

Univerzita Karlova v Praze
Farmaceutická fakulta v Hradci Králové
katedra sociální a klinické farmacie

Historie lékařenské činnosti v pražské nemocnici
Na Františku

(diplomová práce)

Hradec Králové, 2009

Lenka Severinová

Děkuji Doc. PhDr. Františku Dohnalovi, CSc. za rady a pomoc při vzniku této diplomové práce.

Prohlašuji, že tato práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerá literatura a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, jsou uvedeny v seznamu použité literatury a v práci řádně citovány.

OBSAH

1. Úvod	4
2. Stručná historie Starého Města pražského, vývoj zdravotnictví a lékárenství na Starém Městě pražském	5
3. Stručná historie řádu Milosrdných bratří	15
4. Stručné dějiny řádu v českých zemích	18
5. Historie pražského konventu sv. Šimona a Judy	21
6. Lékárenství řádu Milosrdní bratři	28
7. Lékárna nemocnice Na Františku	31
7.1 Vybavení lékárny, suroviny a léčivé přípravky používané v lékárně	34
7.2 Seznam lékárníků podle data jejich působení v lékárně	38
7.3 Abecední seznam řádových a civilních lékárníků	59
8. Závěr	112
9. Použitá literatura a prameny	113
10. Abstrakt	115
11. Summary	116
12. Obrazová příloha	117

1. ÚVOD

Historie lékáren v Praze, konkrétně na Starém Městě, je nesmírně bohatá a většinou dobře probádaná. Jedná se hlavně o lékárny, nacházející se na Malém náměstí, spíše známém jako „Malý rynek“.

Přesto se na území Starého Města pražského nacházejí lékárny, jejichž historie není tak podrobně prozkoumaná a zdokumentovaná. Jedná se například o lékárny řádové.

Jednou z nich i je lékárna nemocnice Na Františku, spojená s řádem Milosrdných bratří. Skutečnost, že zde působil přes tři sta let, mne zaujala natolik, že jsem práci zaměřila především na období jejich zdejšího působení. Dobu od ukončení činnosti řádu v nemocnici do současnosti zmiňuji pouze okrajově.

Získávání podkladů a informací pro tuto práci nebylo vůbec lehké, ale nakonec se dle mého názoru podařilo shromáždit dostatečné množství využitelných materiálů. Mnoho archiválií se nedochovalo (požár Staroměstské radnice v květnu r.1945, kde byl umístěn archiv města Prahy, povodeň v roce 2002, která zasáhla a silně poškodila archiv a knihovnu nemocnice Na Františku). Při pátrání jsem navštívila archiv Městské části Praha 1, která je zřizovatelem nemocnice, Archiv hlavního města Prahy, Muzeum hlavního města Prahy, Zdravotnické muzeum, Pražskou informační službu a Městskou knihovnu v Praze – v těchto institucích jsem bohužel mnoho vhodných materiálů nenašla. Příliš mi neporadil ani současný provinciál řádu Milosrdných bratří. Potřebné podklady jsem nakonec našla až v Národním archivu v Praze, kde je uložen celý fond „Milosrdní bratři“ a dále v Českém farmaceutickém muzeu na Kuksu.

Do diplomové práce jsem dále zahrнула i stručné dějiny Starého Města pražského včetně zdravotnictví resp. lékárenství na tomto území.

Obrazovou přílohu jsem zařadila na konec této práce.

2. STRUČNÁ HISTORIE STARÉHO MĚSTA PRAŽSKÉHO, VÝVOJ ZDRAVOTNICTVÍ A LÉKARENSTVÍ NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM

Staré Město, první pražské město, vzniklo na pravém břehu Vltavy za vlády krále Václava I. kolem roku 1230. Město vzniklo spojením rozptýlené a nahodilé zástavby a zároveň spojením etnicky různorodého obyvatelstva (jednalo se o Němce, Romány, Židy). Jedinou plánovitou součástí Starého Města bylo osídlení kolem kostela sv. Havla (ve 13. století), tzv. Havelské město. Při svém vzniku je město nazýváno městem pražským (civitas Pragensia), po založení nového města na levém břehu Vltavy (nyní Malá Strana), se mu začalo říkat Staré, Velké nebo Větší Město pražské. Území Starého Města je ve starých pramenech označováno jako Mezigrady, tedy osídlení při řece Vltavě mezi hrady Pražským a Vyšehradem.¹

Historie zdravotnictví na tomto území sahá do poloviny 10. století, kdy se kolem roku 929 objevují zprávy o prvním pražském špitále, který dal postavit Boleslav I. Další špitály se objevují až na konci 12. století, především však ve 13. století. Roku 1190 postavili klášter a kostel křížovníci sv. Františka, kteří se věnovali ošetřování nemocných. Stál v místech dnešní ulice Na Zderaze. Další špitál byl vybudován roku 1234 sv. Anežkou, která jeho vedení svěřila špitálnímu bratrstvu, z něhož se později vyvinul řád křížovníků s červenou hvězdou. Roku 1256 byl postaven také klášter a kostel sv. Kříže pro řád cyriaků, kteří pečovali hlavně o nemocné s infekčními chorobami. Tento klášter stával proti kostelu milosrdných bratří.² Roku 1252 byl založen i špitál při staroměstském konci Juditina mostu, a to výše zmiňovaným nově vzniklým řádem křížovníků s červenou hvězdou.

První lékárna zde byla zřízena patrně již roku 1135 v Ungeltě – Týnském dvoře, při špitále kupců. Staré Město pražské bylo svým čilým obchodním, řemeslným i společenským ruchem velmi vhodným místem pro vznik lékáren. Lékárníci se usazovali v domech zpravidla na rušných místech, na náměstích, na hlavních ulicích. Zvláště Malé náměstí bylo svou výhodnou polohou ideálním místem pro zřízení lékárny - přes náměstí vedla královská cesta, procházelo tudy velké množství lidí, obchodníky počínaje a konče členy královské družiny. Lékárny tehdy většinou zřizovala města sama a pronajímala je. Mezi první pražské lékárníky patřili Conradus (1275), Richardus (1296), Bandinus z Arezza (1320), Nicolaus (1320), Henricus

---

¹ Augusta P., *Kniha o Praze 1*, MILPO MEDIA, Praha 1998, str. 15-17

² Bogar B., *Milosrdní bratři*, Praha 1934, str. 176

(1320) a Leonardus (1332).³ Byli to hlavně cizinci, především Italové. Na Malé Straně byla první lékárna založena až v roce 1488.⁴

Již v této době se snažilo vedení města o udržení čistoty a pořádku ve městě, o čemž svědčí smlouva na pravidelné čištění ulic od odpadků, uzavřená v květnu 1340 radou Starého Města. Nástup Karla IV. na trůn byl pro Staré Město i ostatní pražská města velice významný. Stalo se z nich politické, kulturní, obchodní i finanční centrum evropského významu. Zásadní změna pro Staré Město nastala založením Nového Města pražského dne 8.3.1348. Ze Starého Města se tam přesunula všechna řemesla obtížná hlukem, zápachem nebo prostorovými nároky (např. kováři, provazníci, mydláři...). Zcela ojedinělý význam pro Staré Město i pro celé postavení Prahy jako středoevropské metropole mělo založení univerzity dne 7.dubna 1348.⁵ Pro rozvoj zdravotnictví včetně lékárenství na území Prahy byla nejdůležitější její lékařská fakulta, která nejen vzdělávala ale i dohlížela na lékaře i lékárníky.

V tomto období dochází také k rozvoji špitálníchctví. V druhé polovině 14. století je na území Starého Města zmiňován špitál Bohuslavův, který založil Bohuslav z rodu Olbramoviců. Další ze špitálů této doby byly špitál Jakubův, známý později jako špitál proti sv. Ambroži, založený roku 1350 (kostel sv. Ambrože se nacházel v místech dnešního domu U Hybernů na náměstí Republiky) a špitál sv. Alžběty, založený 1364 arcibiskupem Janem Očkem z Vlašimi, nacházející se pod Vyšehradem. O zdraví obyvatel města se staraly i další instituce a jednotlivci např. lázeňští bradýři, mastičkáři, bylinkáři, porodní báby, vyučení chirurgové a po otevření univerzity i lékárníci či univerzitně vzdělaní lékaři.⁶

Nejnámějším apotekářem této doby byl Angelus z Florencie, jehož lékárna stávala na Malém náměstí v domě čp.144, zvaném V ráji. Angelus vstoupil v mládí do služeb Karla IV. a přišel s ním jako jeho osobní lékárník do Čech. Roku 1360 mu král daroval pro pěstování léčivých rostlin zahradu na Novém Městě pražském v dnešní Jindřišské ulici v místech budovy Hlavní pošty, osvobodil ho zvláštním privilegiem od všech berní a obecních dávek a jmenoval ho dvorním lékárníkem. Dům V ráji koupil patrně roku 1374 a zřídil si v něm veřejnou lékárnu. Byl

---

³ Palivec V., Staropražské lékařské památky, Nakladatelství Libri, Praha 2005, str.126

⁴ Havránek Ed.Th., Neznámá Praha II., reprint prvního vydání z roku 1939, Paseka Praha 2004, str.134

⁵ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str.134

⁶ Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, NLN, Praha 1999, str. 10

několikrát zvolen mezi staroměstské konšely. Zemřel roku 1408.⁷ Lékárnu a další majetek zdědil Angelův synovec Ludovicus z Florencie. Ludvík byl nejenom lékárníkem krále Václava IV, ale i opakovaně konšelem a celkem třikrát zastával úřad purkmistra. Roku 1419 se postavil proti husitskému hnutí a o rok později odešel z Prahy, byl zbaven všech funkcí a roku 1421 mu byl zabaven majetek. O rok později se vrátil a část majetku dostal zpět. Zemřel roku 1427. Majetek zdědili jeho synové Janek a Anděl, který lékárnou na čas vedl, mezi roky 1430 – 1440 lékárnou i s domem prodali a lékárna přestala existovat.⁸ Na tradici Angelovy lékárny navázala lékárna v domě čp.457/13 původně zvaném „U zlatého orla“, přenesená sem roku 1887 z nároží domu čp.455 „U zlaté koruny“.⁹

Kolem roku 1400 nastala etapa prohlubující se politické, ekonomické, sociální i duchovní krize. Jedním z projevů tohoto napětí bylo roku 1389 vypálení židovského ghetta. Zpráva o úmrtí krále Václava IV. (16.8.1419) vyvolala v pražských městech vlnu nepokojů. Nastaly útoky na církevní instituce. Prahu začali opouštět spolu s duchovními i někteří měšťané, hlavně z německých patricijských rodů. V letech 1419 – 1420 se Praha proměnila v ryze husitské město.¹⁰ Husitské revoluce příliš neovlivnily lékárny v Praze, jejich počet se prakticky nezměnil. Někteří lékárníci však opustili Prahu, jako například Ludvík, synovec Angela z Florencie. Staré Město bylo v této době na lékárny velice bohaté. Jen v jeho centru na Staroměstském náměstí jich bylo několik: Lékárna Kunešova, byla umístěna na rohu Celetné ulice a Staroměstského náměstí v domě čp.603. Od roku 1416 v ní působil její zakladatel Kuneš (Cunso, apothecarius domini regis), který se stal po Ludvíku z Florencie královským lékárníkem. Lékárna zanikla v roce 1465. Lékárna „Pod Skřidlicí“ stávala mezi Železnou a Celetnou ulicí v domě Pod Skřidlicí či U měny (čp.550). Fungovala v letech 1434 – 1459. Další lékárnou byla lékárna U sv.Michala či U Anděla v domě U Anděla (čp. 460). Prvním známým apotekářem zde byl roku 1392 Jan. Ze závěti jednoho z jeho následovníků, sepsané roku 1457, se dozvídáme zajímavé zprávy o personálním obsazení lékárny, jež patřila mezi největší své doby. Zprávy o této lékárně končí rokem 1457.¹¹

---

⁷ Jirovská L., Nejstarší pražské lékárny, informační leták, vydavatelství vnitřního obchodu, Praha 1960

⁸ Rusek V., Smečka V., České lékárny, NUGA 2000, str.35

⁹ Palivec V., Staropražské lékařské památky, Nakladatelství Libri, Praha 2005, str.132-133

¹⁰ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 187, 211, 214

¹¹ Jirovská L., Nejstarší pražské lékárny, informační leták, Vydavatelství vnitřního obchodu, Praha 1960

Obyvatelstvo Starého Města pražského bylo na přelomu 15. a 16. století převážně české, cizinci se objevovali pouze sporadicky. Za vlády Vladislava II. Jagellonského a poté i Ludvíka Jagellonského se do Prahy začali vracet katolíci. V polovině 16. století se z Prahy stalo rychle se modernizující město. Hlavní roli hrálo tradičně Staré Město, nositel nejdůležitějších privilegií a nejmocnější a nejbohatší obec v celém státě. V roce 1575 byl v Praze korunován na českého krále Rudolf II. Habsburský, s ním je spojen největší rozkvět města od dob Karla IV. Z Vídně se sem přesunul celý dvůr, rudolfínská Praha představovala v dnešním slova smyslu multikulturní, multinacionální prostředí.¹² Kolem poloviny 16. století začíná do chodu lékáren více zasahovat panovník. Řád císaře Rudolfa II. pro řemeslníky a obchodníky v Čechách z roku 1578 mimo jiné nařizuje vizitace lékáren, aby se dohlédlo, zda lékárníci budou mít dobré a kvalitní zboží a platem za léky nebudou nikoho přetěžovat. Na základě tohoto řádu vyšel roku 1592 v Praze Řád apotékářský pro pražská města a celé království české, jejímž autorem byl Adam Zálužanský ze Zálužan. Cílem tohoto řádu bylo zavést pořádek do cen léčiv o přípravků, do provozu lékáren, výchovy a vzdělávání lékárníků a v neposlední řadě také prosadit regulovaný vznik nových lékáren.¹³ Konec vlády Rudolfa II. byl ve znamení prvních nepokojů, ty vyvrcholily roku 1618 defenestrací císařských místodržících na Pražském hradě. Následovalo vyhnání jezuitů, 8.11.1620 bitva na Bílé Hoře, kapitulace a vydrancování města. Po 21.6.1621, tedy po popravě 27 českých pánů na Staroměstském náměstí, nastalo období rekatolizace celé země, mnoho lidí město i zemi opustilo nebo bylo vypovězeno, jejich majetek zkonfiskován.¹⁴ To se týkalo i nekatolických lékárníků, kteří opouštěli své lékárny a odcházeli ze země, i jejich majetek byl zabavován. Za třicetileté války (1618 – 1648) došlo ke zničení řady lékáren. Univerzita Karlova se dostala do rukou jezuitů, ti se od roku 1623 snažili znovu získat pro obnovenou lékařskou fakultu její právo aprobace zdravotníků a kontroly výkonu jejich povolání, což se jim roku 1651 podařilo. Pražští lékárníci se podrobovali zkoušce asi už v roce 1652. Tvrdý rekatolizační směr zahájil nový lékárenský řád z roku 1628, podle něhož směl mít lékárnou v Praze pouze katolík zkušební na Pražské univerzitě. Síť veřejných lékáren doplňovaly lékárny klášterní, neveřejné. K jejich rozkvětu došlo právě v 17. století nejen z důvodu politických

---

¹² Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 280, 312

¹³ Rusek V., Smečka V., České lékárny, NUGA 2000, str.48-50

¹⁴ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 322-326

(rekatolizace), ale i hospodářských (tyto lékárny neodváděly daně jako lékárny měšťanské a navíc nepodléhaly odborné laické vizitaci). Měly sloužit jen vnitřním potřebám klášterů, ale často vydávaly chudým zdarma nebo prodávaly přípravky levněji. Kláštery tak získávaly přízeň mezi lidmi i finance, avšak citelně konkurovaly měšťanským lékárníkům.¹⁵ Na Starém Městě pražském to byli zejména jezuité, kteří se usadili v Klementinu a Milosrdní bratři z nemocnice Na Františku, kteří sem přišli již v prosinci roku 1621.

Klášterní lékárny ale nebyly jedinou konkurencí pražských lékárníků. K dalším patřili pokoutní laičtí prodavači léčiv a materialisté, židovské lékárny (na Židovském Městě byly dvě) a obava před vznikem dalších konkurenčních měšťanských lékáren. Tato situace vedla pražské lékárníky v roce 1652 k žádosti o privilegium u Ferdinanda III. Toto privilegium však nikdy nebylo vydáno. Platného privilegia, na jehož obsahu se projevil ideový zásah lékařské fakulty, se pražským lékárníkům dostalo až od Leopolda I. roku 1671. Podle tohoto privilegia se např. pro vznik nové lékárny potřeboval souhlas panovníka, zdůraznila se povinnost zkoušky před lékařskou fakultou v přítomnosti dvou seniorů kolegia lékárníků. Dále se lékárníkům poskytla ochrana proti konkurenci chirurgů, lazebníků, potulných kramářů, různých léčitelů, kořenářů a dalších osob. Byly však omezeny i řádové lékárny nepodléhající vizitacím konaných lékařskou fakultou. Mohly být zřizovány jen v taxativně vyjmenovaných ústavech a fungovat jen pro potřebu svých členů a dobrodinců. Leopoldovo privilegium bylo potvrzeno i dalšími panovníky: Marií Terezií roku 1748 a Františkem I. roku 1793. Obsah těchto privilegií byl uzpůsoben osvícenským představám a zákonům.¹⁶

Roku 1631 vydrancovali Prahu Sasové, roku 1648 zaútočili na Prahu Švédové. Skladba obyvatelstva města se v tomto období velice změnila, hlavní roli sehrály i opakované epidemie a rozsáhlá imigrace. Vedle české a německé populace se zde objevila silná italská menšina i židovské komunity. V letech 1679/80 zasáhla Prahu epidemie dýmějového moru. Další vlna epidemie přišla roku 1713. Na ekonomickou situaci města měly vliv nejen tyto epidemie, ale důležitou roli sehrál i rozsáhlý požár, který ve dnech 21. a 22. července 1689 poškodil značnou část Starého Města, včetně části konventu Milosrdných bratří, většinu židovského ghetta i část Nového Města. S nástupem Marie Terezie na trůn roku 1740 se rozhořela válka o rakouské dědictví.

---

¹⁵ Rusek V., Smečka V.I., České lékárny, NUGA 2000, str.53,54

¹⁶ Rusek V., Smečka V.I., České lékárny, NUGA 2000, str. 56

Praha se opět ocitla ve vojenském obléhání a několikrát krátce po sobě byla vypleněna (1742, 1744). Roku 1754 se k válečným bédám připojil ještě další požár židovského ghetta a části Starého Města.¹⁷ Osvícenské reformy zahájené Marií Terezií a jejím osobním lékařem Gerhardem van Swietenem, ve kterých pokračoval i její syn Josef II., znamenaly pro oblast zdravotnictví včetně farmacie novou etapu vývoje. Dvorským reskriptem z roku 1752 byl vytvořen nejvyšší zdravotní orgán monarchie – dvorská zdravotní deputace. V jednotlivých zemích měly analogické postavení zemské zdravotní komise při nejvyšších zemských úřadech (guberniích) zřízených v roce 1749. V Čechách sídlilo královské zemské gubernium v Praze. V roce 1773 byly tyto komise nahrazeny zemskými zdravotními odděleními v čele se zemskými protomediky. V letech 1752 – 1753 vyšly základní zdravotní normy - generální zdravotní řády. V roce 1770 byly zdravotní řády jednotlivých zemí doplněny centrálním říšským zdravotním řádem. Tereziánské zdravotní řády, zasáhly také do života lékáren. Lékárníkům zakázaly léčit, lékařům vyrábět a prodávat léky, klášterní lékárny byly omezeny na venkovská města, kde nebyly lékárny laické. V letech 1775 – 1820 se vyhranily dva typy lékáren - prvním byly ty, které byly nadány trvalým reálným právem, tyto lékárny mohla vlastnit i osoba lékárnicky neškolená a druhým typem byly lékárny s právem osobním, ty mohla vlastnit pouze osoba profesionálně školená.¹⁸

Oficiálním lékopisem byl tehdy lékopis Augsburský (vydaný již v r.1564). Tuzemským lékopisem, sestaveným pro domácí potřebu pražskou lékařskou fakultou, a řadou předpisů charakteristických pro pražskou recepturu a označený přívlastkem „bohemicum“, bylo v roce 1739 v Praze vydané Dispensatorium medico-pharmaceuticum Pragense a jeho obnovená verze Dispensatorium pharmaceuticum Pragensia renovatum z roku 1750. Prodej léčiv a léčivých přípravků se řídil trojjazyčnou lékárenskou sazbou vydanou v letech 1659, 1699, 1708 a 1737. Již od konce 18.století trápil lékárníky nejen v Praze na Starém Městě prodej „arkán“, specialit tajného složení, vyráběných především pro zisk. Vypořádali se s tím až s pomocí státu v 70. – 80. letech 19. století zavedením úřední registrace přípravků, zvaných pak „speciality“, zveřejňováním jejich složení a jejich povolování ke všeobecnému prodeji. Dalším problémem lékárníků byl velkoobchod s léčivy. Tzv. materialistům, kteří jej provozovali, byl zakázán prodej v malém, ale

¹⁷ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 331-397

¹⁸ Hlaváčková L., Svobodný P., Dějiny lékařství v českých zemích, Triton, Praha 2004, str. 93-110

roku 1827 jim byl opět povolen, údajně pro levnější a tím pádem i přístupnější ceny. Tak vznikl dlouholetý spor mezi velkodrogy a lékárníky o rozsah oprávnění k prodeji léčiv a přípravků. Vyřešen byl až po roce 1950. Na Starém Městě se zmínky o materialistech objevují již v 16.století. Byl jím například Martin Šmertoš z Rýzntálu (1571), který sídlil v domě čp.462 „U vola“ na Staroměstském náměstí. Z roku 1608 jsou zmínky o dalším velkoobchodníkovi Matesi Šmídovi z domu „U modrého jelena“ na Malém náměstí čp.459b). Velkoobchody přidružené k lékárnám, které zpravidla distribuovaly své výrobky, neměly obvykle široký sortiment. K lékárnám tohoto typu patřila například lékárna „U zlaté koruny“ (Fr. Schnöbling) nebo lékárna „U zlatého jelena“ (Vl. Kubert).¹⁹

Na základě dekretů z 2.6.1783 a z 12.2.1784 došlo ke spojení královských měst v jeden celek. Centrem nové jednotné Prahy se stala Staroměstská radnice.²⁰

Významným hygienickým opatřením v Praze, které navazovalo na výstavbu kanalizační sítě, bylo vybudování nového rozvodu pitné vody z městských vodáren do veřejných kašen. Pro 40. léta 19. století je pro Prahu typický stavební, technický a průmyslový rozvoj, což s sebou přineslo zejména řadu sociálních problémů, které vyvrcholily revolučním rokem 1848. Zejména v poslední čtvrtině 19. století jsou lékárny vystavovány konkurenčnímu tlaku farmaceutického průmyslu, který se v českých zemích rozvíjel od 70. let. Někteří lékárníci byli schopni této nové „hrozbě“ čelit. Např. u staroměstské lékárny „U bílého jednorožce“ vznikla v roce 1827 „Farmaceuticko-chemická laboratoř“, která se v roce 1885 prezentovala jako Továrna farm-chemických výrobků, práškovací ústav a továrna léčivých mýdel s parním pohonem.²¹

Do života na Starém Městě velice významně zasáhlo rozhodnutí pražské zdravotní rady z 28.3.1885 o asanaci Josefova a sousedních částí Starého Města. Důvodem byla špatná hygienická situace, vysoká úmrtnost na infekční nemoci, přelidněnost, časté záplavy a povodně a další faktory. Asanace zásadně proměnila nejen velkou část Starého Města včetně okolí Nemocnice Na Františku, ale zasáhla i Nové Město a Malou Stranu. V září roku 1890 postihla Prahu mimořádně silná povodeň, která zatopila velkou část Starého Města a pobořila Karlův most. Přesto se na konci 19.století Praha dále modernizovala. První světová válka měla za následek rozpad

---

¹⁹ Rusek V., Smečka Vl., České lékárny, NUGA 2000, str. 56,57, 71-80

²⁰ Ledvinka V., Pešek Vl., Praha, NLN, Praha 2000, str. 413-414

²¹ Rusek V., Smečka Vl., České lékárny, NUGA 2000, str. 81, 82

Rakouska – Uherska, roku 1918 se Praha stala hlavním městem monarchie.²² V době první světové války lékárny omezovaly svůj provoz z důvodu nedostatku kvalifikovaných osob, lékárníci často odcházeli k vojenské službě na frontu. Praha mezi válkami byla městem mimořádně intenzivní umělecké a kulturní komunikace. Lékárny se i nadále dělily na veřejné, ústavní a lékárny domácích lékařů a zvěrolékařů. Veřejné lékárny se mohly zřizovat pouze v místech, kde provozoval praxi lékař, se zřetelem na potřebu obyvatelstva, na jeho počet a životní poměry, na existující nemocnice i na objem práce okolních lékáren. Před otevřením nové lékárny musel lékárník předložit diplom magistra farmacie, prokázat československé občanství, zdravotní a duševní způsobilost a vykázat patnáctiletou praxi, tzv. kvindecenium, ve veřejné nebo ústavní lékárně. K udělení koncese pro již provozované lékárny musel lékárník doložit pouze pětiletou odbornou činnost, kvinkvenium. Ústavní lékárně mohl vést jen kvalifikovaný, úředně potvrzený, odpovědný správce. Lékárny se v této době modernizovaly, stávaly se nápadnějšími, jejich výklady a portály byly výraznější. Příkladem může být lékárna „U zlaté koruny“ na Malém náměstí.²³ Jak jsem uvedla dříve, velkým problémem, nejen tohoto období, byl rozvoj drogerií, který vedl k mnohaletým neshodám mezi lékárníky a velkodrogy.

Za druhé světové války byl zaveden okupační režim, do čela města se opět dostali Němci. V květnových dnech roku 1945 německé jednotky útočily i na budovu Staroměstské radnice, která vyhořela a s ní shořely i archivované dokumenty městského archivu, který byl umístěn v prostorách radnice. V roce 1945 spadaly zdravotní záležitosti do působnosti Ústředního zdravotního úřadu. Nová organizace Ústředního národního výboru (ÚNV), která nabyla účinnosti 16.8.1948, přinesla uspořádání referátů. Byl vytvořen samostatný zdravotní referát. Od 1.4.1949 byla organizační struktura referátů ÚNV změněna, v Praze vznikly obvodní národní výbory (ONV), došlo k rozdělení úkolů mezi ÚNV a příslušnými ONV. Z bývalého ÚNV vznikl Národní výbor hlavního města Prahy (NVP). K dalším reorganizacím došlo v letech 1951, 1954, 1958, 1960 a 1964. Před rokem 1948 spadal do působnosti ÚNV malý počet zdravotnických ústavů a zařízení. Šlo prakticky jen o ty instituce, které náležely pražské obci. Zásadním zlomem v organizaci i správě pražského zdravotnictví bylo vydání zákona č.185/1948 Sb. O zestátnění léčebných

---

²² Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 555-579

²³ Broncová D., Historie farmacie v českých zemích, MILPO MEDIA, Praha 2003, str.37-39

a ošetrovatelských ústavů a o organizaci státního ústavu léčebné péče. Všechny léčebné a ošetrovatelské ústavy tedy přešly do vlastnictví státu bez ohledu na to, zda náležely náboženským spolkům, společnostem, pražské obci či soukromým osobám. Ze všeobecné nemocnice na Novém Městě se stala Státní fakultní nemocnice a s ní byly spojeny jako obvodní pobočky například nemocnice Milosrdných bratří Na Františku, nemocnice Alžbětinek na Novém Městě či bývalá zemská porodnice v Praze. Pro organizační řízení a správu postátněné zdravotní péče v Praze byl již v září roku 1948 usnesením ÚNV zřízen Ústav národního zdraví ÚNV.²⁴ Předejrou socialistické etapy lékárenství byla konfiskace německých, kolaborantských a zrádcovských lékáren roku 1945. Zbytek soukromých lékáren byl pod nátlakem „dobrovolně“ předán nebo za hodnotově neúměrnou odstupnou cenu socializován a v letech 1950 – 1951 začleňován do n.p. Medika.²⁵ Pražské lékárny tvořily v rámci n.p. Medika tzv. „oblast 20“, která měla svou vlastní správu. Pražská síť lékáren nikterak nevyjadřovala potřebu jejich účelného rozmístění. Centrum města dovolovalo z hlediska hospodárnosti i účelnosti řadu lékáren zrušit. Zvláštní pozornost byla věnována ústavním lékárnám, kde nároky na lékárenskou službu byly stále větší. Dělbá práce v těchto lékárnách si vynucovala zřizování specializovaných pracovišť, např. oddělení pro přípravu infuzí. Tvorba sítě lékárenské služby v Praze vycházela především z rozmístění ostatních zdravotnických zařízení, poliklinik, nemocnic a jednotlivých obvodních středisek. Lékárny byly umístěny buď přímo v poliklinice a nemocnici nebo alespoň v jejich blízkosti. Postupně docházelo k omezování nadměrného počtu lékáren především ve vnitřní Praze (oblast Starého, Nového Města a Malé Strany), z důvodu špatné návaznosti na zdravotnická zařízení nebo z důvodu nevyhovujícího prostorového uspořádání lékárny.²⁶ Ke zrušení ÚNZ NVP došlo až po listopadové revoluci roku 1989. Prvním krokem k vytvoření nové organizační struktury pražského zdravotnictví a sociální péče bylo sloučení odboru zdravotnictví s odborem sociální péče NVP v nový odbor sociální péče a zdravotnictví Magistrátu hlavního města Prahy.²⁷ Následovalo období restitucí a privatizací stávajících lékáren a samozřejmě došlo k zakládání lékáren nových včetně lékáren řetězcových. Řada lékáren na území Starého Města zanikla jako

---

²⁴ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 599-627, 677-679

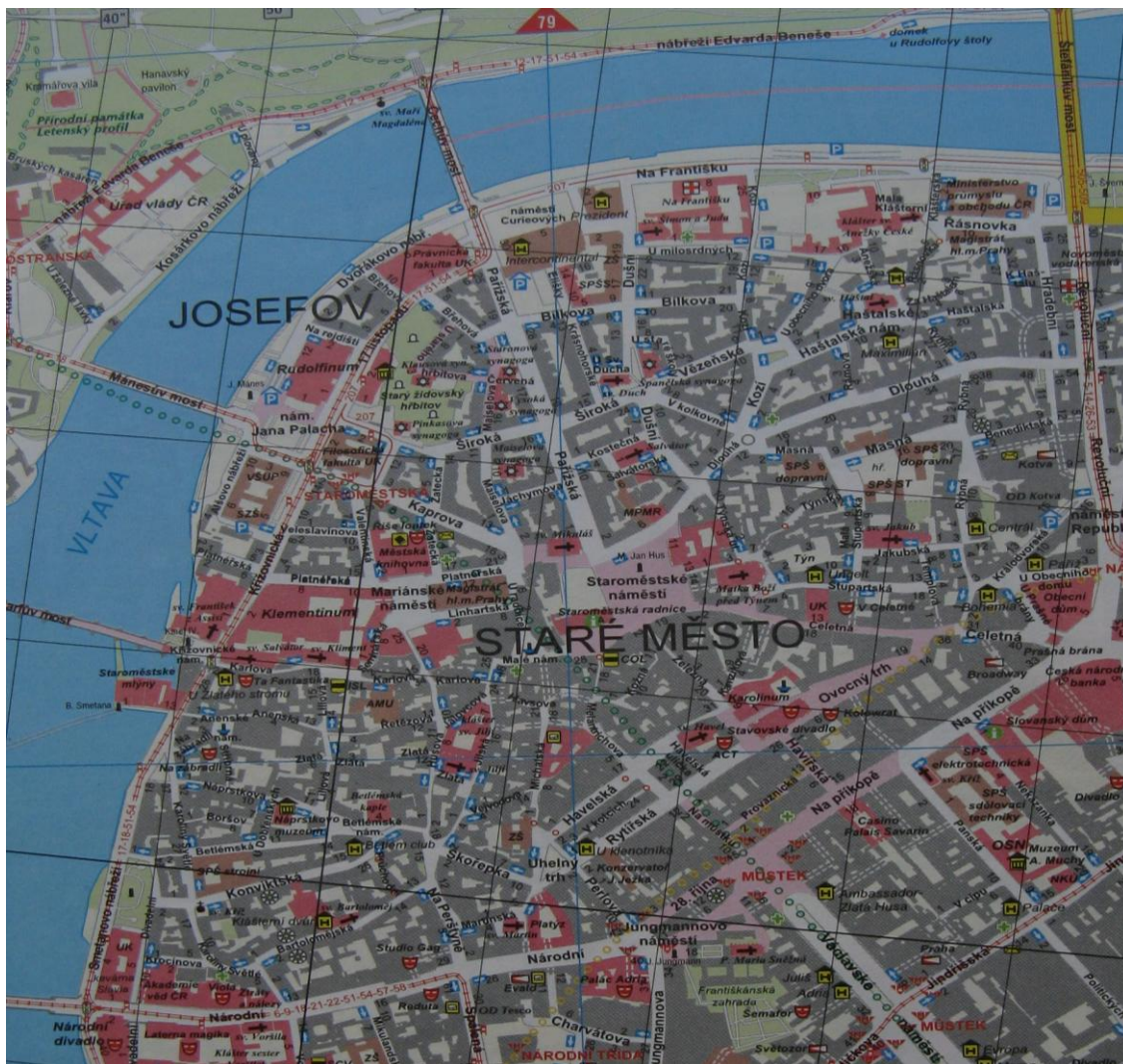
²⁵ Rusek V., Smečka V., České lékárny, NUGA 2000, str.97

²⁶ Špínka M., 15 let lékárenské služby v hlavním městě Praze, Praha 1965, str. 4,5,9

²⁷ Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000, str. 679

například Schnöbligova lékárna na Malém náměstí. V současné době se na území Starého Města pražského nachází devět lékáren.

Pro ilustraci text doplňuji mapou Starého Města pražského a Josefova (židovská část). Mapa zachycuje současný stav. (foto z knihy Městský atlas Praha 1:10 000, Geodézie ČS a.s., 1998, str. 101)

3. STRUČNÁ HISTORIE ŘÁDU MILOSRDNÝCH BRATŘÍ

Milosrdní bratři neboli Hospitálský řád sv. Jana z Boha („Ordo Hospitalarius S. Joannis de Deo“) je společenství laických bratří zasvěcených zejména službě nemocným. Jedná se o žebrový řád, který se vyvinul z bratrstva shromážděného kolem nemocnice, založené roku 1537 ve španělské Granadě sv Janem z Boha.²⁸ Sv. Jan z Boha (viz.obr.1 a 2, str. 117), rodným jménem Jan Ciudad Duarde, se narodil v malém portugalském městečku Montemor o Novo 8.3.1495. Můžeme ho však spíše považovat za Španěla, protože většinu svého života prožil právě ve Španělsku. Během svého života působil jako voják, stavební dělník či knihkupec. Prostřednictvím kazatele sv.Jana z Avily poznal nesmyslnost svého dosavadního života. Jeho obrácení nastalo za tak bouřlivých okolností, že byl považován za blázna a poslán do ústavu pro choromyslné. Poznal na vlastní kůži podmínky, ve kterých choromyslní byli nuceni žít, a to ho zasáhlo natolik, že po propuštění se rozhodl dát svůj život zcela do služeb nemocných lidí. Vrátil se do Granady, kde tento plán začal uskutečňovat. Zde získal dům pro chudé a nemocné, o které se pečlivě staral. Představitelé města brzy ocenili jeho působení a věnovali mu budovu opuštěného kláštera, kterou roku 1537 Jan proměnil v nemocnici. Zavedl zde dosud neslýchaný řád – každý nemocný dostal své lůžko, nemocní byli rozdělení podle chorob na jednotlivá oddělení. Tímto položil sv. Jan z Boha základ hospitálskému řádu. Sv. Jan z Boha zemřel v Granadě 8.3.1550. Po jeho smrti navázali Janovi následovníci na započatý způsob péče o nemocné. Toto umění péče o nemocné se rychle rozšířilo nejen v celé Evropě, ale i v Jižní Americe a později do celého světa. Řádové společenstvo Milosrdných bratří dosáhlo církevního uznání roku 1572, kdy bratrstvo převzalo regule sv. Augustina. Církev dala nově vzniklé komunitě jméno „Špitální řád sv. Jana z Boha“. Řád se rozšířil ve Španělsku, Itálii, Francii a poté i ve střední Evropě, kde se jeho členové stali známí pod jménem „Milosrdní bratři“. Věrní poslání svého zakladatele věnovali se Milosrdní bratři zřizování, vedení a správě nemocnic. Zaměřeni především na práci u lůžka nemocného, dostali povolení skládat vedle slibů chudoby, čistoty a poslušnosti také slib služby nemocným – slib hospitality.²⁹ Tento řád byl potvrzen bulou ze dne 1.října 1586 vydanou papežem Sixtem V. Načas bratrstvo zrušil papež Klement VIII. svým výnosem ze dne

²⁸ Vlček P. a kol., Encyklopedie českých klášterů, Nakladatelství Libri, Praha 1998, str.142

²⁹ Mutschlechner N., Lékař, který zvolil Boha, Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 1995, str.3,4,43,44

13. února 1592, ale ještě týž papež znovu bratry povolil brevem ze dne 9. září 1596. Jejich upravená konstituce byla schválena Apoštolskou stolicí roku 1617 a v roce 1624 byla rozšířena o medikantská privilegia, umožňující vybírání almužen, tedy žebrání. Od roku 1592 existovaly vedle sebe dvě větve – španělská (zahrnovala Španělsko, Portugalsko, Ameriku, Indii, Filipíny) a portugalská (pojímala všechny ostatní země). Byly sjednoceny až v roce 1878 pod římským generalátem.³⁰

Jak již bylo uvedeno dříve, prakticky jediným posláním řádu je péče o nemocné. Tomu odpovídá také průprava bratří, z nichž většina má odborné zdravotní vzdělání, a to buď jako lékaři, magistři farmacie a laboranti (*assistens chemicus*, *laborant chemicae practicae*) či jako školení ošetřovatelé (*infirmarius diplomatus*) a ošetřovatelé (*asistent infirmorum*). Dříve měli v rámci řádu zvláštní postavení diplomovaní znalci praktické chirurgie (*chirurgie practicae diplomatu*). V čele řádu stojí generální převor (*prior generalis*), který sídlí v Římě. Řád řídí s pomocí generálních definatorů (poradci) a generálním sekretářem. V čele provincie je provinciál (*prior provincialis*), jemuž pomáhají sekretář (*secretarius provincie*) a provinciální definator (*definator provincie*). Hlavní konvent má titul metropolitního, což se objevuje i v titulatuře jeho převora (*prior conventus metropolitani*). Představeným každého konventu je převor (*prior*), který může být, na rozdíl od ostatních řádů, i laický bratr. I když nemá kněžské svěcení, užívá čestného titulu *Pater* (Otec, dále *P.*). Jeho zástupcem je podpřevor (*subprior*). O ekonomické záležitosti se stará prokurátor (*procurator conventus*). Dříve byly významné i funkce *oeconomus et cellarius conventus* (hospodář a sklepník konventu) a *collector eleemosynae* (sběratel almužen).⁷ Vzhledem k orientaci řádu na lékařskou péči, má kněžské svěcení jen omezený počet řeholníků. O výchovu nových členů se stará novicmistr (*Magister novitiorum et neoprofessorum*) spolu se submagistrem. V konventech působí též obláti (III. řád milosrdných bratří).³¹

Řeholním oděvem je černý hábit (na rozdíl od hnědého hábitu španělské větve) se škapulířem stejné délky s malou okrouhlou kapucí přepásaný koženým řemenem (tzv. *cingulum*).³² Kapuce je symbolem žebravého řádu.

Ve znaku mají Milosrdní bratři zlaté puklé granátové jablko v modrém poli, na jehož vrcholu je zlatý kříž převýšený šesticípou zlatou hvězdou. (viz. obr.3, str. 117)

³⁰ Vlček P. a kol., Encyklopedie českých klášterů, Nakladatelství Libri, Praha 1998, str.142

³¹ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libra, Praha 2006, str. 353-355

³² Vlček P. a kol., Encyklopedie českých klášterů, Nakladatelství Libri, Praha 1998, str.142

Dříve se užíval i štít stříbrný s jablkem přirozené barvy a na vrcholu se zlatou korunkou. Semena se barvila rudě a stopka hnědě se zelenými lístky. Kříž, vycházející z koruny, byl světle hnědý a kolem jeho ramen byla ovinuta tmavohnědá trnová koruna, převýšená zlatou šesticípou hvězdou dotýkající se kříže. Granátové jablko symbolizuje město Granadu, kde sv. Jan z Boha založil společenství bratří a kde zemřel. Množství semen představuje plnost milosrdenství a lásky.³³

Řádové heslo zní „Per corpus ad animam“ (Tělem k duši) a znamená péči o nemocné bez rozdílu národnosti, stavu i náboženství.³⁴

---

³³ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libri, Praha 2006, str. 354

³⁴ Ederer A., Ulice a uličky Starého Města pražského, MILPO MEDIA, Praha 2006, str.104

4. STRUČNÉ DĚJINY ŘÁDU V ČESKÝCH ZEMÍCH

Řád milosrdných bratří přivedl na naše území Karel z Liechtensteina, který se s nimi seznámil v Římě během svého působení jako posel Rudolfa II. 10.2.1605 je uvedl do Valtic (dříve Felsberg), které tehdy byly součástí Dolních Rakous. Konvent ve Valticích se stal vůbec prvním řádovým domem v celém mocnářství, protože císař Matyáš uvedl milosrdné bratry do Vídně až v roce 1614. Prvními bratry byli Gabriel hrabě Ferrarský a Jan Křtitel z Cassinetti. Do Čech bratři přišli roku 1620 po bitvě na Bílé hoře, kde jim císař Ferdinand II daroval kostel a špitál u sv. apoštolů Šimona a Judy v Praze. Další špitály a konventy v Čechách vznikly v Novém Městě nad Metují (1692) a Kuksu (1743), na Moravě pak v Prostějově (1733), na Starém Brně (1747), v Letovicích (1750) a ve Vizovicích (1781). Provizorně byli Milosrdní bratři usazeni také ve Vendryni (1694) a v Českém Těšíně (1694). Řeholní domy milosrdných bratří náležely do německé řádové provincie, od níž se roku 1781 oddělily bavorské domy a roku 1856 i domy uherské. K tomuto rozdělení došlo na základě dekretu papeže Pia IX. ze dne 17.7.1856. Tím vznikla rakousko – česká provincie pod ochranou sv. Michaela a uherská pod ochranou Neposkvrněného početí panny Marie. Do rakousko – české provincie patřily konventy v zemích Koruny české (Praha, Nové Město nad Metují, Kuks, Český Těšín, Prostějov, Brno, Letovice, Vizovice, po pádu monarchie i Valtice) a dále Vídeň (založ. 1614), Štýrský Hradec (1615), Hütteldorf (1753), Linec (1783), Zebrzydowice v Haliči (1611), Krakov (1615) a Gorica (1656).

Po rozpadu habsburské monarchie došlo k rozdělení provincie. Reskriptem Kongregace řeholníků z 5.12.1919 byla ustavena Československá provincie pod ochranou sv. Rafaela Archanděla. První československým provinciálem byl jmenován P.Veremund Tvrdý. Na jeho žádost jmenovala generální kurie řádu dne 5.3.1920 pražský konvent metropolitním konventem československé provincie. Do československé provincie byly na základě výnosu Kongregace řeholníků z 22.1.1921 i tři slovenské konventy – Spišské Podhradie (1650), Bratislava (1669) a Skalica (1796). Těšínský konvent v roce 1921 připadl polské provincii. V roce 1933 měla československá provincie 11 konventů – 3 v Čechách, 5 na Moravě, 3 na Slovensku. V roce 1939 se slovenské konventy odtrhly a vytvořily samostatnou generální delegaturu. V roce 1941 byla českomoravská řádová provincie potlačena nacistickými úřady. Milosrdní bratři se bránili, což vyvolalo jejich perzekuci.

Činnost československé provincie řádu milosrdných bratří byla nacisty z důvodu podpory odbojového hnutí zcela zakázána a mnozí její členové byli umučeni v koncentračních táborech. V roce 1947 měl řád ve správě 7 nemocnic, 2 chudobince a 1 azyl pro epileptiky.³⁵

Dramatičtější chvíle přišly až po druhé světové válce v období 40-ti leté komunistické nadvlády, především v 50. letech a první polovině let šedesátých. Řád milosrdných bratří měl mezi českými řeholemi výjimečné postavení. Důvodem dočasné tolerance existence řádu komunistickými představiteli byl nedostatek kvalifikovaných ošetřovatelů a tedy jejich nenahraditelnost v nemocnicích a v domovech pro přestárlé. Milosrdní bratři nebyli v českých zemích na rozdíl od některých jejich klášterů na Slovensku v dubnu 1950 postiženi zábořem konventů a měli mít možnost dále působit v nemocnicích, jež spravovali. Ve skutečnosti bylo v několika procesech odsouzeno 7 bratří. Působení bratří v nemocnicích bylo postupně omezováno, jejich nemocnice byly zestátněny, konventy zrušeny a na dřívějších pracovištích mohli bratři působit jen jako jednotlivci, nikoli jako komunita. Pražský konvent byl zlikvidován v roce 1956, když v nemocnici Na Františku pracovalo ještě 11 bratří. Většinou museli opustit zdravotnictví a odešli působit do charitativních domovů do Bílé vody, na Moravec, do Vidnavy či jinam.³⁶ Po pádu komunismu byly řádu roku 1991 vráceny řeholní domy v Brně, Valticích a v Letovicích. Sídlem provinciála se stalo Brno. V současnosti řád provozuje pouze nemocnici ve Vizovicích a také síť lékáren v Brně, Letovicích a v Prostějově.³⁷

Jak bylo řečeno výše, členové řádu byli většinou laici, jen někteří směli mít kněžské svěcení, aby mohli v nemocnicích zaopatřovat pacienty a bratry svátostmi. Všichni bez rozdílu se ale museli naučit ošetřovat nemocné. Řád proto přitahoval mnoho chlapců z chudých rodin, kteří neměli jinak možnost získat zdravotnické vzdělání, protože řád vysílal schopné členy na univerzitní studia na lékařské fakultě. V případě nedostatku vlastních odborníků přijímali Milosrdní bratři do svých nemocnic i lékaře světské, kteří často vítali možnost pracovat v na svou dobu neobvykle velkých ústavech. Tato okolnost zaručovala nemocnicím Milosrdných

---

³⁵ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libri, Praha 2006, str. 368-370

³⁶ Vlček V., Perzekuce mužských řádů a kongregací v českých zemích komunistických režimem 1948-1964, Olomouc 2004, str. 96

³⁷ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libri, Praha 2006, str. 371

bratří mimořádné postavení až do vzniku velkých, státem iniciovaných zdravotních ústavů na sklonku 18. století.³⁸

Součástí každého konventu byla vždy nemocnice a lékárna. Nutností byla také zahrada, která sloužila nejen pro potřeby bratrů, ale i pacientům špitálu.

---

³⁸ Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, NLN, Praha 1999, str. 31

5. HISTORIE PRAŽSKÉHO KONVENTU SV. ŠIMONA A JUDY

Komplex starých i novějších budov dnešní nemocnice Na Františku, jehož součástí je i bývalý klášter milosrdných bratří, se nachází na území Starého Města pražského Na Františku 847/8. (viz. obr.10, 11, str.119) Leží při řece Vltavě v místech, kudy už v raném středověku vedla významná cesta od brodu u ostrova Štvanice k brodu pod Pražským hradem.³⁹

Konvent s nemocnicí vznikl v místech s dlouholetou špitální tradicí. Již před rokem 1354 zde Bohuslav z rodu Olbramoviců založil špitál pro chudé a při něm kostelík sv.Šimona a Judy, který byl vysvěcen kolem roku 1364 Arnoštem z Pardubic. Podle zakladatele byl znám jako špitál Bohuslavův. Přibližně roku 1615 špitál koupil Václav Vilém z Roupova a předal ho českým bratřím. Ti vystavěli bratrský chrám, který 14.6.1620 vysvětil biskup Jednoty bratrské Matouš Konečný. Středověký kostelík sv. Šimona a Judy, který stál v těsném sousedství, byl v letech 1608 a 1618 rozšířen a užívali jej němečtí kalvinisté. Obě protestantské stavby byly po bitvě na Bílé Hoře zkonfiskovány a spolu se zahradou a dalším příslušenstvím byly na Štědrý den roku 1620 odevzdány milosrdným bratřím.⁴⁰

Prvním z pražských členů byl Jan Křtitel Savonantius, který přišel do Prahy s císařským vojskem. Na základě lichtenštejnského patentu podle práva válečného byl Milosrdným bratrům dán dvůr v Horních Počernicích, což umožnilo financování nového špitálu.⁴¹ Protože milosrdní bratři patří k žebravým řádům, získával prostředky především z milodarů a odkazů, část bratří – sběrači almužen – obcházeli město a sbírali drobné příspěvky. V Národním archivu je dochována listina císaře Ferdinanda III. ze 3.2.1648, kterou povoluje sbírání almužen pro stavbu a činnost nově vznikajícího špitálu Na Františku.⁴²

P. Savoantius stál v čele špitálu do července 1621. Neomezil svou činnost pouze na špitál, ale z pověření císaře Maxmiliána a Ferdinanda II. ji rozšířil na všechny občanské hospitály v zemích obou vladařů, sepsal dva návrhy pro reformu špitálnictví. Jeho nástupce byl P. Gabriel Krautfogel. Roku 1624 přebírá jeho funkci P. Gabriel Ferrara. Ještě téhož roku se vrací do funkce převora P. Krautfogel. Právě za jeho provincialátu byla v pražském konventu zřízena lékárna, která se nacházela

³⁹ Ederer A., Ulice a uličky Starého Města pražského, MILPO MEDIA, Praha 2006, str.102

⁴⁰ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libri, Praha 2006, str. 376

⁴¹ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 183

⁴² Národní archiv v Praze (NA), fond Milosrdní bratři (MB), karton 1, signatura (sig.) B2

v prvním poschodí a již tehdy sloužila i veřejnosti. Po Krautfogelovi převzal úřad pražského převora P. Vincenc Forstner. Právě on byl po Savonantiově smrti jmenován císařským komisařem občanských špitálů. Za jeho převorství došlo k velkému rozkvětu konventu. Roku 1633 postoupil úřad P. Filipu Quidovi, který navázal na práci svého předchůdce – dosavadní konvent i špitál rozšířil. Od něho pravděpodobně pochází nápis nad dveřmi hlavního vchodu do konventu: In charitate atque misericordia – v lásce a milosrdenství, jež se stal heslem pražského konventu. Další památkou na jeho dílo je nápis vyrytý do kamenných veřejí nad druhým vchodem do konventu :16 F.P.Q.P.35, tj. Frater Philips Quido, Prior roku 1635. (viz. obr.12, str.120) Roku 1639 se úřadu převora ujímá opět P. Forstner až do roku 1642, kdy ho ve funkci střídá P. Jeronym Loy, po něm Krištof Foyt. Po nich se úřadu ujímá opět P.Forstner.⁴³

Roku 1648 se bratři účastnili obrany Prahy proti Švédům, což jim přineslo zvýšenou oblibu. Díky této skutečnosti a především nadaci a podpoře hraběte Humprechta Jana Černína došlo k rozšíření konventu. Dům přestavěný P. Quidem se skládal z poschodového křídla, jež se nyní táhne od vchodu do konventu směrem k Vltavě a z traktu, který směřuje k nynější sakristii. Roku 1678 měl špitál pouze 12 lůžek. Za působnosti převora Antonína Iberera byl roku 1680 zbudován refektář, kuchyně a s ní sousedící nová místnost pro nemocné. Z roku 1686 pochází dodnes dochované lavabo (umyvadlo) právě ve zmíněném refektáři, jehož autor byl Thomas Soldatti, bývalý pacient nemocnice. Roku 1687 se pravděpodobně začalo se stavbou průčelního traktu do ulice U Milosrdných, který je navázán k dosavadní budově v místech dnešní ústavní lékárny. (viz.obr.4, str.117) V roce 1689 stavbu porušil požár. Pro nedostatek financí se dostavba začala realizovat až za převora P. Jeronyma Hanina roku 1695. Roku 1703 bylo přistavěno patro a v přízemí zřízena nemocnice s 30ti lůžky. Dostavba byla možná díky podpoře hraběte Šporka a velkopřevora maltézských rytířů hraběte Kolovrata. Od roku 1730 stál v čele konventu P. Michal Švanda. Jeho nástupce P. Leo Kurz začal roku 1737 stavět nové křídlo kolmo ke konci průčelní strany směrem k Vltavě. Tehdy měla nemocnice 70 lůžek. Do čela konventu se opět vrátil P. Švanda (roku 1751 byl popáté zvolen převorem). Právě za něj vznikla nynější barokní průčelní strana. (viz.obr.5, 6 str.117, 118) Půdorys nemocničních místností tvořil písmeno T. V místech, kde se obě křídla

---

⁴³ Bogar B, Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 183-189

sbíhala, byl postaven oltář. Pražský konvent postupně nabýval na významu pro celou provincii germánskou. Roku 1736 byl v Praze zřízen noviciát (další byl ve Vídni). V přízemí nové stavby bylo umístěno dalších 38 lůžek, jejich počet tudíž vzrostl na 108.⁴⁴ Stala se tak největší pražskou nemocnicí a zároveň největší v Čechách. Vynikala nejen svou velikostí, ale i úrovní péče o pacienty.

V době osvícenských reforem se rozvinula spolupráce mezi nemocnicí a lékařskou fakultou. Od roku 1761 za převora P. Quida Dohra nemocnice oznamovala fakultě všechna úmrtí na chronické nemoci.⁴⁵ Téhož roku bylo dvorským dekretem představenému nařízeno, aby v konventu zřídil pro studenty lékařství posluchárnu anatomie. (První demonstrační pitvu zde provedl profesor lékařské fakulty S.K.Zeidler (1620 – 1689) v roce 1685). Na demonstracích i přednáškách se podíleli také řádoví lékaři. Od roku 1778 se v nemocnici prováděla klinická výuka mediků ve vnitřním lékařství, kterou zde vedl profesor Josef Plenčič (1751 – 1785). Po jeho smrti pokračoval ve výuce Antonín Sebald (1753 – 1799). K dispozici měl také ošetřovatele, vybraného z nejschopnějších noviců, který mu při výuce sloužil jako asistent. Od roku 1784 se v nemocnici konala také výuka chirurgů pod vedením profesora Karla rytíře z Arnoldů (1742 – 1807).⁴⁶ Pražský konvent se tak stal předním řádovým zařízením v zemi. Z Prahy byla také obsazena řada konventů nejen v českých zemích, ale i v zahraničí (Neuburg, Mnichov). Jeden z pražských bratří vedl i lékárnu cisterciáků ve Vyšším Brodě.

Na základě c.k. dvorského dekretu z roku 1783 zde byl za převora P.Vincence Kneera zřízen ústav pro choromyslné kněze. Nová přístavba navazovala na křídlo kuchyňské a uzavírala druhou čtvercovou zahradu. Finance na tuto přístavbu poskytl císař Josef II., který milosrdným daroval část zrušeného kostela cyriaků. Ti ho prodali a za získané peníze financovali přístavbu. V této době nabídl bratrům císař Josef II. zrušený a opuštěný jezuitský kostel a budovy kláštera na Koňském trhu (dnes Karlovo náměstí) výměnou za jejich stávající konvent a nemocnici. Chtěl toto místo proměnit v kasárna. Bratři však nesouhlasili. Mezi dobrodince této doby patřily hraběnka Schönkirchová, která chtěla kolem roku 1761 založit v Karlových Varech konvent pro čtyři bratry a hrabě Breda, který koupil a posléze věnoval milosrdným bratřím pozemek na Novém Městě pražském v dnešní ulici Politických vězňů

---

⁴⁴ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 190-194

⁴⁵ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 196

⁴⁶ Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, NLN Praha 1999, str. 32-33

č.936/II. Bratři zde poté vybudovali nový ústav sv. Rodiny se šesti lůžky. Roku 1763 byli do nového konventu uvedeni čtyři bratři. Stálým vikářem zde byl kněz a lékárník Alipius Hanik.⁴⁷ Již roku 1779 byl však ústav z ekonomických důvodů zrušen se svolením Marie Terezie, která ho roku 1780 koupila pro sirotčinec. Jedním z nejvýznamnějších lékařů, kteří působili v nemocnici u milosrdných byl laický lékař Jan Theobald Held (1770 – 1851). Právě on byl jedním z těch, kteří nemocnici pomohli roku 1811 překonat složitou finanční situaci po státním finančním krachu, kdy využil svých konexí v nejvyšších kruzích a zabránil tak uzavření ústavu pro naprostý nedostatek prostředků k jeho vydržování. Tehdy totiž nemocnici hrozilo uzavření. Významná éra v dějinách nemocnice skončila otevřením všeobecné nemocnice na Dobytčím trhu v prosinci roku 1790, kam byla od školního roku 1791/1792 přenesena klinická výuka. Původně se počítalo s tím, že kliniky zůstanou u milosrdných vzhledem k blízkosti Karolina, kde se konaly teoretické přednášky. Nakonec ale rozhodla okolnost, že u milosrdných směli být hospitalizováni pouze muži, ženy a děti byly léčeny pouze ambulantně. I poté si nemocnice udržela vysoký standard a oblibu četných pacientů.⁴⁸

Od roku 1820 byli nemocní tříděni podle druhu nemocí, počet ošetřených se neustále zvyšoval. Počet lůžek se zvedl na 180. Tento počet se udržel až do výstavby nemocnice z počátku 20. století. Do dějin lékařství se nemocnice zapsala dne 7.2.1847, kdy řádový chirurg Celestýn Opitz (1810 – 1866) použil při operaci poprvé éterovou narkózu. Roku 1854 se Opitz stal převorem, 1859 provinciálem. Za jeho vedení konvent koupil část kláštera sv. Anežky české. Další části kláštera byly zakoupeny převory Anselmem Lichtblauem a jeho nástupcem, lékárníkem Balthasarem Šípkem. Získané byty řád pronajímal pražské chudině. Po povodni roku 1891 nastoupil do úřadu převora Aurelius Papoušek. I on uskutečnil stavební úpravy. Poté nastoupil do úřadu Bohumír Motál, který zastával do roku 1905. Jeho nástupcem byl řádový kněz a lékárník P. Kasián Hek, který úřad zastával do roku 1908. Právě on uvažoval o tom, že celý ústav, včetně kostela a konventu přeloží na jiné místo. Jedním z důvodů, proč takto uvažoval, byla i blížící se asanace Židovského města a části Starého Města a s tím související ohrožení existence nemocnice. Bratřím bylo nabídnuto místo v Košířích u Smíchova, na Klamovce. Z nemocnice Milosrdných bratří se měla stát obrazárna a objekt pro uschování sbírek

⁴⁷ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str.197-198

⁴⁸ Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, NLN, Praha 1999, str. 32, 33

uměleckých, národopisných apod. pro Moderní galerii a Společnost vlasteneckých přátel umění. Řád tedy roku 1908 zakoupil část pozemků na Klamovce. Téhož roku vystřídal P. Heka v úřadu P. Theobald Bílý, taktéž řádový kněz. Nakonec se upustilo od zvyšlené novostavby na Klamovce a rozhodlo se o přístavbě nemocnice v Kozí ulici a na nábřeží. Povolení ke stavbě bylo vydáno roku 1911. Než se začalo stavět, vypukla první světová válka. Roku 1914 se převorem stal P. Apolinář Hrabal. Do války museli nastoupit i členové řádu, pražská nemocnice se přeměnila na rezervní nemocnici Červeného kříže a ošetřovala především raněné vojáky. I přes trvající válku bylo roku 1915 zahájeno bourání starých budov v Kozí ulici. Roku 1917 docházelo střelivo na bojištích a stát začal zabírat veškeré kovy. V areálu nemocnice byl zabaven všechen cín a měď v domě, kuchyni i laboratoři. Byly zabaveny i zvony. Cínové píšťaly varhan zůstaly, protože převor dokázal, že na ně hrál skladatel rakouské hymny Haydn. Roku 1921 byl celý areál připojen na městskou kanalizaci, o rok později byla prodána Klamovka, což částečně umožnilo v letech 1924 – 1927 novostavbu nemocničního traktu na místě zbořeného severního křídla. Koncem roku 1926 došly peníze, tak byla uspořádána sbírka. Nová nemocnice byla slavnostně vysvěcena 10.10.1927, stála neuvěřitelných 11 000 000 Kč. Nástupcem P. Hrabala se roku 1928 stal P. Irenej Jančařík. I on pokračoval ve zvelebování konventu i nemocnice.⁴⁹ Nová budova má podobu ležatého E, která je středním křídlem spojena s původní budovou. Od této doby měly nově přístup na oddělení i ženy. V roce 1932 byl do areálu zaveden telefon a plyn, v roce 1933 bylo v prvním a druhém patře instalováno ústřední topení.⁵⁰

Řád provozoval nemocnici i lékárnu až do počátku druhé světové války, kdy byla nemocnice přeměněna na vojenský lazaret německé Luftwaffe. Svou činnost zde bratři obnovili opět v polovině roku 1945. V roce 1950 museli nemocnici Na Františku členové řádu opustit a ústav přešel pod Všeobecnou nemocnici. Přesto zde jako jednotlivci působili až do roku 1956. 1.1. 1952 převzal nemocnici podle tehdejšího rozdělení Prahy pod svou správou Národní výbor Prahy 3. Po novém územním členění na deset obvodů (v roce 1960) byla nemocnice převzata Obvodním ústavem národního zdraví Prahy 1. V roce 1992 se stala samostatným právním subjektem zřízeným městskou částí (MČ) Praha 1. V lednu roku 2000 došlo

---

⁴⁹ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 201-220

⁵⁰ Buben M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Nakladatelství Libri, Praha 2006, str. 381

k připojení polikliniky v ulici Palackého včetně lékárny, vznikl tak nový právní subjekt – Nemocnice Na Františku s poliklinikou jako příspěvková organizace zřízená MČ Prahy 1.⁵¹ Kostel sv. Šimona a Judy sloužil po dobu třiceti let jako skladiště Národní galerie. Po roce 1989 byl řádu vrácen, ale pro nedostatek členů řádu i financí je od roku 1993 využíván Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK jako koncertní síň.⁵²

Přiblížit všední den v nemocnici nám umožní zejména publikace J.T.Helda z roku 1823. Pacienti byli oblečeni v jednotný nemocniční úbor, měli k dispozici lůžka vybavená záclonami, které jim umožnily zachování určitého soukromí. (viz.obr.15, str.118) Ve 40. letech 19. století však byly z hygienických důvodů odstraněny. Pacienti byly umisťováni do pokojů podle druhu onemocnění. V té době měla nemocnice i koupelnu se čtyřmi vanami. Ve velkém sále byla knihovna s českými i německými publikacemi, určenými pro pacienty. Byla to patrně jedna z nejstarších knihoven tohoto druhu u nás. Ve 40. letech 19. století zde bylo vybudováno také zvláštní oddělení pro rekonvalescenty. Pravidelně se každé ráno a večer konaly ošetřovatelské a lékařské vizity, kterých se účastnil také lékárník. Jídlo se podávalo třikrát denně podle stavu pacienta, vařila se i dietní strava.⁵³

Na plánu nemocnice v Heldově knize⁵⁴, lze vidět, že v západním a severním křídle bývala klausura, východní křídlo (dnes střední) při rajském dvoře tvořil původní nemocniční sál. Další sál pro pacienty byl v jižním křídle. Přízemí sloužilo provozním účelům, byla zde prádelna, pekárna, truhlářská dílna, kuchyně a místnosti, kde se skladovaly potraviny. Dále zde byly dvě koupelny, operační místnost, pokoj pro ošetřovatele a samozřejmě také lékárna (č.23), pokoj pro hlavního lékárníka (č.24) a dvě laboratoře (č.25. a 34). V areálu konventu se nacházelo několik studní, ovocná a zeleninová zahrada, zahrada pro pěstování bylinek, několik skladů slámy, chlěvy a místo pro chov drůbeže a další. Součástí areálu byla také márnice.

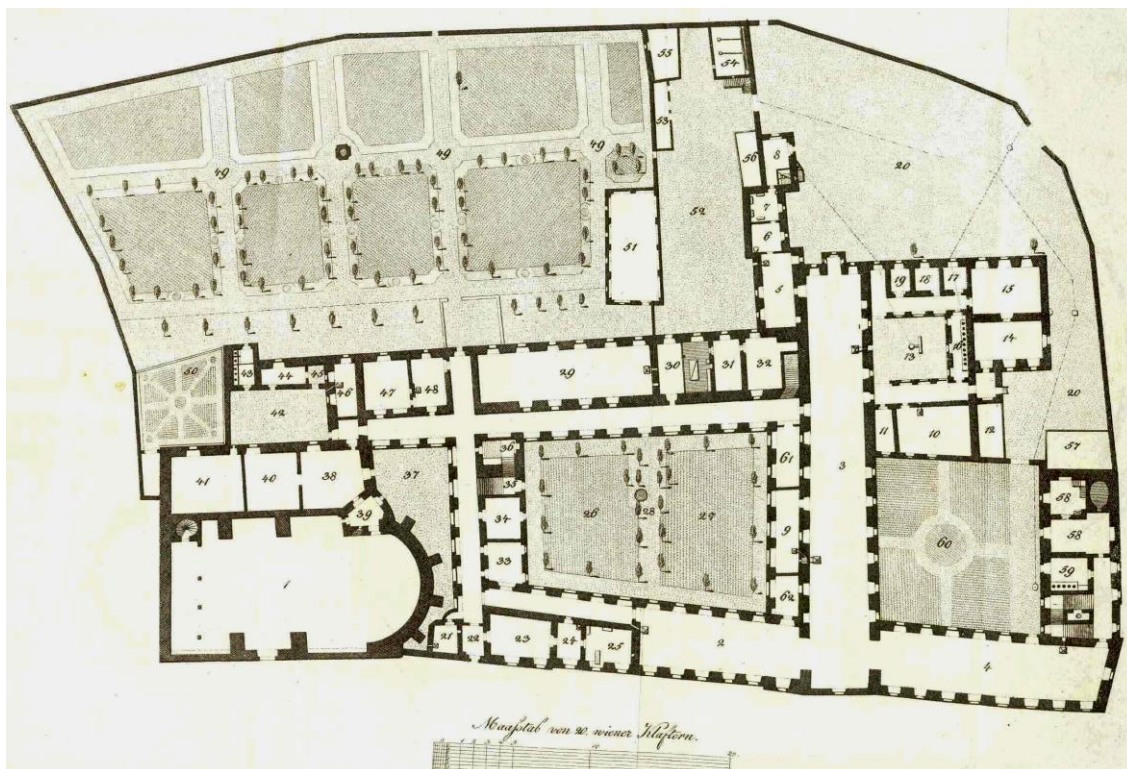
---

⁵¹ internetové stránky nemocnice Na Františku <http://www.nnfp.cz>, staženo 24.3.2008

⁵² viz.50

⁵³ Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, NLN, Praha 1999, str. 34

⁵⁴ Held J.T, Kurze Geschichte der Heilanstalt der Barmherzige Brüder in Prag, Prag 1823

Pro nízkou polohu Starého a Židovského Města stíhaly tuto oblast, včetně nemocnice, časté záplavy. Mezi největší záplavy patřily ty v letech 1784, 1845, 1862, 1889 a 1891, kdy byl poškozen i Karlův most a samozřejmě i povodeň v roce 2002. Povodně a zejména přelidnění této oblasti s sebou přinášely časté epidemie (epidemie tyfu, cholery...).

Na některých místech bývalého konventu se uchovaly zajímavé detaily, například barokní mřížová vrata, jednoručičkové hodiny, původní kamenná dlažba, dvě barokní lavaba, tzv. schody Miserere (schody, pocházející z popraviště při exekuci 27 českých pánů), původní barokní dveře, sakristie kostela atd. V dnešní knihovně a posluchárně se nalézá kopie rytiny, která nám umožňuje pohled do lůžkové části někdejšího zařízení. (viz. obr.8, 9, str. 118; obr.13, 14, 15, str.120)

V současnosti má nemocnice 243 lůžek rozdělených do sedmi primariátů.⁵⁵ Součástí je i ústavní lékárna. Nemocnice i lékárna poskytuje péči obyvatelům středu města Prahy, ale i návštěvníkům města.

⁵⁵ Nemocnice Na Františku s poliklinikou 1354 – 2004, Informace pro Vás, Promenáda V.O.S., Karlovy Vary 2003, str.9

6. LÉKÁRENSTVÍ ŘÁDU MILOSRDNÝCH BRATŘÍ

Jak je v textu uvedeno výše, každý špitál měl svou lékárnu. Důvodem byla nutnost zajistit pro pacienty potřebné léky, proto se při otevření každé jejich nemocnice počítalo se zřízením vlastní lékárny. Milosrdní bratři však poskytovali léky nejen svým pacientům, ale i nemocným mimo klášter. Toto tzv. právo veřejnosti bylo typickým znakem pro lékárny Milosrdných bratří a zajišťovalo jim svým způsobem výsadní postavení mezi klášterními lékárnami dalších církevních řádů. O potřebnosti i prospěšnosti péče, poskytované Milosrdnými bratry všem lidem bez rozdílu národnosti, stavu i náboženství (dle jejich řádového hesla) svědčí i skutečnost, že jejich lékárny byly v pozdějších dobách jediné, které přečkaly tereziánské zdravotní reformy i následné církevní reformy císaře Josefa II. Důvodem, proč byly lékárny zachovány, je bezesporu fakt, že výtěžek z činnosti těchto lékáren sloužil k financování provozu špitálů.⁵⁶

Zásadní pravidla, týkající se činnosti lékáren Milosrdných bratří, byla vydána Marií Terezií jako součást zdravotnických reforem. V roce 1770 jim Marie Terezie povolila, jako jedinému řádu, provozovat veřejný prodej léků, proto všechny jejich lékárny byly uznány za lékárny veřejné. Klášterní lékárnu musel vést pouze patřičně vzdělaný člen řádu nebo i civilní provisor.⁵⁷

V Národním archivu je uložen guberniální dekret z 10.7.1772 ⁵⁸, kterým se povoluje Milosrdným bratřím volný prodej jejich léků (viz. obr.16, str.121, 122). V překladu zní:

Oznamuje se:

Jeho Císařské a Královské Apoštolské Veličenstvo dalo se nejvelkomyslněji uvědomit o opětovné návštěvě převora konventu Milosrdných bratří v záležitosti prosby o nejmilostivější povolení, aby tito směli léky z jejich klášterních lékáren volně přes ulici znovu jako dříve na základě ustanovení z 22.srpna 1770 prodávat a bylo s důvody žádost tuto dokládajícími srozuměno.

Na základě toho uděluje jim Jeho Veličenstvo zvláštní milost volného prodeje jejich léků za následujících podmínek:

---

⁵⁶ Kolčava J., Lékárnictví řádu milosrdných bratří. In: Československá farmacie, 1972,roč. XXI, č.5, str.206-207

⁵⁷ Broncová D., Historie farmacie v českých zemích, MILPO MEDIA, Praha 2003, str.24

⁵⁸ NA, fond MB, karton 4, poř.č.49, sig. B55

1. *Že zisk z tohoto prodeje vyplývající bude zcela věnován prospěchu ubohých nemocných.*
2. *Léky mimo jejich nemocnici přímo lidem prodávat (practicírovat) nebo bez lékařského předpisu v lékárnách vydávat nebo i tajně pod rukou do domů donášet není dovoleno.*
3. *Jejich lékárny budou jako všechny veřejné občanské lékárny visitovány a budou též pod dohledem lékařské fakulty, z toho vyplývá, že*
4. *Milosrdní bratři jsou zavázány zaměstnávat jen lékařskou fakultou zkoušeného a řádně aprobovaného provisoru.*
5. *Kdyby tito (Milosrdní bratři) toto nařízení vědomě překračovali, bude jim veřejný prodej léků bez dalšího šetření navždycky zakázána jejich lékárna uzavřena.*

Jakmile toto povolení bude Zemskému Guberniu oznámeno, ukládá se mu povinnost, všechny převory a konventy Milosrdných bratří o tom uvědomit a tyto o přímých následcích nedodržování těchto nejmilostivějších podmínek poučit a je vybídnout, aby ve svých domech na dodržování těchto nařízení stále dohlédli a na jejich zachování vždy pevnou ruku drželi.

A to platí:

Vídeň, 10.července 1772

Královskému českému zemskému guberniu.

Většina lékárníků nabyla své znalosti (vyučením, později studiem na lékařských fakultách) většinou až po vstupu do řádu; našli se však i tací, kteří skládali sliby již jako lékárníci (např. Medardus Speckhard, Adrianus Klir). Taxu za zkoušku platil obvykle konvent nebo byl zkoušený jako člen řádu pracující bez finanční odměny od poplatku osvobozen. Podobně tomu bylo i u poplatků gremiálních. Regule řádového života byly platné i pro lékárníky. Každý procházel nejprve zkušební čekatelskou dobou, na niž navazoval noviciát. Ten trval obvykle jeden rok. Novici byli školeni ve zdravotnických disciplínách, v nemocnici vykonávali různé pomocné práce. Po skončení noviciátu skládal časné sliby a po uplynutí jejich tříleté platnosti sliby slavné. Tam, kde uchazeč vstupoval do řádu bez předchozí získané

zdravotnické profese (ranhojič, lékař, lékárník), procházel postupně všemi druhy pracovního zařazení.⁵⁹ Velice významné pro činnost řádového lékárníka byla možnost stálého kontaktu s nemocnými i ošetřujícím personálem. Lékárník se též účastnil lékařských prohlídek u lůžka nemocného, což mu mimo jiné umožňovalo sledovat účinek léčiv, které sám připravil. Lze tedy předpokládat, že medikamentózní léčba byla ordinovaná na základě konzultace lékaře a lékárníka, do jehož kompetence spadala i příprava všech předepsaných léků.

Při bádání v archivních materiálech jsem narazila na množství výrazů, označující lékárníky, například apothecarius, pharmacopoeus, Provisor der Apotheke, Oberapotheker, Unterapotheker, examinatus apothecarius, mag.pharm; jestliže se jednalo o studenta, pak Student Pharmacie, Apotheken Student, popř. Practicant der Pharmacie. Tam, kde bylo v lékárně více činných lékárníků, byli označováni jako Pharm.II (druhý lékárník), Pharm.III. (třetí lékárník) atd.

Jak je z dostupných materiálů zřejmé, lékárníci byli často střídáni, většinou dlouho nezůstávali na jednom místě. Mnoho lékárníků zastávalo i vyšší funkci v řádu. Někteří působili jako definitoři (poradci), jiní zastávali funkci převora konventu nebo dokonce provinciála. Z lékárníků, kteří působili i v Praze, funkci definitora zastávali například Octavianus Dörre (v letech 1891 – 1894 v Praze) Cajetanus Kopetzky (1860 ve Valticích) nebo Florentius Herzog (1887 ve Vídni). Jako převorové působili např.: Paschalis Fiala (1787 – 1803 v Praze), Cassianus Hek (1905 – 1908 v Praze) Melchior Pillizotti (1716 Vídeň) či Balthassarus Schiepek (1869 – 1875 v Praze). Nejvyšší funkci provinciála zastávali Procopius Zeugswetter (1881 – 1887), Bonifacius Wurmbrand (1825 – 1826) nebo Heribertus Kalný (1902 – 1905).

Mezi bratry - lékárníky byl minimální počet kněží, přesto i zde některé nalezneme - Cassianus Hek, Rudolf Raška nebo Chrysologus Wach. Někteří lékárníci řádu byli i ošetřovateli či lékaři jako například Alanus Lesnitzer, který byl v roce 1733 v Praze zaznamenán jako „apothecarius et physicus“ nebo Rodericus Rössler roku 1860 uváděn v Prostějově jako „chirurgus practicus et infirmarius II“.

Ne všichni lékárníci, působící v lékárnách řádu Milosrdných bratří, byli členy řádu. Do svých lékáren přijímali i lékárníky civilní. Důvodem většinou byl nedostatek vlastních lékárníků.

---

⁵⁹ Kolčava J., Lékárnictví řádu Milosrdných bratří. In: Československá farmacie, 1972, roč.XXI, č.5, str.206-207

7. LÉKÁRNA NEMOCNICE NA FRANTIŠKU

Datování vzniku lékárny Milosrdných bratří v Praze nelze přesně určit. V dostupné literatuře se uvádí několik možných dat – 1620 (NA)⁶⁰, 1624 (B. Bogar)⁶¹, 1635 (Zdravotnické noviny)⁶². Domnívám se, že nejpravděpodobnější doba vzniku lékárny je roku 1624 za převora P. Gabriela Krautfogela, jak uvádí B. Bogar. Rok 1620 se mi jeví jako nepravděpodobný, protože budovu získal řád až koncem roku a existence lékárny v tomto roce by naznačovala, že se zde nacházela již dříve při Bohuslavově špitálu. I rok 1635 se mně zdá jako nepravděpodobný pro vznik lékárny, protože časový úsek od příchodu do Prahy po vznik lékárny je příliš dlouhý. Ani její umístění v areálu nemocnice není zcela jasné. Několik pramenů hovoří o tom, že se nacházela v prvním patře, není ale jisté, kde přesně. Podle různých dostaveb se domnívám, že byla umístěna v nejstarší části, tedy v západním křídle, které těsně navazuje na kostel sv. Šimona a Judy.

Umístění lékárny vedle hlavního vstupu do konventu, tedy z ulice U Milosrdných, však pochází až z období kolem roku 1740, kdy bylo vystavěno nové průčelní křídlo. Novou přístavbou byla rozšířena špitální část o další nemocniční sál a do nových prostor byla přemístěna z prvního patra i lékárna. Tudíž teprve od tohoto období lze s určitostí tvrdit, že známe přesné umístění lékárny. Lékárna je v těchto místech v provozu dodnes.

Do lékárny se původně vcházelo z chodby konventu. Patrně teprve na počátku 20. století se proboural nový vchod z ulice U Milosrdných. B. Bogar uvádí, že starý vchod v chodbě je částečně zazděn, zůstal po něm ve zdi hluboký výklenek. Ten v roce 1930 využil tehdejší provisor lékárny Antonín Sochor jako úschovnu pro 300 lékárnických preparátů v lahvích se skleněnými zátkami.⁶³

Jak je vidět na Heldově plánu (viz.str. 27) z roku 1823, lékárna se nachází v jižním křídle vedle vchodu do konventu. Vedle lékárny (č.23) byla místnost pro vedoucího lékárny (č.24), která navazovala na první laboratoř (č.25). Ta se nacházela nad sklepem, do něhož byl odsud přístup. Druhá laboratoř (č.34) se nacházela již v klausuře, tedy v západním křídle. Klausura byla uzavřena mřížovými vraty, která

---

⁶⁰ NA, fond MB, kniha 5

⁶¹ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str.186

⁶² Lososová E., Více než 600 let...Fakta a domněnky o Nemocnici Na Františku. In: Zdravotnické noviny, 1990, č.49, str.12

⁶³ Bogar B., Milosrdní bratři, Praha 1934, str. 222

zde jsou dodnes jako součást lékárny. Oddělovala tu část konventu, která byla určena jen pro řádové členy.

Podle dokumentů dostupných v NA⁶⁴ se lékárna nazývala „Milosrdných bratří“ nebo „U granátového jablka“. Byla lékárnou reálnou, radikovanou a povolena byla na základě císařských patentů a dekretů z let 1770, 1773 a 1774.

První civilní lékárník, kterého jsem zde zaznamenala, byl Josef Jedlička. Ve zdejší lékárně působil jako provisor od roku 1896. Daleko více civilních lékárníků se zde objevuje před první světovou válkou, jejich počet se od té doby neustále zvyšoval, až zcela nahradili lékárníky řádové. Mezi poslední řádové lékárníky patřil kněz Jan Raška, který je zde uváděn ještě roku 1940. Od r.1933 se mezi lékárníky začínají objevovat i ženy.

Během druhé světové války byla z nařízení okupantů lékárna Milosrdných bratří od 7.7.1941 uzavřena, provoz opět zahájila 11.5.1945. V této době byl provizorem lékárny PhMr.Rudolf Schiedek. Další, a to zásadní změny, nastaly po roce 1948, resp.v roce 1950, kdy byl celý konvent převeden na stát a lékárna byla převzata národním podnikem Medika a dále byla vedena pod číslem 20-6-skup. IV-2.⁶⁵

Lékárna byla od svého založení v majetku konventu Milosrdných bratří, a to až do roku 1950, kdy byla začleněna do národního podniku Medika. Koncem roku 1960 lékárna přešla do Lékárenské služby Ústavu národního zdraví Národního výboru hl.m.Prahy (ÚNZ NVP). V Lékárenské službě byla do června roku 1993, kdy se stala součástí Nemocnice Na Františku (NNF). V současnosti je stále součástí NNF jako jedno z jejích oddělení. Samotná NNF je zřizována Městskou částí Praha 1. Současná ústavní lékárna má tři magistry a tři farmaceutické asistenty. Vedoucím lékárníkem je RNDr. Vladimíra Krejzová.

Po roce 1989 prošla lékárna několika rekonstrukcemi. V roce 1992 to byla rekonstrukce přípravny sterilních přípravků, kdy došlo k rozšíření o chodbu a byl nainstalován nový autokláv. Připravovaly se zde především infúzní roztoky (např. Ringerův roztok, fyziologický roztok, roztoky chloridu sodného či chloridu draselného). Připravené infúze byly zkoušeny a uchovávány v dnešním skladu zdravotnického materiálu. Přípravná fungovala až do roku 1996, kdy došlo k jejímu zrušení. Úplnou rekonstrukcí lékárna prošla v roce 1999. Při rekonstrukčních pracech byl v místnosti, která dnes slouží jako sklad zdravotnického materiálu, nalezen

⁶⁴ NA, fond MB, kniha 582, poř.č. 914

⁶⁵ České farmaceutické muzeum (ČFM), fond HGL, č.krabice 1, inventární č. 4

zazděný komín ohniště, svědčící o laboratorní činnosti v této lékárně (viz.obr.23, str.124). V rámci rekonstrukce byla u ambulantních složek nemocnice otevřena výdejna léků a do lékárny byla zavedena výpočetní technika. Jako lékařský program byl nainstalován Mediox, tento program se v lékárně používá dodnes. Do povodní, které lékárně i nemocnici zasáhly v létě roku 2002, byl používán sklep, který se nachází pod lékárnou. Sloužil jako sklad hromadně vyráběných léčivých přípravků a skleněných lahví na infuze, do dnešní doby není funkční. V současnosti lékárna zásobuje jednotlivá oddělení nemocnice zdravotnickým materiálem, připravuje pro ně masti, dezinfekční a perorální roztoky, slouží i obyvatelům nejbližšího okolí a návštěvníkům metropole.⁶⁶

---

⁶⁶ dle rozhovoru s RNDr. J. Gleichovou, bývalou vedoucí lékárny, rozhovor uskutečněn dne 8.4 2009

7.1 VYBAVENÍ LÉKÁRNY, SUROVINY A LÉČIVÉ PŘÍPRAVKY POUŽÍVANÉ V LÉKÁRNĚ

Z původního vybavení lékárny se bohužel mnoho nedochovalo. Několik málo předmětů, konkrétně stojatky na léčivé přípravky, dvě sochy patrně z officíny lékárny a dřevěná skříňka na usušené rostlinné drogy, je umístěno v Českém farmaceutickém muzeu na Kuksu. (viz.obr. 17 – 21, str. 123, 124) Nejvíce informací nejen o zařízení, ale i léčivých přípravcích a surovinách, které zde bratři připravovali a používali, jsem našla rozsáhlém fondu Milosrdní bratři v Národním archivu (NA) v Praze.*

K výrobě léčiv používali milosrdní bratři drogy rostlinného, živočišného i nerostného původu. Inventář z roku 1671⁶⁷ (viz.obr.25, str.125, 126) velmi detailně popisuje především suroviny pro výrobu léčivých přípravků. Z léčiv nerostného původu šlo zejména o kameny (latinsky Lapis), např. Lapis granatus, Lap. carneolus, Lap. ametyst crud., Lap. smaragd či Lap. crystalli. Z živočišných drog používali např. Cantharides, Ossa sepia či mumia. Nejvíce drog bylo rostlinného původu: různá semena – Semen anethi, S. anisi, S. cichorii, S. foeniculi, S. hyosciami...; kořeny – Radix curcumae, R. polypodii, R. glycyrrhizae; dřevo – Lign. aloës, Lign. guajacis...či ořechy – Nucum vomicarum. K léčení používali i další suroviny – Corall rub. crud., Pulpa tamarind (povidla), Camphora, dále různé destilované oleje (Olea destillata) – Oleum citri, Ol. levistici, Ol. juniperi, Ol. hyperici... Z léčivých přípravků používali jednoduché prachy (Pulveres simplices) – Pulvis rad.althae, P. rad.angelicae, P. chamomillae, P. rhabarb., P. mumia..., ze složitějších prachů - Pulvis stomachalis laxans nebo Pulv.ad vermes. Dále zde měli různé masti – Ung. alabastrinum, Ung. althae či Ung. populeonis. Náplasti – Empl. de meliloto, Empl. viridae, nebo Empl.splenetici. Mezi zajímavé přípravky patřil Elixír proprietatis Paracelsi či Oculi cancerorum crudi. Samozřejmě v lékárně nechyběl theriak – Theriac. Andr. a mnoho dalších. Na několika místech tohoto textu se objevují i alchymistické značky, např. pro síru – Sulphur či pro vitriol. K úpravě léčiv rostlinného původu používali hlavně hmoždíře z různého kovu, třecí misky apod. K destilaci jim sloužily různé nádoby z kovu či skla. Již v této době postupovali

---

* Ve fondu lze mimo jiné nalézt inventáře kláštera a kostela sv. Šimona a Judy z let 1671 – 1924, personálie členů řádu od roku 1635 do roku 1867, katalogy zemřelých členů řádu, korespondenci představitelů řádu i některých členů, dále různé patenty, opisy kupních smluv, účetní knihy, protokoly nemocných z let 1631 – 1909, knihy fundací, nadace, mešní deníky i dokumenty týkající se jiných konventů (Kuks, Nové Město nad metují, Vídeň)

⁶⁷ NA, fond MB, kniha 55, sig.AI, poř.č.802

řádoví lékárníci podle lékopisu Dispensatorium Augustana (tj. Pharmacopoea Augustana, lékopis vydaný v Augsburgu roku 1564).

O vybavení lékárny se více dovíme z inventáře z druhé poloviny 18. století ⁶⁸. Nejprve je naznačeno umístění lékárny v konventu, dále vybavení jednotlivých místností: Lékárna je zřízena na dolní chodbě u vrátnice na předepsaném místě podle vídeňského dispensatoria, je opatřena chemikáliemi a složenými i jednoduchými léky. U lékárny je místnost pro lékárníka, zařízená vším příslušenstvím. Hned u této místnosti je laboratoř, ve které lze nalézt všechny nezbytné nástroje, jako křivule, pánve, hrnce z mosazi, plechu a mědi a je vybavena dalšími instrumenty. Nedaleko zmíněné lékárny na horní i dolní chodbě jsou dvě místnosti k uchovávání materiálů. Dále se zde nachází sklep na uhlí. Místo pod střechou je určena pro sušení kořenů a bylin.

Pro přípravu léčivých přípravků používali různé předměty ze stříbra, mosazi i cínu. Například stříbrné špachtle, mosazné ruční hmoždíře, mosazná krabička na cukr, mosazné medicínské váhy, cínové konvičky nebo cínové láheve na klystýr se stříkačkou. K dalšímu vybavení lékárny patřil například kamenné hmoždíře, pohárek na čokoládu, skleněné lahve na destilovanou vodu, pozlacené sklenice na rosol atd.

Z lékařských, respektive lékárnických knih se zde nacházel například Matthioliho herbář, Pharmacopoea Schröder, Norimberské dispensatorium, dvě pražská dispensatoria či Pharmacopoea Zvelverii.

Dále následuje popis laboratoře: V laboratoři je studna a velký lis s mosaznými šálky, troje kamna pro zpracování kovů tzv. Windofen. Nachází se zde i několik hmoždířů, hrnců, konviček, několik druhů nožů.

Součástí lékárny bylo také aquarium (chladná místnost pro uchovávání vod, olejů, tuků), ve kterém se nacházela destilovaná vody, oleje, nálevy, masti a další. Nechyběla ani materiálka, která byla vybavena „často využívanými věcmi k pohotovostní službě, jakož i herbářem“.

Asi nejobsáhlejší výčet surovin a přípravků (na 19 stranách, cca 690 položek) používaných Milosrdnými bratry je obsažen v inventáři z roku 1890⁶⁹ (viz.obr.26, str. 127), který sestavil řádový lékárník Fr. Seraphin Libický:

⁶⁸ NA, fond MB, karton 36, poř.č.790

⁶⁹ NA, fond MB, kniha 136, poř.č.802, sig.AI

Ze surovin zde používali např.: Acid. acet. concentr., Acid. acet. dilutum, Acid. benzoicum, Acid. hydrochlor.; Cupri oxyd. sulf., Collodii, Coccionellae, Chlori liquidi, Chloroform, Camphorae, Carmin., Cerae alba, Calais chlorat, Scillae sicci, Butyri cacao, Kalii jodati, Kalii cyanati, Magnesiae carbonic, Atropine a mnoho dalších.

Z přípravků rostlinného původu: natě (Herbae), listy (Folia), květy (Flores), semena (Semina), kůru (Cortex), kořeny (Radices) či balzámy atp. Např. Herbae thymi, H abrotani, H. agrimoniae, H. hyosciami...; Foliorum farfarae, F. malvae, F. salviae, F. uvae ursi, F. verbasci...; Florum tiliae, Fl. verbasci, Fl. rosar.damasc., Fl. calendul...; Semen nigellae, S. sabadillae, S. sinapi nigr., S. cardamomi, S. colchici, S. lini...; Cortic. citri, C. granat.rad., C. salicys, C. quercus, C. aurantior, C. chinae...; Radices acori, R. angelicae, R. bardannae, R. colombo, Balsami copaiv., B. peru, B. tolutan...

Ze složitějších přípravků pak oleje (Olea), náplasti (Emplastrum), masti (Unguenta), tinktury (Tincturae), sirupy (Sirupi), extrakty (Extracta), čaje (Species) atd. Např.: Olei carvi, Ol. cajeputi, Ol. citri, Ol. hyperici, Ol. lavandulae, Ol. neroli, Ol. ricini. Emplastri albi, Empl. cantharid., Empl. melilotti, Empl. ad rupturas, Empl. hydrargyr...; Unguenti acet.plumbi, Ung. aromatici, Ung. digitalis, Ung. ophthalm.rubr., Ung. pedicularum...; Tincturae absinthii, Tinct. aloës, Tinct. amarae, Tinct. aurantior, Tinct. chamomillae, Tinct. ipecacuanhae, Tinct. valerianae, Tinct. opii simpl...; Syrupi amygdalae, Syr. chamomillae, Syr. cinnamomi, Syr. rubi idaei, Syr. samouci, Syr. violarum...; Extracti chinae, Extr. gentianae, Extr. nucis vomicae, Extr. scillae, Extr. taraxaci...; Specierum althae, Spec. St.Germain, Spec. emoll.p.catapl...Nechyběly ani destilované vody jako např. Aqua dest. melissae, Aq. roseum, Aq. rubi idaei, Aq. salviae, Aq. menthae pip...

Dále zde používali např. mouku - Farinae lini, F. foenugraeci, F. fabarum..., med – Mellis depurati, Mel. rosati, Hyrudinum, barvivo indigo, různá mazání (linimenta) – Linimenti sapon.camphor., Lycopodium, kameny – Lapidis divini, Lap. haematitis, Lap. baptistae..., Gummi tragacanth., G. guajaci, G. benzoës..., Lichenis islandici atp.

Jedny z posledních informací o zařízení lékárny Milosrdných bratří poskytují inventáře z roku 1911⁷⁰, resp.1928⁷¹. V této době byla součástí lékárny laboratoř, komora , pokoj pro hlavního lékárníka a dva sklepy. V celé lékárně bylo od roku 1919 elektrické osvětlení.

Laboratoř: reagenční skříň s reagenčním aparátem, skleněné nálevky různé velikosti, skleněné a porcelánové odpařovací misky, mísy na masti, perkolátor, mensury z cínu, síta, decimálka, destilační přístroj, měděný kotel, měděné a železné pánvičky, hmoždíř, lis na tinktury, stůl, skříně na léčiva, železné hrnce, hmoždíř na pilulky, mikroskop atd.

Lékárna (oficina): přístroj na pastilky, kostěná hladítka, lis a přístroj na vylévání tyčinek, přístroj na oplatky, 11 soch, přijímací stůl s mramorovou deskou, ruční váhy, dřevěné nádoby na prachy, porcelánové nádoby na výtažky, stojatky různé velikosti, lahve na tinktury a éterické oleje, sklenice na cukrovinky, mosazný hmoždíř na pilulky, železné a mosazné pilulovnice, lopatky či skleněné a porcelánové třenky.

Komora: síta na byliny, stůl s mramorovou deskou, dřevěné nádoby na prachy, lahve na preparáty, velké stojatky, 2 sochy.

Pokoj hlavního lékárníka: stůl, lůžko, šatník, židle, skříň na léčiva, kachlová kamna, teploměr, nechybělo ani elektrické osvětlení.

Jak dále uvádí B. Bogar, byla v roce 1931 za provisoru Antonína Sochora zhotovena velká skříň, do které bylo uloženo 84 krabic lékárnických specialit. V r.1932 byl do lékárny zaveden telefon a plynová kamna.

---

⁷⁰ NA, fond MB, kniha 140, sig.AI

⁷¹ NA, fond MB, kniha 149, sig.AI

7.2 SEZNAM LÉKÁRNÍKŮ PODLE DATA JEJICH PŮSOBENÍ V LÉKÁRNĚ

Na následujících stranách jsem se pokusila zachytit řádové lékárníky podle data jejich působení v lékárně nemocnice Na Františku v Praze. I přestože jsem prostudovala mnoho materiálů, seznam není zcela úplný. V některých případech se mi nepodařilo nalézt, resp. přečíst civilní jméno člena řádu, proto jsou někde uvedena pouze jména řádová. Prvního lékárníka jsem našla až v roce 1665, resp. 1671, jednalo se o Augustina Stromayera. Do seznamu jsem zahrнула i bratry, kteří zde studovali farmacii. Seznam jsem doplnila i o lékárníky civilní – jsou označeni •. Nejčastěji jsem čerpala z materiálů nacházejících se v Národním archivu v Praze a v Českém farmaceutickém muzeu na Kuksu, dále jsem čerpala ze starých diplomových prací. Podrobnější informace o jednotlivých lékárnících se nacházejí v abecedním seznamu, který následuje.

- 1665 Augustinus Stromayer oblečen jako student farmacie
- 1671 – 1679 Augustinus Stromayer, pharmacopoeus
- 1682 Medardus Speckhard , apothecarius, odchází do Vídně
- 1685 Medardus Speckhard , apothecarius, odchází do polní nemocnice
- 1702 Melchior Pillizotti, apothecarius
- 1720 Stephanus Kapon, pharmacopeus
- 1721 Facundus Doÿwa, apothecarius
  - Stephanus Kapon, pharmacopeus
- 1722 Facundus Doÿwa, pharmacopeus
  - Stephanus Kapon, pharmacopeus
- 1723 Facundus Doÿwa, pharmacopeus
  - Rudolfus Erban určen za pomocníka v lékárně
  - Thomas Reichenbacher phylosophus, později uváděn jako pharmacop.
  - Stephanus Kapon, pharmacopeus
- 1724 Casimirus Dorfmüller, pharmacopeus
  - Facundus Doÿwa, pharmacopeus
  - Melchior Pillizotti, apothec.
  - Stephanus Kapon, pharmacopeus
  - Thomas Reichenbacher, lékárník

- 1725 Thomas Reichenbacher, odchází do Vídně
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1732 Fabianus Slipka, pharmacop.
- 1733 Alanus Lesnitzer, zaznamenán jako apothec. et physicus
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1734 Alanus Lesnitzer, apothec. et physicus
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1735 Alanus Lesnitzer odchází do Nového Města
Theodosius Hueder, apothecarius
Pantaleon Wanke přišel jako apothecarius z Nového Města
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1736 Samuel Pfeiffer, apothecarius
Michael Eduardus přichází z Valtic, pharmacop.
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1737 Samuel Pfeiffer, apothecarius
Michael Eduardus, pharmacop.
Melchior Pillizotti, apothec.
- 1738 Samuel Pfeiffer, apothecarius
Michael Eduardu, pharmacop.
Theodosius Hueder přichází do Prahy
Melchior Pillizotti umírá
- 1739 Michael Eduardus odchází do Vídně
Melchior Canto, pomocník lékárníka
Theodosius Hueder odchází do Münsteru
- 1740 Melchior Canto, pomocník lékárníka
Corbinianus Frey připomínán v souvislosti se zřízením nové lékárny
- 1741 Melchior Canto odchází jako pharmacop.do Nového Města
- 1742 Theodosius Hueder přichází do Prahy
- 1743 Theodosius Hueder odchází na Kuks
- 1744 Theodosius Hueder přichází do Prahy
- 1745 Generosus Teüber přichází z Kuksu
- 1746 Generosus Teüber, pharmacop.
Casimirus Dorf Müller umírá

- 1747 Melchior Canto přichází do Prahy
Generisus Teüber, pharmacop.
- 1748 Theodosius Hueder odchází do Egeru
Generosus Teüber odchází do Vídně
Sabinian Wessenberger přichází jako apoth. student
- 1749 Nicetius Sallas, apothecarius
Sabinian Wessenberger, apoth. student
- 1750 Nicetius Sallas odchází do Těšína
Facundus Handela, apoth. prakt.
Sabinian Wessenberger odchází do Valtic
- 1751 Theodosius Hueder přichází z Nového Města
Aloisius Holleý odchází do Valtic
- 1752 Theodosius Hueder odchází do Breslau
- 1754 Udalricus Eilenhauser přišel patrně jako pharmacop.
- 1755 Aquilinus Roth, skládá sliby jako pharmacop.
- 1756 Aquilinus Roth odchází na Kuks
Bodevinus Šerabalek, apothecarius, skládá sliby
Fridericus Ziegler, apothecarius, skládá sliby
- 1757 Fridericus Ziegler odchází do Valtic
- 1759 Hubertus Prukmayer skládá sliby jako apothecarius
- 1760 Vincentius Kneer jako apothecarius
Maurilus Plachta uváděn jako adjunkt apoth.
Hubertus Prukmayer, adjunkt pharm., 24.5. přeložen do Nového Města
- 1761 Martin Elzearius, apothecarius
Maurilus Plachta odchází do Temešváru
Vincentius Kneer, pharm.III.
Bodevinus Serabalek, pharm.II.
- 1762 Martin Elzearius, apothecarius
Vincentius Kneer, pharm.III.
- 1763 Martin Elzearius odchází na Kuks
Vincentius Kneer, pharm.III.
- 1764 Crispinus Hoffmann přichází z Kuksu
Vincentius Kneer, pharm.III.

- 1765 Mathias Strahl, apothecarius
Crispinus Hoffmann, patrně jako student pharm.
Vincentius Kneer, pharm.III.
- 1766 Maurilus Plachta přichází do Prahy
Alanus Lesnitzer přichází z Prostějova
Regulus Gassanel, provisor
Nicasius Schäffer, adjunkt pharm.
Vincentius Kneer odchází do Nového Města ve Slezsku jako viceapotheker
- 1767 Maurilus Plachta odchází do Brna
Nicasius Schäffer, adjunkt pharm.
- 1768 Adrianus Klir oblečen jako lékárník
Nicasius Schäffer, adjunkt pharm.
- 1769 Adrianus Klir skládá sliby jako humanista et apoth.
Nicasius Schäffer odchází do Bratislavy
- 1770 Adrianus Klir odchází do Brna
Fridericus Ziegler přichází z Terstu jako apothecarius
- 1771 Fridericus Ziegler odchází do Erlau
- 1772 Mansueltus Decker přichází z Vídně
Maurilus Plachta přichází z Prostějova
Regulus Gassanel, provisor a podpřevor
Crispinus Hoffmann odchází do Vídně
Lesnitzer Alanus odchází do Valtic
- 1773 Mansueltus Decker, apoth.
Maurilus Plachta, asi jako apothecarius
Regulus Gassenel, provisor a podpřevor
- 1774 Mansueltus Decker, apoth.
Regulus Gassenel odchází do Nového Města
Celerinus Kontzvind, apoth.III.
Maurilus Plachta odchází do Valtic
- 1775 Mansueltus Decker, apoth.
Adrianus Klir asi jako apoth.
- 1776 Mansueltus Decker, apoth. exam.
Adrianus Klir odchází do Pešti

- 1777 Mansueltus Decker odchází do Valtic
- 1778 Hugolinus Bezatarosti asi jako apoth.student
Cunibertus Pirkl skládá sliby jako apothecarius, poté odchází do Vídně
- 1779 Hugolinus Bezatarosti asi jako apoth. student
Leopardus Kossek odchází do Vídně jako apoth.exam.
- 1780 Hugolinus Bezatarosti asi jako apoth. student
- 1781 Hugolinus Bezatarosti, apothecarius
Patricius Schwab přichází z Těšína jako apothec.
- 1782 Patritius Schwab, apothec.
- 1783 Patritius Schwab, apothec.
- 1784 Patritius Schwab odchází do Valtic
Restitutus Nushold přichází z Valtic jako apoth. examinatus
- 1785 Restitutus Nushold, apothec. examinatus
- 1786 Restitutus Nushold odchází do Papy
- 1787 Joannes Fahr přichází z Lince
Paschalis Fiala, apoth.exam a převor
- 1788 Joannes Fahr, apothec.II.
Paschalis Fiala, převor
- 1789 Joannes Fahr odchází na Kuks
Paschalis Fiala, převor
- 1790 Paschalis Fiala, převor
Celerinus Kontzvind přichází ze Spiše
- 1791 Paschalis Fiala, převor
Celerinus Kontzvind
- 1792, Paschalis Fiala převor
Celerinus Kontzvind odchází do Vídně
Honestus Schinkmann, pharmacop.
- 1793 Paschalis Fiala, převor
- 1794 Paschalis Fiala, převor
Vincentius Kneer asi jako definitor a apothecarius
Honestus Schinkmann, apothecarius
- 1795 Paschalis Fiala, převor
Vincentius Kneer asi jako definitor a apothecarius
Honestus Schinkmann, apothecarius

- 1796 Paschalis Fiala, převor
Vincentius Kneer asi jako definitor a apothecarius
Robertus Sichrowsky, podlékárník
Flosculus Tomesch, apothecarius
Honestus Schinkmann odchází do Prostějova
- 1797 Paschalis Fiala, převor
Vincentius Kneer asi jako definitor a apothecarius
Verecundus Nittmann, podlékárník
Flosculus Tomesch, první lékárník
- 1798 Paschalis Fiala převor
Verecundus Nittmann, druhý lékárník
Isaias Schmid získává diplom
Flosculus Tomesch, první lékárník
- 1799 Paschalis Fiala, převor
Fortunatus Hailett, třetí lékárník
Hyeronimus, exam. apoth.
Verecundus Nittmann, druhý lékárník
Flosculus Romeech, první lékárník
- 1800 Paschalis Fiala, převor
Verecundus Nittmann odchází do Vídně
Flosculus Tomesch, Oberapotheker
- 1801 Paschalis Fiala, převor
Verecundus Nittmann, Oberapotheker
Ludovicus, druhý lékárník
Flosculus Tomesch umírá
- 1802 Paschalis Fiala, převor
Verecundus Nittmann, Oberapotheker
Sanctus Gillak jako viceapotheker
- 1803 Paschalis Fiala odchází do Vídně
Verecundus Nittmann, Oberapotheker
Pantaleon Dworzak skládá sliby jako apothecarius
Anisius Manich, druhý lékárník
Sanctus Gillak odchází do Skalice

- 1804 Pantaleon Dworzak odchází do Valtic
Anisius Manich, druhý lékárník
Verecundus Nittmann odchází do Maďarska
- 1805 Bonifacius Wurmbrand, druhý lékárník
Anisius Manich odchází do Zebrzydovic
- 1806 Bonifacius Wurmbrand , získává diplom a odchází na Kuks
- 1808 Wenceslaus Patzak, Apotheker
- 1810 Beda Nedvied, Apoth. Adjunkt
Eugenius Zika, první lékárník
- 1811 Eugenius Zika, první lékárník
Nereus, Apoth. Adjunkt
Amantius Budan, třetí lékárník
Joannes Nedvied, Apoth. Adjunkt
Ansbertus, druhý lékárník
- 1812 Raphael Tuma, Adjunkt Pharm.
Eugenius Zika, první lékárník
Nereus odchází do Papy
Ansbertus, druhý lékárník
Amantius Budan odchází do Grazu
Joannes Nedvied odchází
- 1813 Raphael Tuma odchází na Kuks
Caprasius Vita přichází z Grazu
Eugenius Zika, první lékárník
Ansbertus, druhý lékárník
- 1814 Caprasius Vita odchází do Vídně
Eugenius Zika, první lékárník
Ansbertus, druhý lékárník
Licinius Nedvied adjunkt pharm.
- 1815 Eugenius Zika, první lékárník
Ansbertus, druhý lékárník
Pantaleon Dworzak, třetí lékárník
Licinius Nedvied asi vystoupil z řádu
- 1816 Isaias Schmidt, apoth. exam.
Eugenius Zika, první lékárník

- Ansbertus, druhý lékárník
Ludovicus přichází z Nového Města jako první lékárník
- 1817 Eugenius Zika, první lékárník
Ansbertus, druhý lékárník
- 1818 Ernestus, apothec, odchází
Ansbertus, druhý lékárník
Caprasius Vita přišel z Nového Města
Clarus Gilak, první lékárník
- 1819 Sabinian Huniak přišel z Prostějova, druhý lékárník
Raphael Tuma, apoth.
Clarus Gilak, první lékárník
- 1820 Robertus Sichrovsky, exam. apoth.
Sabinian Huniak, druhý lékárník
Raphael Tuma, apoth.
Clarus Gilak, první lékárník
- 1821 Robertus Sichrovsky, exam. apoth.
Sabinian Huniak, druhý lékárník
Morin Ciprianus, apothecarius
Corbinianus Roskosny, třetí lékárník
Clarus Gilak odchází do Lince
- 1822 Sabinian Huniak, druhý lékárník
Robertus Sichrovsky, provisor
Florianus Kinertl, apoth. examinatus
- 1823 Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Arnoldus Pech, apoth.
- 1824 Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Arnoldus Pech, apoth.
- 1825 Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Julius Zbořil, apoth. umírá
Arnoldus Pech, apoth.
- 1826 Agnellus Kain, druhý lékárník
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Nicodemus, Adjunkt Apoth.
Arnoldus Pech, apoth.

- 1827 Sancius Rivier, Student Pharm.
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Arnoldus Pech odchází
- 1828 Sancius Rivier, apoth.
Rudolph Kapaun, apoth.
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
- 1829 Sancius Fibier odchází do Vídně
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Eugenius Voigt, apoth.
- 1830 Victorianus Hecht, Apoth.Adjunkt
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
- 1831 Victorianus Hecht, třetí lékárník
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Facundus Šwestka, apoth. examinatus
- 1832 Norbertus Häffner přišel z Vídně, apoth.
Victorianus Hecht odchází do Gorice
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Facundus Šwestka, druhý lékárník
- 1833 Timotheus Elsner, apothec.
Norbertus Häffner, apothecarius
Beda Nedvied přišel z Kuksu
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
- 1834 Timotheus Elsner, apothec.
Norbertus Häffner odchází do Vizovic
Beda Nedvied, apothec.
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Bartholomeus Wurmbrand přišel z Vizovic jako apothec.
- 1835 Timotheus Elsner, apothec.
Joannes Nedvied, apothec.
Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
Bartholomeus Wurmbrand odchází do Nového Města
- 1836 Jordanus Broditzky přišel z Gratzu jako apothecarius
Timotheus Elsner odchází do Grazu
Beda Nedvied, apothecarius

- Robertus Sichrovsky, Oberapotheker
- 1837 Cajetanus Kopetzky přišel z Papy jako Oberapotheker
Jordanus Broditzky odchází do Papy
Nicodemus Hanka, Apoth. Pract.
Victorianus Hecht, Student Apoth.
Beda Nedvied, apothec.
Robertus Sichrovsky umírá
- 1838 Cajetanus Kopetzky, podpřevor a Oberapotheker
Nicodemus Hanka odchází do Valtic
Victorianus Hecht, Student. Apoth.
Beda Nedvied, apothec.
- 1839 Cajetanus Kopetzky, Oberapotheker a podpřevor
Beda Nedvied, apothec.
Fortunatus Parg přišel z Linze
- 1840 Cajetanus Kopetzky odchází do Těšína
Victorianus Hecht získal diplom
Raphael Tuma, Oberapotheker
Beda Nedvied, apothec.
Fortunatus Parg, apothec.
- 1841 Beda Nedvied, apothec.
Fortunatus Parg odchází do Nového Města
Raphael Tuma, Oberapotheker
- 1842 Beda Nedvied, apothec.
Theophillus Orel, Student Apoth.
Raphael Tuma, Oberapotheker
- 1843 Theophillus Orel, student
Beda Nedvied, apothec.
Raphael Tuma, Oberapotheker
- 1844 Beda Nedvied, apothec.
Theophillus Orel odchází do Letovic
Raphael Tuma, Oberapotheker
- 1845 Valens Hroch, Prakt. Apoth.
Beda Nedvied, apothec.
Augustinus Papoušek, Pharm. Praktikant

- Raphael Tuma, Oberapotheker
Bonifacius Černohorský, Student Phar.
- 1846 Calixtus Wolf, student pharm.
Raphael Tuma, Oberapotheker
Bonifacius Černohorský, Student Pharm.
- 1847 Reginaldus Ružek, Prakt. Apoth.
Raphael Tuma, Oberapotheker
Calixtus Wolf, Student Pharm.
Bonifacius Černohorský, diplom. Apotheker
Florianus Kiralovitz, Student Apoth.
- 1848 Theophillus Orel zapsán do gremiální knihy
Reginaldus Ružek odchází do Prostějova
Valens Wacha, Pract. Pharm.
Raphael Tuma, Oberapotheker
Calixtus Wolf, Student Pharm.
- 1849 Theophillus Orel, provisor lékárny
Laurus Sternberg, Pract. Pharm.
Valens Wacha odchází na Kuks
Calixtus Wolf, Pharm. Prakt., získává diplom a odchází do Vídně
- 1850 Bertholdus Biegner, Student Pharm.
Augustinus Papoušek, Student Pharm.
Laurus Sternberg, apotheker
Sancius Fibier přišel z Prostějova, apothecarius
- 1851 Bertholdus Biegner, Oberapotheker
Augustinus Papoušek, Student Pharm.
Laurus Strenberg odchází do Grazu
- 1852 Augustinus Papoušek získal diplom
Nepomucenus Wojtěchowsky, jako Pract. Pharm.
Fulgentius Drobný, apothec.
Theophillus Orel, Oberapotheker
- 1853 Theophillus Orel, provisor lékárny
Reginaldus Ružek, asistent
Laurus Strenberg, podlékárník
Nepomucenus Wojtěchowsky, Pract. Pharm.

- Fulgentius Drobny, apothec.
- 1854 Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker
Octavianus Dörre, Student Apoth.
Victorianus Hecht, provisor lékárny
Laurus Strenberg, podlékárnik, odchází do Valtic
- 1855 Nepomucenus Wojtěchowsky odchází na Kuks
Octavianus Dörre, Student Apoth.
Victorianus Hecht, provisor
Restitutus Miller, Student Apoth.
- 1856 Octavianus Dörre, provisor
Victorianus Hecht odchází
Petronius Ira, Student Apoth.
Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker
Restitutus Miller, Student Apoth.
Chrysologus Wach, praktikant farmacie
- 1857 Petronius Ira, student
Restitutus Müller odchází do Grazu
Valens Wacha, student
Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor lékárny
Chrysologus Wach odchází do Grazu
- 1858 Valens Wacha, jako Student apoth.
Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor
- 1859 Valens Wacha získal diplom
Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker, odchází do Bratislavy
Octavianus Dörre, provisor
Capistranus Schich, mag.pharm.a podpřevor
- 1860 Nepomucenus Wojtěchowsky, Unterapotheker
Torquatus Lechner, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor lékárny
- 1861 Torquatus Lechner, pharm.II.
Octavianus Dörre, provisor

- 1862 Torquatus Lechner, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor
- 1863 Torquatus Lechner, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor
- 1864 Torquatus Lechner, Unterapotheker
Octavianus Dörre, provisor
- 1865 Seraphinus Libicky, student apoth.
Aemilianus Pancíř přišel z Vídně jako student apoth.
Octavianus Dörre, provisor
Juventius, lékárenský praktikant
- 1866 Seraphinus Libicky, Student apoth.
Aemilianus Pancíř, Student apoth.
Burghardus Petera, lékáren. praktikant
Flosculus Mostböck získal diplom
Octavianus Dörre, provisor
- 1867 Seraphinus Libický, Unterapotheker
Aemilianus Pancíř odchází na Kuks
Octavianus Dörre, provisor
Burghardus Petera, lékárenský praktikant
- 1868 Victorianus Hecht, diplomovaný lékárník
Seraphinus Libický odchází
Procopius Zeugswetter, provisor
Birinus Kouřimský, Student apoth.
Burghardus Petera, lékárenský praktikant
- 1869 Birinus Kouřimský, Student apoth.
Procopius Zeugswetter, provisor
Burghardus Petera, praktikant
Camillus Wykydal, Student apoth.
Basiliscus Schedlbauer, praktikant
- 1870 Camillus Wykydal, Student apoth.
Birinus Kouřimský odchází
Procopius Zeugswetter, provisor
Burghardus Petera, podlékárník
Basiliscus Schedlbauer, praktikant

- 1871 Camillus Wykydal, student apoth.
Valens Wacha, jako Oberapotheker
Procopius Zeugswetter odchází do Lince
Basiliscus Schedlbauer, praktikant
Burgahardus Petera, podlékárník
Juventius, student apoth.
- 1872 Florentius Herzog, Oberapotheker
Flosculus Mostböck odchází na Kuks
Burgahardus Petera odchází do Valtic jako nediplomovaný podlékárník
Antonius Paul, praktikant
Basiliscus Schedlbauer, praktikant
Juventius, student apoth.
- 1873 Heribertus Kalný, student farmacie
Florentius Herzog, Oberapotheker
Antonius Paul, lékárenský praktikant
Basiliscus Schedlbauer, podlékárník
- 1874 Heribertus Kalný, student
Probus Wyšata, podlékárník
Florentius Herzog, Oberapotheker
- 1875 Heribertus Kalný získal diplom
Probus Wyšata, podlékárník
Florentius Herzog, Oberapotheker
- 1876 Probus Wyšata, odchází na Kuks
Camillus Wykydal, magister pharm.
Licarion Tögl, student farmacie
Florentius Herzog, Oberapotheker
- 1877 Camillus Wykydal odchází do Prostějova
Florentius Herzog, Oberapotheker
Licarion Tögl, Student Pharm.
Silvestr Paul, lékáren. praktikant
Ferdinandus, lékáren. praktikant
- 1878 Florentius Herzog, Oberapotheker
Ferdinandus, lékáren. praktikant

- 1879 Florentius Herzog, Oberapotheker
Ferdinandus, lékáren. praktikant
- 1880 Ansbertus Kmoch, podlékárník
Leo Zlámal, praktikant
Florentius Herzog, Oberapotheker
- 1881 Anastasius Zelenka, Oberapotheker
Leo Zlámal, podlékárník
- 1882 Anastasius Zelenka, Oberapotheker
Sylvester Paul, student farmacie
Florus Rozsíval, podlékárník
- 1883 Sylvester Paul, student farmacie
Valerius Prokop, lékáren. praktikant
Anastasius Zelenka, Oberapotheker
Florus Rozsíval, podlékárník
- 1884 Seraphinus Libický, Oberapotheker
Silvestr Paul získal diplom
Valerius Prokop, lékáren. praktikant
Modestus Tyúkos, student farmacie
Anastasius Zelenka odchází do Brna
- 1885 Eulogius Hekrdla, praktikant
Valerius Prokop, podlékárník
Modestus Tyúkos, student farmacie
Seraphinus Libický, Oberapotheker
- 1886 Eulogius Hekrdla, praktikant
Valerius Prokop, podlékárník
Modestus Tyúkos získal diplom a odešel do Vídně
Seraphinus Libický, Oberapotheker
- 1887 Eulogius Hekrdla, podlékárník
Valerius Prokop, odchází do Valtic
Rodericus Thüerschmidt, Student Apoth.
Seraphinus Libický, Oberapotheker
- 1888 Eulogius Hekrdla, podlékárník
Octavianus Laub, praktikant
Rodericus Thüerschmidt, Student Apoth.

- Seraphinus Libický, Oberapotheker
- 1889 Eulogius Hekrdla, podlékárník
Octavianus Laub odchází do Valtic jako lékárenský praktikant
Rodericus Thürschmidt, získal diplom
Hermannus Macháček, student farmacie
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Felix Wunsch, magister pharm.
- 1890 Eulogius Hekrdla odešel do Vídně
Xaverius Černý, podlékárník
Octavianus Dörre přišel z Nového Města jako mag.pharm.
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Hermannus Macháček, student farmacie
- 1891 Xaverius Černý, podlékárník
Octavianus Dörre, magister pharm.
Renatus Kopřiva, pharmacop.
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Hermannus Macháček, student farmacie
- 1892 Xaverius Černý, podlékárník
Vincentius Zapletal, asistent lékárníka
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Octavianus Dörre, magister pharm.
- 1893 Xaverius Černý, podlékárník
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Jacobonus Pavel, mag.pharm.
Octavianus Dörre, magister pharm.
- 1894 Xaverius Černý, pharmacop., odchází do Prostějova
Seraphinus Libický, Oberapotheker
Methodius Kučera, podlékárník
Octavianus Dörre umírá
- 1895 Seraphinus Libický, Oberapotheker
- 1896 Josef Jedlička •provisor
Rodericus Thürschmidt přišel z Letovic
Seraphinus Libický, Oberapotheker, umírá

- 1897 Josef Jedlička ●, provisor
Norbertus Barák, Oberaptoheker
Rodericus Thürschmidt, provisor
- 1898 Norbertus Barák, Oberaptoheker
Jedlička Josef ●, provisor
- 1899 Norbertus Barák, Oberaptoheker
Methodius Kučera, pharmacop.
- 1900 Norbertus Barák odchází do Vídně
Filip Ritschel, provisor
Methodius Kučera, provisor
- 1901 Conradus Kašpar, mag.pharm.
Johann Kessler, provisor
Methodius Kučera, student
Cyprianus Zachlod, praktikant
Filip Ritschel, provisor
- 1902 Conradus Kašpar odchází do Těšína
Methodius Kučera, student
Cyprianus Zachlod, praktikant
Johann Kessler, provisor
- 1903 Conradus Kašpar přišel zpět jako magister pharm.
Methodius Kučera odchází do Těšína
Cyprianus Zachlod odchází do Krakova
Johann Kessler, provisor
- 1904 Albanus Čtvrtník, praktikant
Karel Jirsa●, studující intendant
Conradus Kašpar, mag.pharm.
Johann Kessler, provisor
- 1905 Albanus Čtvrtník, pharmacop.
Cassianus Hek, převor a pharm.
Johann Kessler, provisor
- 1906 Albanus Čtvrtník, pharmacop.
Johann Kessler, provisor
Cassianus Hek, převor a pharm.

- 1907 Albanus Čtvrtník odchází do Lince
Rudolf Uchytíl●, studující intendant
Johann Kessler, provisor
Cassianus Hek, převor a pharm.
- 1908 Jan Falout●, adjunkt
Antonius Paul, provisor
Johann Kessler, provisor
Cassianus Hek, převor a pharm.
- 1909 Antonius Paul, provisor
Balthasar Bříza, student
Johann Kessler, provisor
- 1910 Antonius Paul, mag.pharm.
Johann Kessler, provisor
Balthasar Bříza, student
- 1911 Antonius Paul, mag.pharm., na odpočinku
Cajetanus Štufka, praktikant
Johann Kessler, provisor
Balthasar Bříza, student
- 1912 Antonius Paul, deficient
Cajetanus Štufka, student
Johann Kessler, provisor
- 1913 Jaroslav Laška ●, provisor
Antonius Paul, deficient
Cajetanus Štufka, apoth.
- 1914 Quirinus Mareš, student farmacie
Cajetanus Štufka, odchází do Brna
Jaroslav Laška ●, provisor
- 1915 Quirinus Mareš, student farmacie
Jaroslav Laška ●, provisor
- 1916 Jaroslav Laška ●, provisor
- 1917 Jaroslav Laška ●, provisor
- 1918 Špaček získal diplom
Jaroslav Laška ●, provisor
- 1919 Josef Havel ●, provisor

- Špaček odešel
Jaroslav Laška ●, provisor
- 1920 Josef Havel ●, provisor
Ildephonsus Vavřík přišel z Těšína
- 1921 Josef Havel ●, provisor
Ildephonsus Vavřík, student farmacie a asistent lékárny
- 1922 Josef Havel ●, provisor
Ildephonsus Vavřík, student, získal diplom a odešel do Prostějova
Julius Quotidiam odešel jako mag.pharm. do Spišského Podhradí
- 1923 Josef Havel ●, provisor
- 1924 Bonfilius Lidmila, apoth.praktikant
Benedikt Spisar, praktikant
Josef Havel ●, provisor
- 1925 Bonfilius Lidmila, praktikant
Josef Havel ●, provisor
- 1926 Bonfilius Lidmila, praktikant
Josef Pětník ●, lékárník
- 1927 Bonfilius Lidmila, praktikant
Josef Pětník ●, lékárník
- 1928 Jaromír Straka, provisor
Antonín Sochor ● odpovědný správce
Jan Raška, lékárník a kněz
- 1929 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Bonfilius Lidmila, nediplomovaný asistent v lékárně
Jan Raška lékárník, kněz
- 1930 Antonín Sochor●, odpovědný správce
Bonfilius Lidmila nediplomovaný asistent v lékárně
Jan Raška lékárník, kněz
- 1931 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Bonfilius Lidmila, nediplomovaný asistent v lékárně
Jan Raška lékárník, kněz
- 1932 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Bonfilius Lidmila, nediplomovaný asistent v lékárně
Jan Raška lékárník, kněz

- 1933 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková ●, lékárnice
- 1934 Antonín Sochor ●odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková ●, lékárnice
Marta Hoffmannová ●, lékárnice
- 1935 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková ●, lékárnice
Marta Hoffmannová ●, lékárnice
Jan Raška lékárník, kněz
- 1936 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková●, lékárnice
Marta Hoffmannová ●, lékárnice
Jan Raška lékárník, kněz
- 1937 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková ●, lékárnice
Marta Hoffmannová ●, lékárnice
Jan Raška lékárník, kněz
Heribertus Šindelář, student farmacie
- 1938 Antonín Sochor ●, odpovědný správce
Aloisie Tyrálíková ●, lékárnice
Marta Hoffmannová ●, lékárnice
Jan Raška, lékárník, kněz
PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
- 1939 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
Václav Bittmann ●, lékárník
Josef Vejvoda●, lékárník
Jan Raška, lékárník, kněz
- 1940 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
Josef Vejvoda ●, lékárník
Jan Raška lékárník, kněz
- 1941 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
Josef Vejvoda ●, lékárník
Jaroslav Svoboda ●, lékárník
- Od 7.7.1941 lékárna uzavřena, provoz zahájila 11.5.1945

1945 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
Jiřina Friessová ●, lékárnice

1946 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor
Jiřina Friessov  ●, lékárnice

1947 – 1950 PhMr. Rudolf Schiedek●, provisor

1950 lékárna p
evzata národním podnikem Medika, dále vedena pod  islem 20-6-skup.IV-2.

1950 – 1968 PhMr. Rudolf Schiedek●, vedoucí lékárny*

1955 – 1970 Marie Kadlecov ●, lékárnice*

1955 - 1968 Tomanov ●, lékárnice*

1968 – září 1970 Hana Zahradková●, lékárnice*

1968 – listopad 1970 PhMr. Vlastimil Őpinka●, vedoucí lékárny*
září 1970 – dodnes RNDr. Jitka Gleichov ●, lékárnice, v letech 1985 – 2007 vedoucí lékárny*

listopad 1970 - 1985 RNDr. PhMr. Petr Hoch●, vedoucí lékárny*

1970 RNDr. Vladimír Sl nsk ●, lékárník – kvalitář, dodnes chod  jedenkrát m s i n  provádět kontrolu doŝl ch surovin a  iŝt n  vody*

1970 – 2007 RNDr. Marie P skov ●, lékárnice*

1999 – 2007 Mgr. Irena Kirschová●, lékárnice*

 erven 2007 – dodnes RNDr. Vladimíra Krejzová●, vedoucí lékárny*
 nor 2009 – dodnes Hana Zahradková●, lékárnice*

---

* dle rozhovoru s RNDr. Jitkou Gleichovou, b val  vedoucí lékárny nemocnice Na Frantiŝku, rozhovor uskutečněn dne 8.4.2009

7.3 ABECEDNÍ SEZNAM ŘADOVÝCH A CIVILNÍCH LÉKÁRNÍKŮ

Na následujících stranách jsem se snažila sestavit abecední seznam řadových lékárníků, kteří působili v Praze. I přes prostudování mnoha materiálů, nepodařilo se mi sestavit zcela úplný seznam. V některých případech se mi nepodařilo nalézt, resp. přečíst civilní jméno člena řádu, proto jsou někde uvedena pouze jména řadová. Protože byla některá jména nečitelná nebo se v matriálech, ze kterých jsem čerpala, různě psala, uvádím v závorkách další možné podoby jména. Pod každým členem uvádím odkud jsem informace čerpala. Do seznamu jsem zahrnula také civilní lékárníky, jsou označeni ●. Opět jsem čerpala hlavně z archivních materiálů z Národního archivu a z Českého farmaceutického muzea a diplomových prací. Zkratky uváděné před jmény řadových lékárníků znamenají: R.Fr. – Reverendus frater (ctihodný bratr), R.P. – Reverendus pater (ctihodný otec, kněz nebo převor), Fr. – frater (bratr). Pro doplnění dále vysvětluji: oblečen znamená přijetí řeholního šatu, tedy vstup do řádu; jednoduché sliby se skládaly po skončení noviciátu, zpravidla na tři roky; slavné sliby se skládaly po skončení platnosti slibů jednoduchých a platily celý život.

R.Fr. BARÁK Alois Norbertus

* 22.2.1859 Prisnec

† ?

oblečen 13.10. 1881 ve Vídni

slavné sliby 28.8.1886 ve Valticích

Roku 1891 je uváděn ve Vídni jako student pharm anni I., 26.7.1892 zde získává diplom magistra farmacie, roku 1897 je uváděn v Brně jako pharmacop., 6.11.1897 přichází z Brna do Prahy, zde působí jako provisor. V Praze je do roku 1900, kdy 5.10.1900 odchází do Vídně.

Zdroj informací: NA⁷², ČFM⁷³, Kolčava⁷⁴

---

⁷² Národní archiv (NA), fond Milosrdní bratří (MB), kniha 41, poř.č.794

⁷³ České farmaceutické muzeum (ČFM), Schematismus Ordinis St.Joannis de Deo almae provincie germanico-austriacae S.Michaelis Archangeli pro anno 1891

⁷⁴ Kolčava J., Dějiny lékárny Milosrdných bratří ve Valticích, II.díl, FaF Brno 1970

Fr. BEZSTAROSTI (BEZATAROSTI) František Josef Hugolinus

* 1730

† 1797

slavné sliby 8.12. 1753 v Praze

Roku 1778 je uváděn v Praze, od roku 1781 uváděn jako apothecarius.

Zdroj informací: NA⁷⁵

R.Fr. BIEGNER Ed. Bertholdus

* 24.9.1822 Letovice

† ?

oblečen 23.10.1841 v Praze

slavné sliby 5.1.1845 Posonii

Roku 1841 uveden v Praze jako novic, 1844 odešel z Prahy do Bratislavy, roku 1850 je uváděn v Praze jako student apoth., zde 1851 získává titul mag.pharm a je zde od tohoto roku zaznamenán jako Oberapotheker, roku 1860 uváděn jako provisor lékárny v Zebrzydovicích, roku 1891 je v Hütteldorfu – quiescens (tj.na odpočinku), prior honor, je zde uváděn ještě roku 1897.

Zdroj informací: ČFM⁷³, Kolčava⁷⁴

● BITTMANN Václav

* 20.7. (20.6.) 1909 Praha

† ?

tyrocínální zkouška 27.6.1936

diplom získal 27.6.1938

V Praze působil od 20.1.1939 do 31.6.1939.

Zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

Fr. BRODITZKY Nepomuk Jordanus

* 10.4.1801

† ?

sliby složil 22.3.1825

---

⁷⁵ NA, fond MB, karton 6

⁷⁶ Ryšavá E., Vývoj gremiálních zřízení lékárníků v českých zemích VIII, Faf UK HK 1976

⁷⁷ ČFM, fond HGL-Praha, inv.č.108, č.kr.7

Roku 1836 přišel do Prahy ze Štýrského Hradce jako apothecarius, 25.9.1837 odchází do Papy.

Zdroj informací: NA⁷⁸, ČFM⁷⁹

Fr. BUDAN Nikolaje Amantius

* 1777

† ?

oblečen byl 27.3.1804

sliby složil 25.8.1805

19.1.1810 přišel do Prahy z Nového Města, roku 1811 zde uváděn jako třetí lékárník, 3.12.1812 odtud odchází do Štýrského Hradce, 8.8.1813 se vrací z Kuksu do Prahy, 1816 odchází do Vídně.

Zdroj informací: NA⁸⁰

Fr. CANTO Melchior

* asi 1719 Praha

† 2.2.1766 Valtice

oblečen v listopadu roku 1738 v Praze

sliby 2.11.1739 v Praze

Roku 1739 v Praze jako pomocník lékárníka, 2.11.1741 z Prahy odchází do Nového Města nad Metují, kde působí jako pharmacop., v únoru roku 1747 se vrací do Prahy, odkud je roku 1748 přeložen do ?

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁸⁰

Fr. ČERNOHORSKÝ Adalbert Bonifacius

* 23.4.1818

† ?

oblečen byl roku 1842

sliby složil 1845

---

⁷⁸ NA, fond MB, karton 30

⁷⁹ ČFM, Schematismus Ordinis St.Joannis de Deo almae provincie germanico-austriacae S.Michaelis Archangeli pro anno 1860

⁸⁰ NA, fond MB, kniha 4

Roku 1839 v Praze jako novic (humanista absolutus), 7.4.1841 odtud odchází do Vídně, roku 1845 je opět zaznamenán v Praze jako student, roku 1847 zde jako diplomovaný lékárník.

Zdroj informací: NA^{72,80}

R.Fr. ČERNÝ Jan Nepomuk Xaverius

* 12.5.1859 Křenovice

† 1901

oblečen byl 28.2.1885 ve Vídni

sliby skládá 16.11.1890 v Praze

Roku 1890 přichází do Prahy z Prostějova jako podlékárník, zde je uváděn do roku 1894, kdy se 5.1. vrací zpět do Prostějova, roku 1897 je zaznamenán ve Vídni jako pharmacop.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

R.Fr. ČTVRTNÍK Adalb. Albanus

* 21.2.1872 Ševětín

† ?

oblečen 1907 v Praze

sliby jednoduché 15.12.1903 v Praze

sliby slavné 2.2.1907 ve Vídni

Roku 1903 v Praze jako infirm.II., 1904 jako infirm.II. a apoth.prakt., roku 1906 jako pharmacopista, 1907 jako student pharm. anni II, pharmacop., med.univ.absol a neo – professi, ještě téhož roku získává v Praze titul PhMr., 31.10.1907 odchází z Prahy do Lince, kde je uváděn i roku 1909, roku 1912 je v Letovicích jako Prov. der Apoth.

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. DANTZER Pius

* asi 1735 Kadaň

† 12.9.1777 Temešvár

sliby složil 15.2.1855 ve Vídni jako audiosus et apothec.

V dubnu 1755 přechází z Prahy do Vídně, v květnu 1756 z Prahy do Kuksu, 21.6.1760 je uváděn v Praze, 30.4.1775 je převorem v Temešváru, kde také zemřel uveden jako lékárník.

zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. DECKER Mansueltus

* asi 1746 Bamberg

† ?

sliby složil 2.7.1767 ve Vídni

2.8.1772 přišel z Vídně do Prahy, 30.4.1775 uváděn jako apothec. exam., 9.6.1777

odchází z Prahy do Valtic jako apothec. examinatus.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. DIETL Ferdinand Rudolphus

* 19.3.1766 Cheb

† 30.9.1811 Valtice jako apothec. exam., valetudin

oblečen 13.2.1788 v Praze

V květnu 1792 odchází z Prahy do Štýrského Hradce, roku 1803 je na Kuksu,

ze kterého téhož roku přichází do Letovic, roku 1804 z Letovic odchází, roku 1810

je opět v Letovicích, zde je uváděn jako ošetřovatel.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. DORFMÜLLER (DORFMILLER) Casimirus

* asi 1670 Švábsko

† 29.6.1746 Praha jako pharmacop.

sliby složil 6.6.1693 Valtice

4.7.1724 přichází do Prahy.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁸²

R.Fr. DÖRRE Phillip Octavianus

* 1.12.1826 Weiher

† 30.12.1894 Praha jako definit. provinc. honor, mag.pharm.

---

⁸¹ Drha J., Muzeologicko-historický výzkum lékárny Milosrdných bratří v Kuksu, Faf UK HK 2005

⁸² NA, fond MB, khiha 12

oblečen 26.10.1844 v Praze

slavné sliby složil 12.8.1849 na Kuksu

22.7.1856 v Praze získal diplom

11.2 (11.12.) 1847 odchází z Prahy na Kuks, kde 12.8.1849 skládá slavné sliby, roku

1853 je ve Vídni jako pharm.III, 2.10.1854 přichází z Vídně do Prahy, tohoto roku

je zde uváděn jako stud.apoth., 1.10.1856 z ? do Prahy jako provisor, 24.10.1856

v Praze zapsán do grémia, 1860 jako mag.pharm.a provisor v Praze, 30.4.1868

odchází z Prahy do Vídně, 1870 – 1873 působí ve Vídni jako převor, 1875

v Letovicích jako převor, 1879 v Novém Městě nad Metují jako převor, 1882

převorem v Linci, 1885 opět převorem v Novém Městě nad Metují, odtud odešel

17.5.1890 do Prahy, 1891 v Praze veden jako Defin. Prov. ad Honor., Episc. Notar

Regina – Hradec, v Praze zůstal do své smrti.

Zdroj informací: Drha⁸¹, ČFM⁷³, NA⁷²

Fr. DOŮWA Facundus

* 1695 Dobruška

† 1739 Polsko

sliby složil 12.9.1719 ve Valticích jako stud. apothec.

20.10.1721 přichází do Prahy již jako apothecarius, 8.6.1724 z Prahy odchází

do Těšína.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. DWORSZAK Pantaleon Ignatius

* 10.3.1777 Cheb

† 3.8.1818 (1816) Praha

oblečen 8.10.1802 v Praze

sliby složil 16.10.1803 v Praze jako apothecarius

Roku 1802 přišel do Prahy, v březnu 1804 odchází z Prahy do Valtic, 1.12.1814

se vrací zpět do Prahy, zde působí jako apothecarius, 1815 zde veden jako třetí

lékárník.

Zdroj informací: NA⁷⁸, Kolčava⁷⁴

Fr. EILENHAUSER Udalricus

* asi 1726 Valtice

† 15.1.1789 Brno

sliby složil 29.6.1754 ve Valticích jako studiosus

Po roce 1745 uváděn ve Valticích jako pharmacop., 27.1.1754 přišel do Prahy.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. ELSNER Joseph Timotheus

* 11.6.1808 Rupersdorf

†22.9.1850 Těšín jako pharmacop.examinat.

oblečen byl 13.9.1830v Praze

sliby složil 10.3.1833 také v Praze

V letech 1833 – 1836 v Praze jako apothec., 11.9.1836 odchází do Štýrského Hradce.

zdroj informací: NA^{78, 83}

Fr. ERBAN Rudolfus

* 1704

† 1738

Roku 1723 určen v Praze za pomocníka v lékárně.

zdroj informací: NA⁸⁰

Fr. FAHR Josef Joannes de Deo

* 8.12.1752 Vídeň

† 14.11.1820 Linec jako apothec. et collector

oblečen 23.3.1775 ve Valticích

slavné sliby složil 8.12.1776 ve Valticích již jako apothec.

1776 Valtice jako apothec., 20.6.1787 přichází z Lince do Prahy, 1888 v Praze

uváděn jako apothec.II, v červnu 1789 z Prahy jde do Kuksu, 12.11.1803 jde

z Nového Města nad Metují na Kuks.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, Drha⁸¹

---

⁸³ NA, fond MB, kniha 13

● FALOUT Jan

* ?

† ?

V Praze byl od 1.11.1908 jako adjunkt.

zdroj informací: ČFM⁷⁷

Fr. FIALA Paschalis Baylon Antoniu

* 30.1.1747 Slaný

† 6.4.1825 Vídeň

oblečen 3.3.1763 ve Vídni

slavné sliby složil 4.3.1764 ve Vídni

16.4.1765 přichází z Vídně do Prahy, zde je do 13.2.1766, kdy odchází do Kuksu,

9.6.1787 jde z Prahy do Vácu, kde je uváděn jako apoth. exam., 1787 – 17.7.1803

je převorem v Praze, poté převorem ve Vídni, od 15.7.1810 provinciálem až do své smrti.

zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. FIBIER Sancius

* 1797 Náchod

† 13.7.1859 Praha jako subprior, mag.pharm.

oblečen 21.6.1816 ve Vídni

slib složil 22.4.1818

Do Prahy přišel 16.12.1827 z Brna, zde je veden jako student pharm., 1828 zde jako

apothec., 4.11.1829 do Vídně, roku 1850 přichází z Prostějova do Prahy, zde je

uváděn jako apothec.

zdroj informací: NA^{72, 80}

Fr. FREY Corbinianus

* asi 1703

† 1748

Roku 1740 připomínán v Praze v souvislosti se zařízením nové lékárny.

zdroj informací: NA⁸⁰

● FRIESSOVÁ Jiřina

* 9.2.1920 Starý Hrozenkov

† ?

tyrocinální zkouška 17.9.1943

díplom získala 25.9.1946

V Praze zaznamenána 11.5.1945 – 24.9.1946 a od 25.9.1946.

zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

Fr.GASSANEL Regulus

* asi 1733 Pulivice

† 12.3.1803 nové Město ve Slezsku

sliby složil 21.12.1753 ve Vídni

2.4.1758 přichází z Nového Města nad Metují do Kuksu, 6.7. ? přichází z Vídně

do Prahy, 15.2.1766 v Praze jako provisor, 20.7.1772 v Praze provisorem a

podpřevorem, 15.5.1774 odchází do Nového Města, kde je veden jako vikář,

30.4.1775 zde zvolen převorem, v srpnu 1778 odchází do Valtic, od roku 1803

je v Novém Městě ve Slezsku.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. GILAK (GILEK) Clarus

* 1787 Litomyšl

† 4.10.1835 jako quinque ecclesis

oblečen byl 28.3.1806 ve Vídni

sliby složil 2.8.1809 v Prostějově

V Praze v letech 1818 - 1820 jako první lékárník, 19.7.1821 odešel do Lince.

zdroj informací: NA⁸⁰

Fr. GILLAK Philips Sanctus

* 1776

† ?

oblečen byl 7.9.1796

sliby složil 14.9.1800

Roku 1802 uveden v Praze jako viceapotheker, 1803 odchází do Skalice.

zdroj informací: NA⁸⁰

Fr. HAFNER (HÄFFNER) Anton Norbertus

* 10.11.1802

† ?

sliby složil 14.1.1827

25.9.1832 přišel z Vídně do Prahy, poté zde veden jako pharm.student, od roku 1833 jako apothec., 15.8.1834 odchází do Vizovic, 1859 je zaznamenán v Novém Městě nad Metují jako magister pharm. a provisor.

zdroj informací: NA⁸⁰

Fr. HANDELA Facundus

* ?

† ?

Roku 1750 uváděn v Praze jako apoth. prakt.

zdroj informací: NA⁸²

Fr. HANKA Anton Nicodemus

* 3.4.1813

† ?

1836 v Praze jako novic, roku 1837 v Praze jako apoth. pract., 17.10.1838 odchází do Valtic, 6.10.1841 přichází do Prahy z Vídně, je zde uveden jako student chirurgie.

zdroj informací: NA⁸⁰

● HAVEL Josef

* 22.10.1876 Všelise

† ?

21.7.1898 získal v Praze diplom, od 1.1.1919 do 31.12.1925 v Praze jako provisor lékárny.

zdroj informací: ČFM⁷⁷

R.P. HECHT Jos. Victorianus

* 22.4.1806 Broumov

† ?

1828 novicem v Praze, 1830 zde uveden jako apoth.adjunkt, 1831 zde jako třetí lékárník, 19.6.1832 odtud odchází do Gorice, 5.10.1837 se do Prahy vrací, je zde

veden jako student apoth., 7.10.1840 získal v Praze diplom, 3.6.1854 přichází do Prahy, 16.11.1854 v Praze zapsán do grémia, 1855 – 1856 v Praze jako provisor, 15.7.1856 odchází z Prahy, roku 1860 uváděn ve Vizovicích jako prior a mag.pharm., 23.5. 1868 se do Prahy vrací z Nového Města nad Metují.
zdroj informací: NA^{72, 78}, ČFM⁷⁹

Fr. HEILET (HAILET) Franciscus Vincentius Fortunatus

* 1740

† ?

sliby složil 10.2.1765 v Praze

Roku 1799 v Praze jako třetí lékárník.

zdroj informací: NA^{80, 84}

R.P. HEK (HECHT) Alois Cassianus

* 20.4.1866 Bukovice

† 12.3.1922 Kuks jako magistr noviců, pharmacop.

oblečen 4.2.1888 ve Vídni

jednoduché sliby složil 8.12.1889 ve Vídni

slavné sliby složil 26.12.(8.) 1893 na Kuksu (ve Vídni)

1892 a 1894 na Kuksu jako lékárenský praktikant, 1897 v Gorici jako kněz, roku 1900 ve Valticích, v letech 1905 – 1908 převorem v Praze, od roku 1907 uváděn jako pharm., 1908 – 1911 převorem ve Vizovicích, 1912 v Brně převorem, knězem, novicmistrem, dále uváděn jako emeritní pharmacop., 1914 převorem na Kuksu , 1919 taktéž, v únoru 1920opět zvolen převorem.

zdroj informací: Drha⁸¹

R.Fr. HEKRDLA Josef Eulogius

* 15.4.1861 Uhřetínovice

† 26.4.1939 Vizovice

Oblečen byl 1.12.1881 v Praze

jednoduché sliby složil 8.3.1884 v Praze

slavné sliby složil 7.10.1888 v Praze

---

⁸⁴ NA, fond MB, karton 8

1.3.1885 – 3.3.1888 v Praze jako aspirant, od roku 1888 v Praze jako Unterapotheker, tyroc. zkouška 3.3.1888 v Praze, roku 1890 odešel do Vídně, kde je 1891 uváděn jako pharmacop., 23.7.1894 ve Vídni získává titul PhMr., 1892 ve Vídni jako lékárenský asistent, 1897 – 1903 v Linci jako pharmacop., 1905 Valtice jako provisor až do 8.10.1938.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA^{72, 80}

R.P. HERZOG Florentius Rudolphus

* 11.10.1841 Vrchlabí

† 18.6.1893 Vídeň

Oblečen 17.11.1860 v Praze

slavné sliby složil 15.11.1866 ve Vídni

diplom získal roku 1871 ve Vídni

Roku 1872 přišel do Prahy, kde působil jako Oberapotheker, 4.8.1881 odešel do Nového Města nad Metují, zde uváděn jako převor, 1884 – 1887 převorem ve Valticích, 24.7.1887 ve Vídni převorem a definitorem až do své smrti.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, ČFM⁷³

Fr. HOFFMANN Crispinus

* 1744 Kroměříž

† 17.10.1806 Gorica jako subprior a pharm.

slavné sliby složil 4.3.1764 ve Vídni

31.7.1764 přišel z Kuksu do Prahy, 17.3.1772 odešel z Prahy do Vídně, roku 1786 je uváděn v Letovicích.

zdroj informací: Drha⁸¹

● HOFFMANNOVÁ Marta

* 28.11.1910 Holešov

† ?

tyroc.zkouška 1.7.1932

diplom získala 25.6.1934

V Praze působila od 15.7.1934 do 15.11.1938.

zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

R.Fr. HOLLEŮ Aloisius (Aloysius)

* ?

† 1779 Vídeň ?

31.8.1751 odchází z Prahy do Valtic, od roku 1757 je v Linci jako apothec.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. HÖLZL Bernardus

* ?

† ?

sliby složil 25.6.1738 ve Valticích, resp.ve Vídni jako logicus

Od listopadu 1738 uváděn v Praze jako apothecarius.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. HROCH Josef Valens

* 25.4.1823

† ?

Roku 1842 v Praze, od roku 1845 v Praze jako prakt. apoth., 1846 vystoupil z řádu.

zdroj informací: NA⁷²

Fr. HUEDER (HUTTER, HÜDER) Theodosius

* asi 1715 Vídeň

† 25.9.1771 Pešť

slavné sliby složil 2.2.1735

23.5.1735 uváděn v Praze jako apothec., 13.6.1739 odešel do Münsteru, 12.8.1742

opět v Praze, 6.10.1743 odchází z Prahy do Kuksu, 6.9.1744 v Praze, 18.10.1748

z Prahy do Chebu, 6.4.1750 konventuálem v Novém Městě nad Metují, odtud

30.2.1751 do Prahy, v dubnu 1752 odchází z Prahy do Vratislavy.

zdroj informací: Drha⁸¹

R.Fr. HUNIÁK (HUNEK) Sabinian

*1795 (1796) Slaný

† 30.8.1867 Linec

oblečen byl 4.3.1814 v Praze

sliby složil 8.3.1817 V Prostějově

1814 v Praze jako novic, 9.12.1815 odchází do Prostějova, 14.11.1819 se z Prostějova vrací, v letech 1819 – 1822 v Praze jako druhý lékárník, 1822 odchází do Štýrského Hradce, v roce 1860 veden v Linci jako mag.pharm. a quiescens.

zdroj informací: NA^{78, 83}

R.Fr. IRA Franz Petronius

* 12.3.1824 Praha

† ?

oblečen 18.2.1843 v Praze

sliby složil 8.8.1846

1843 v Praze, 24.6.1845 odešel do Bratislavy, 1856 přišel z Lince do Prahy, 1856 – 1857 zde jako student apoth., 2.8.1858 odešel zpět do Lince, roku 1860 uváděn v Linci jako mag.pharm. a prov.apoth.

zdroj informací: NA⁷², ČFM⁷⁹

● JEDLIČKA JOSEF

* Lysá nad Labem

† ?

Diplom získal 27.8.1893 v Praze

V Praze byl od 1.10.1896, roku 1898 je zde uveden jako provisor.

zdroj informací: ČFM⁸⁵

● JIRSA Karel

* ?

† ?

V Praze od 1.1.1904 jako studující intendant, po tomto datu patrně odešel.

zdroj informací: ČFM⁷⁷

Fr. KADLEC Václav Anthanasius

* 6.1.1851 Polyň

† 6.1.1898 asi Praha

---

⁸⁵ ČFM, fond HGL, inv.č.4, č.kr.1

oblečen 24.4.(23.3.) 1878 ve Vídni

jednoduché sliby složil 16.11.1872 ve Vídni

slavné sliby složil 8.9.1876 také ve Vídni

Roku 1876 ve Valticích jako pharm. prakt., 1883 ve Vídni získal diplom, 1886 a 1888 v Linci, 1890 – 1892 v Letovicích jako provisor, 1892 a 1894 provisorem v Těšíně, 29.11.1894 – 7.12.1897 provisorem na Kuksu, 18.1.1895 zapsán do grémia.

zdroj informací: Draha⁸¹

Fr. KAIN Angellus Michel

* 17.1.1780 Vídeň

† 19.2.1846 Valtice

oblečen 9.4.1800 ve Vídni

sliby složil 17.4.1803 ve Štýrském Hradci

1816 uváděn jako apothec., 1826 v Praze jako druhý lékárník, 2.12.1826 odtud odchází na Kuks, 1841 a 1845 působil ve Valticích.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷⁸

R.Fr. KALNÝ Josef Heribertus

* 1.1.1844 Čelčice

† 7.4.1910 Vídeň – Hütteldorf

oblečen 19.1.1865 ve Vídni

slavné sliby složil 3.1.1869 v Prostějově

6.10.1873 přišel z Vídně do Prahy, zde jako student pharm., 1875 v Praze, 1891 v Brně jako provisor až do 1894, 1897 na Kuksu, téhož roku v Prostějově uváděn jako převor a provisor, 1902 – 1905 provinciálem, od roku 1907 v Hütteldorfu.

zdroj informací: Draha⁸¹, NA⁷², ČFM⁸⁶, Kolčava⁷⁴

Fr. KAPAUN Josef Rudolphus

* 1799

† ?

Slib složil 9.4.1820

---

⁸⁶ ČFM, Schematismus Ordinis St.Joannis de Deo almae provincie germanico-austriacae S.Michaelis Archangeli pro anno 1907

Roku 1828 přišel do Prahy jako apothec., 5.2.1829 odešel do Vídně.

zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. KAPON Stephanus

* asi 1691 Hernugrund v Uhrách

† 17.3.1756 Prostějov jako pharmacop.

Sliby složil 16.1.1720 ve Valticích jako studiosus, poté uváděn jako pharmacop.

20.6.1720 uváděn v Praze, 24.1.1724 odchází z Prahy do ?

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. KAŠPAR Fr. Serafinský conradus

* 2.7.1855 Hroška

† 2.9.1921 Vídeň

oblečen 9.10. 1873 ve Vídni

jednoduché sliby složil 25.10.1874 ve Vídni

slavné sliby složil 15.11.1877 také ve Vídni

1876 v Prostějově, 1877 a 1879 ve Vídni jako pharmacop.VI., 26.2.1879 – 24.4.1880

v Brně, 1882 a 1885 v Linci jako pharmacop.II, 1888 ve Vídni, kde získal diplom,

1.10.1890 provisorem v Kuksu, 7.10.1890 zapsán do grémia, 1891 a 1894

provisorem na Kuksu, , 1900 – 26.2.1901 v Krakově jako provisor, 26.11.1901

z Krakova do Prahy jako mag.pharm. 6.8.1902 odchází z Prahy do Těšína, 18.4.1903

se vrací zpět do Prahy jako mag.pharm., 30.3.1905 odchází do Gorice, kde je uváděn

roku 1906 jako provisor, 1907 odchází do Krakova, zde je jako provisor, 1909

a 1912 jako provisor v Gorici, 1918 ve Vídni.

zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. KAURIMSKÝ Birinus

* 2.5.1841 Kosmonosy

† 21.11.1906 Altovadi (Vyšší Brod)

oblečen 30.7.1859 v Praze

slavné sliby složil 30.9.1866 také v Praze

1860 v Praze jako novic, 28.6.1861 odchází do Prostějova, 22.10.1868 přichází

do Prahy z Kuksu, 1869 uváděn v Praze jako student, 29.10. 1870 z Prahy odchází,

1891 a 1897 uváděn jako farmaceut u cisterciáků ve Vyšším Brodě, u cisterciáků i v roce 1906.

zdroj informací: ČFM⁷³, NA⁷²

Fr. KESSLER von Sprengisen Dominicus

* 4.11.1846 Praha

† ?

Roku 1860 ve Valticích jako novic, 1867 v Praze tyrocinální vysvědčení, 22.7.1872

získává diplom, od 1.12.1901 až do roku 1912 jako provisor a pharm.mag.

zdroj informací: ČFM⁷⁷, NA⁷²

Fr. KINERTL Florianus

* 1786

† ?

oblečen byl 1806

sliby složil 1809

Roku 1822 uveden v Praze jako apothec. examinatus.

zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. KLIR (KLÝR) Jan Adrianus

* 13.7.1743 Karlštejn

† 8.10.1790 Erlan, Uhry

oblečen 23.7.1768 v Praze

slavné sliby složil 25.7.1769 také v Praze jako humanista a apoth.

Do řádu vstoupil již jako lékárník, diplom magistra farmacie získal před rokem 1768

Do 25.4.1770 pobýval v Praze, od 25.4.1770 v Brně, 24.2.1775 je uveden na Kuksu,

24.11.1775 – 20.2.1776 je v Praze a od 20.11.1776 je zaznamenán v Pešti.

zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁸³

Fr. KMOCH Václav Ansbertus

* 9.9.1847 Chlum

† 21.7.1902 Kuks

oblečen 12.10. (21.7.)1867 v Praze

jednoduché sliby složil 7.12.1869 ve Valticích

slavné sliby složil 28.9.1872 v Novém Městě nad Metují
15.12.1868 přeložen z Prahy do Brna, 21.6.1869 přichází z Brna do Valtic,
28.9.1872 je zaznamenán v Novém Městě nad Metují, roku 1876 v Linci jako
pharm.II, 1880 ve Vídni, kde získává diplom, ještě téhož roku přichází z Vídně do
Prahy, kde působí jako mag.pharm. a Unterapotheker, 6.1.1881 odchází do Vídně,
v letech 1882 a 1885 je uveden ve Vizovicích jako provisor, roku 1888 v Těšíně,
1891 a 1894 v Novém Městě nad Metují jako provisor, 1892 a 1893 působí jako
provisor v Brně, 1897 ve Vizovicích jako provisor.

zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. KNEER (KNÖR) Vincentius

* asi 1740 Klosterenburg

† 25.5.1808 Vídeň

sliby složil 8.10.1758 ve Vídni

Po složení slibů odchází z Vídně do Valtic, 12.12.1760 přichází do Prahy, kde je jako
apothecarius, 1861 zde uveden jako třetí lékárník, 8.3.1766 odchází z Prahy
do Nového Města ve Slezsku, zde je uváděn jako viceapotheker,
30.4.1772 – 22.(29.)7.1781 je ve Štýrském Hradci jako převor a definitor,
1783 – 1785 převorem v Praze, 25.(28.)7.1785 – 14.9.1794 opět převorem ve
Štýrském Hradci, 14.9.1794 – 16.7.1797 působí v Praze, 16.7.1797 – 20.7.1800
je převorem. v Zebrzydovicích, 17.7.1803 převorem v Těšíně

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. KONTZVIND (KONTZIND, KONEZVIN) Jan Nep. Václav Florian Celerinus

* ?, křtěn 6.5.1748 v Praze

† 1.2.1798 Vídeň jako apoth.exam.

oblečen 31.10.1767 v Praze

sliby složil 1.11.1768 také v Praze

22.2.1769 odchází z Prahy do Valtic, 15.9.1774 je uváděn v Praze jako apothec.III,
27.2.1775 je na Kuksu, 24.1.1782 přichází z Nového Města nad Metují do Vídně,
roku 1785 a 1787 zastává funkci převora v Těšíně, v dubnu roku 1790 přichází
ze Spiše do Prahy, v srpnu 1792 z Prahy odchází do Vídně.

zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁸⁰

R.P. KOPETZKY Petrus Cajetanus

* 2.10.1794 Slaný

† 25.11.1872 Valtice

oblečen 18.11.1812 v Praze

sliby složil 26.11.1815 v Těšíně

19.12.1814 odchází z Prahy do Těšína, roku 1816 je uveden jako apothec.,

14.9.1822 získal ve Vídni diplom, 1825 působí v Novém Městě nad Metují,

18.5.1826 je zapsán do gremiální knihy, v letech 1827,1828, 1834 a 1835

je v Letovicích jako apothec.I, 24.10.1837 přichází z Papy do Prahy, kde působí

jako Oberapotheker a kde je 14.6.1838 zvolen podpřevorem, v dubnu 1840 odchází

z Prahy do Těšína, 2.5.1841 převorem v Těšíně, 12.5.1844 a 13.5.1847 opět zvolen

převorem v Těšíně, 12.5.1850 převorem ve Štýrském Hradci, 15.5.1853 opět,

14.5.1854 převorem v Těšíně, 1857 opět, roku 1860 je veden ve Valticích

jako quiescens, definitior a honores a magister pharmaciae.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷⁸

Fr. KOPŘIVA Josef Renatus

* 22.5.1868

† ?

oblečen 29.9.1886 ve Vídni

slavné sliby složil 28.8.1892 ve Valticích

V roce 1891 je uveden v Praze jako pharmacop.

zdroj informací: ČFM⁷³

Fr. KOSSEK Leopardus

* 30.8.1753 Kyšperk

† 17.8.1791 Valtice

oblečen 17.2.1778 v Praze

sliby složil 8.3.1779 opět v Praze

14.3.1779 odchází z Prahy do Vídně, kde je veden jako apoth. exam.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. KUČERA Anton Methodius

* 13.1.1870 Vavřinec

† ?

oblečen 18.1.1888 v Praze

jednoduché sliby složil 22.12.1889 v Praze

slavné sliby složil 8.8.1894 ve Vídni

Roku 1891 získává v Těšíně tyrocínální vysvědčení, 5.2.1894 přichází z Vídně do Prahy, kde je uváděn jako podlékárník, 12.3.1894 odchází do Vídně,

30.12.1894 je uveden jako pharmacopola, od 1.1.1901 do 15.11.1903 působí v Praze,

roku 1903 zde získává diplom., v listopadu 1903 odchází do Těšína,

1906 a 1907 je v Linci jako pharmacop., v roce 1912 je uveden ve Vídni jako provisor.

zdroj informací: ČFM⁷³, NA⁷²

Fr. LANGER Tomáš Annosus

* 18.12.1803 Strážnice na Moravě

† 24.1.2884

oblečen 20.2.1824 ve Vídni

slavné sliby složil 15.4.1827 ve Štýrském Hradci

V letech 1831 – 1834 je v Budapešti, 1843 – 21.1.1851 na Kuksu jako pharm.,

od 21.1.1851 v Praze, zde roku 1863 veden jako valetudinarius.

zdroj informací: Drha⁸¹

● LAŠEK Jaroslav

* Praha

† ?

V Praze od 28.1.1913 do 1.3.1919 jako provisor (správce lékárny).

zdroj informací: ČFM^{77, 85}

Fr. LAUB Franc. Octavianus

* 29.3.1869 Skuteč

† 5.4.1893 Brno

oblečen 20.11.1886 v Praze

jednoduché sliby složil 28.9.1888 v Praze jako lék. praktikant

Roku 1888 je v Praze jako lék.praktikant, 20.11.1889 z Prahy odchází do Valtic jako lék. praktikant, 10.1.1893 z Valtic odchází jako nediplomovaný podlékárník do Brna.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

R.Fr. LECHNER Ignatius Torquatus

* 20. 7.1814 Hořice

† 27.3.1880 Vídeň

oblečen 29.11.1839 ve Vídni

slavné sliby složil 29.6.1844 ve Vídni

V letech 1860 – 1864 působí v Praze jako pharm. II, později jako Unterapotheker, 22.7.1867 odchází do Letovic.

zdroj informací: NA^{72, 83, 78}

Fr. LESNITZER (LÖSNITZER) Alanus

* 5.9.1707 Chomutov

† 6.11.1787 Prostějov

oblečen 27.11.1732 v Praze

sliby složil 13.12.1733 v Praze

V roce 1733 v Praze jako apothec. et physicus, 14.9.1735 odchází z Prahy do Nového Města nad Metují jako apothec., 1748 převorem v Prostějově, roku 1751 převorem v Mnichově, 1754 převor v Těšíně, 1763 převorem v Prostějově, 22.9.1766 přichází z Prostějova do Prahy, 28.9.1772 z Prahy do Valtic, 26.4.1785 v Prostějově jako apothec.

zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁸⁰

Fr. LIBICKÝ Eduard Seraphinus

* 29.7.1835 Rychnov nad Kněžnou

† 8.1.1897 Praha

oblečen 27.7.1853 v Praze

slavné sliby složil 8.9.1857 v Praze

Roku 1860 je uveden v Linci jako pharm.III, 4.10.1865 přichází z Kuksu do Prahy, 1865 – 1867 v Praze jako student apoth., roku 1867 zde získává titul a je dále veden jako podlékárník, 20.4.1868 z Prahy odchází, 25.8.1884 v Praze jako provisor,

ve stejný den je zapsán do grémia, roku 1891 a 1894 v Praze jako provisor,
1897 v Praze na odpočinku.

zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷², ČFM^{73, 79}

R.P. LIDMILA Jan Bonfilius

* 19.12.1890 Sedliště

† ?

oblečen 25.11.1912 ve Vídni

jednoduché sliby složil 27.11.1913 ve Vídni

slavné sliby složil 17.4.1920 také ve Vídni

1.10.1922 jako asistent v lékárně na Kuksu, 7.11.1924 složil tyronskou zkoušku,

roku 1924 na Kuksu jako prakt.apoth., 1.12.1924 – 13.10.1927 v Praze,

1.11.1929 – 30.11.1932 opět v Praze, veden zde jako nediplomovaný asistent
v lékárně.

zdroj informací: ČFM⁸⁷, Drha⁸¹

R.Fr. MACHÁČEK Jan Nepom. Hermannus

* 17.5.1857 Olbramovice

† 19.3.1935 Kuks

oblečen 13.10.1875 v Praze

jednoduché sliby složil 4.3.1877 v Praze

slavné sliby složil 8.3.1884 na Kuksu

29.12.1877 odchází z Prahy do Krakova, 1882 farmaceutická praxe v Prostějově,

1885 – 1888 praxe na Kuksu, roku 1889 je uveden v Praze jako student apoth.,

odtud 27.10.1889 odchází do Prostějova, 1891 v Praze jako stud.pharm.anni II.,

13.10.1891 zde získává titul, 19.10.1891 odchází do Gorice, kde zastává funkci

provisora, roku 1895 je provisorem v Těšíně, 1897 provisorem v Zebrzydovicích,

dle gremiálních záznamů nastoupil 15.9.1902 do kukské lékárny jako provisor,

roku 1912 zde podpřevorem, do roku 1934 zde veden jako provisor.

Zdroj informací: NA^{72, 78}, Drha⁸¹

---

⁸⁷ ČFM, Catalogus Ordinis S.Joannis de Deo Almae Provincie Českoslovacae ad S. Raphaëlem Archangelum pro anno domini 1924

Fr. MANICH Joseph Anisius

* 22.11.1754 Kuks

† ?

oblečen byl roku 17.2.1778

sliby složil 8.3.1779

Roku 1803 přišel do Prahy, působil zde jako druhý lékárník, 6.10.1805 odešel do Zebrzydovic.

Zdroj informací: NA^{78, 82}

Fr. MAREŠ Štefan Ouirinus

* 26.12.1884 Herálec

† ?

sliby složil 8.12.1908 v Linci

3.2.1914 přišel do Prahy z Krakova jako pharm. prakt.

zdroj informací: NA⁷²

Fr. MARTIN Elzearius

* asi 1716 Ingolstadt

† 3.1.1778

slavné sliby složil 25.2.1744 ve Vídni

17.1.1745 přichází z Vídně do Prahy, 22.2.1748 jde z Prahy do Pešti,

18.3.1761 se vrací do Prahy z Papy jako apothec., 29.4.1763 jde z Prahy do Kuksu.

Zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. MICHAEL Eduardus

* asi 1708 Praha

† 14.12.1763 Prostějov

sliby složil 29.8.1734 ve Vídni jako student medicíny

Roku 1736 přichází z Valtic do Prahy, 8.11.1736 odchází do Vídně,

17.12.1736 je opět v Praze a 7.1.1739 odchází z Prahy do Vídně, kde je uveden jako pharmacop.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. MORIN Ciprianus (Cyprianus)

* 1786 Carniolus Labacensis

† 25.2.1835 Záhřeb

oblečen byl 1č.6.1805 ve Vídni

sliby složil 15.8.1808 také ve Vídni

26.7.1821 přišel do Prahy z Kuksu jako apothecarius, později veden jako apothec.examinat.

Zdroj informací: NA^{78, 83}

Fr. MOSTBÖCK Jan Nepom. Flosculus

* 14.5.1831 Haselberg (Rakousko)

†

oblečen 3.12.1853 ve Vídni

slavné sliby složil 8.9.1857 ?

Roku 1860 je veden ve Vídni jako prakt. pharm., 13.7.1866 v Praze získává titul magistra farmacie, v roce 1870 je v Těšíně, 11.5.1872 je z Prahy přeložen na Kuks, 1.6.1873 nastupuje v kukské lékárně, 18.10.1874 je zapsán do grémia, na Kuksu je uváděn ještě roku 1879.

Zdroj informací: Drha⁸¹, ČFM⁷⁹

R.Fr. MÜLLER Carol Restitutus

* 21.1.1821

† ?

oblečen 1846

Roku 1855 uváděn v Praze jako student apoth., 9.7.1857 odchází z Prahy do Štýrského Hradce, roku 1860 je ve Valticích jako assistens infirmorum.

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. NEDVIED (NEDWIED) Joannes Beda

* 24.2.1790 Nové Strašecí

† 5.11.1845 Praha

oblečen 31.7.1809

slavné sliby složil 16.8.1812 jako quinque ecclesiis

31.7.1809 novicem v Praze, 1810 a 1811 zde jako adjunkt apoth.,

1812 odtud odchází, 1830 na Kuksu jako druhý lékárník, 28.2.1833 přichází do Prahy, v letech 1834 – 1845 je zde jako apothecarius.

Zdroj informací: NA^{72, 78, 83}

Fr. NEDWIED Licinius

* 1794

† ?

oblečen byl 8.1.1813

1813 v Praze jako novic, 1814 a 1815 zde jako adjunkt pharm., roku 1815 vystoupil z řádu.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. NITTMANN Antonius Verecundus

* 25.1.1773 Slavonice

† 23.12.1835 Valtice jako apothec. exam. a podpřevor

oblečen 23.10.1792 v Praze

sliby složil 7.5.1759 také v Praze jako pharmacopoeus

1797 v Praze jako Unterapotheker, 1798 a 1799 jako druhý lékárník,

26.7.1798 v Praze získává diplom., v roce 1800 v Praze uveden jako apothec.II,

11.8. 1800 odchází z Prahy do Vídně, v květnu 1801 je opět v Praze jako

Oberapotheker, v listopadu 1803 z Prahy dochází, v letech 1816 – 1825 zastává ve Velkém Varadíně funkci převora.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA^{78, 82}

Fr. NOVATSCHEK Martialis

* 1753 Štěpánovice

† 24.2.1813 Skalica

sliby složil 26.9.1778 ve Valticích

16.5.1783 je v Letovicích, v červenci 1789 odchází z Prahy do Prostějova,

30.10.1790 apoth. exam., v lednu 1792 jde z Prahy do Brna, 17.2.1803 je v Erlau

zvolen převorem, v letech 1804 – 1809 působil v Letovicích.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. NUSHOLD Restitutus

* asi 1748 Donerskirchen

† listopad 1793 Velký Varadín

sliby složil 21.12.1769 ve Vídni

V letech 1783 – 1784 je ve Valticích jako provisor a apoth.exam.,

13.8.1784 přichází do Prahy, kde je veden jako apoth.examinatus.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. OREL Theophillus

* 23.9.1813 Soboliště

† 20.1.1870 Letovice

oblečen 1.2.1834 v Polonii

sliby složil 8.3.1837 ve Štýrském Hradci

V letech 1842 – 1843 je v Praze jako student, 17.10.1844 zde získává titul

mag.pharm., 4.11.1844 odchází do Letovic, od 1.12.1848 je opět v Praze,

do gremiální knihy je zapsán 2.12.1848, od roku 1849 v Praze uváděn jako provisor

zaznamenan zde ještě v roce 1854, roku 1860 veden jako mag.pharm v cisterciáckém klášteře v Vyšším Brodě.

Zdroj informací: NA^{72, 78}, ČFM⁷⁹

Fr. PANCÍŘ Joann. Aemilianus

* 4.7.1838 Dobruška

† 24.10.1891 Těšín?

oblečen 16.1.1859 v Praze

slavné sliby složil 6.1.1866 v Praze

13.12.1860 uveden v Linci, 1863 také v Linci jako dispendant, 2.10.1867 přišel

do Prahy z Vídně, do roku 1867 zde veden jako student apoth., 15.9.1867 zde získal

pharm.mag., v červenci 1867 odchází na Kuks, roku 1870 je zaznamenan v Krakově jako provisor, v letech 1873 - 1876 v Prostějově jako provisor a subprior,

16.6.1878 je převorem v Těšíně, 1891 exprovinciál, definitor a prior v Těšíně,

1894 v Těšíně exprovinciál, definitor.

Zdroj informací: NA⁷², Drha⁸¹, ČFM⁷³

R.Fr. PAPOUŠEK Augustinus

* 13.5.1825 Nové Benátky

† 11.9.1861 Vídeň

oblečen 25.8.1843 v Praze

sliby složil 8.3.1847 ve Valticích

Roku 1845 v Praze veden jako pharm.prakt., 23.1.1846 z Prahy odchází do Valtic,

1847 zde jako nediplom. pharm.II, 11.6.1850 přichází z Těšína do Prahy, kde

je tohoto roku veden jako student, v roce 1852 získává diplom,

18.10.1852 odchází do Lince, 1854 je převorem v Letovicích, 1857 provisorem ve

Vídni, 1860 provisorem ve Vídni.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

Fr. PARG Anton Fortunatus

* 23.3.1812

† ?

sliby složil 25.8.1830

24.9.1839 přišel do Prahy z Lince veden jako student apoth., 1840 zde jako apothec.,

30.10.1841 odchází do Nového Města.

Zdroj informací. NA⁷⁸

Fr. PATZAK Johannes Wenceslaus

* 17.5.1781 Polička

† ?

oblečen byl 4.10.1799

sliby složil 4.8.1802 v Prostějově

Roku 1799 v Praze jako novic, ale již jako lékárník, 25.3.1802 odchází do Lince,

6.11.1808 se do Prahy vrátil.

Zdroj informací. NA^{78, 82}

R.Fr. PAUL Antonius Josephus

* 5.5.1848 Staňkov

† 9.8.1914 Praha

oblečen 4.8.1867 v Praze

jednoduché sliby složil 20.12.1868 v Brně

slavné sliby složil 8.3.1872 ve Valticích
17.10.1868 odchází z Prahy do Brna, 16.3.1870 jde z Brna do Valtic,
27.11.1872 přišel z Valtic do Prahy jako pharm.prakt., roku 1874 odešel do
Prostějova, zde roku 1876 jako pharmacop.II, roku 1880 uveden ve Vídni,
1882 v Praze jako apoth.prakt., v letech 1882 – 1890 je provisorem v Novém Městě
nad Metují, 1890 – 1891 provisorem ve Valticích, 1892 provisorem v Linci, 1897
provisorem ve Vídni, roku 1900 uveden na Kuksu, 5.9.1902 přeložen z Kuksu do
Brna, zde jako provisor, je tu uveden i v roce 1906, 2.3.1908 přichází z Brna do
Prahy jako provisor, roku 1909 je zde zaznamenán jako provisor a deficient, 1912
v Praze jako deficient.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. PAUL Franc. Sylvestr

* 4.6.1850 Budyšín

† 27.8.1906 Letovice

oblečen 20.6.1870 v Praze

slavné sliby složil 15.11.1874 v Praze

6.10.1872 odchází z Prahy do Valtic jako nediplomovaný pharm.II.,

31.10.1878 odchází do Prostějova, 6.10.1882 přichází do Prahy z Valtic, téhož roku
zde veden jako student pharm., roku 1884 v Praze získává titul, 8.8.1884 odchází do
Lince, roku 1891 je veden ve Vizovicích jako provisor, 1897 provisorem v Brně,
1906 v Letovicích jako quiescens.

Zdroj informací: NA⁷², ČFM⁷³, Kolčava⁷⁴

Fr. PECH Josef Arnoldus

* 1787 Velký Varadín

† 19.10.1860 Posonie

oblečen byl 20.6.1806 ve Vídni

sliby složil 24.4.1808 také ve Vídni

3.1.1823 přišel do Prahy jako Apotheker, 10.7.1827 odtud odchází.

Zdroj informací: NA^{78, 84}

Fr. PETERA Anton. Burghardus

* 1843

† ?

1866 v Praze jako prakt.apoth., 21.11.1872 z Prahy do Valtic jako nediplomovaný Pharm.II, 1876 ve Vídni.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

Fr. PETTERMANN Carolus

* ?

† ?

slavné sliby složil 3.5.1762 v Praze

7.7.1766 z Prahy do Valtic, v červnu 1777 ve Vídni získal mag.pharm.,

10.5.1778 v Letovicích jako provisor.

Zdroj informací: NA⁸³, Kolčava⁷⁴

● PĚTNÍK Josef

* 11.8.1868 Plzeň

† ?

Tyroc.vysvědčení dostal 16.8.1887

Diplom získal 23.8.1889 v Praze

Od 1.1. 1926 do 1.3.1928 v Praze, kondicionující lékárník.

Zdroj informací: NA⁸⁸, Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

Fr. PFEIFFER Samuel

* asi 1710 Vídeň

† 27.11.1743 Řím

sliby složil 1.3.1733 ve Valticích jako apothec.

Od 5.3.1736 do 29.5.1738 v Praze, 29.5.1738 odešel do Valtic.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

---

⁸⁸ NA, fond MB, kniha 582, poř.č.914

Fr. PILLIZOTTI Melchior

* asi 1674 Aquileja

† 16.6.1738 Praha

sliby složil 20.4.1698 ve Valticích nebo Vídni jako studiosus, později uváděn jako apothec.

Od roku 1702 v Praze, 16.7.1713 zde apothec., podpřevor, 8.6.1716 převorem ve Vídni, 1721 – 14.5.1724 v Těšíně převor, roku 1725 se vrací z Těšína do Prahy, kde je až do smrti.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. PIRKL Johanes Gotlieb Meldrin Cunibertus

* 1.1.1752 Neuburg

† 28.1.1816 Kuks

oblečen 19.9.1777 v PRAZE

slavné sliby složil 20.9.1778 V Praze jako apothecarius

12.10.1778 odchází z Prahy do Vídně.

Zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. PLACHTA Nautilus

* 1736 Hradec Králové

† 14.2.1793 Nové Město

oblečen v září 1755 v Praze

sliby složil 8.9 1756 v Praze

Roku 1760v Praze uváděn jako adjutant apoth., 15.4.1761 z Prahy odchází do Temešváru, 21.4.1866 v Praze, 26.12.1767 jde z Prahy do Brna, 27.11.1768 z Brna do Letovic, 28.11.1769 uveden v Novém Městě, 13.5.1700 se vrací zpět do Prahy, 3.11.1770 odchází do Prostějova, 25.8.1772 přichází z Prostějova opět do Prahy, kde se do 30.8.1774, kdy odchází do Valtic, 18.8.1784 je v Novém Městě veden jako apothac.examinatus.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. POLÍVKA (POLJIWKA) Pancratius

* 27.5.1805 Chotětov

† 25.6.1888 Vídeň

oblečen byl 24.1.1823 v Praze
sliby složil 29.6.1826 ve Valticích
1823 v Praze novicem, 13.2. 1825 odchází z Prahy do Valtic,
roku 1859 v Novém Městě subpriorem a apothec.
Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷⁸

Fr. PROKOP Valerius Amadeus
* 15.10.1860 Vršovice u Prahy
† 8.3.1896 Brno jako mag.pharm
oblečen 16.10.1878 v Praze
jednoduché sliby složil 13.11.1881 v Praze
slavné sliby složil 28.8.1886 také v Praze
1883 v Praze jako prakt. apoth., od roku 1885 jako podlékárník, 1.6.1887 odchází
z Prahy do Valtic, 1888 ve Valticích jako pharmacop., 1891 ve Vídni jako student
pharm., 1892 ve Vídni získává titul, 9.3.1894 odchází z lince do Brna, kde působí
jako provisor.
Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

Fr. PRUKMAYER Hubertus
* asi 1730 Neuburg
† 19.10.1772 Valtice jako apothec.
oblečen 1758 v Praze
sliby složil 1759 v Praze jako pharmacop.
4.1.1760 v Praze veden jako adjunkt. apoth., 24.5.1760 přeložen z Prahy do Nového
Města nad Metují.
Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. QUOTIDIAM Aloisius Julius
* 29.2.1888 Poroubka-Hradok
† ?
oblečen byl 16.9.1921 v Praze
jednoduché sliby složil 27.9.1922 v Praze, slavné sliby složil 28.8.1927 také v Praze

1921 v Praze jako novic, 3.10.1922 odchází jako mag.pharm.do Spišského Podhradí, v letech 1923 - 1925 je zde veden jako provisor lékárny, roku 1932 je uveden jako extra provinciím, p.t.in pharmacia Vaticana, citta del Vaticano, roku 1937 je zaznamenán na Kuksu jako mag.pharm.

Zdroj informací: NA^{78, 89}, ČFM⁹⁰

R.P. RAŠKA Joannes Rudolfus

* 18.4.1888 Ondratice na Moravě

† ?

oblečen 12.3.1924 v Praze

tyroc.vysvědčení získal 4.10.1926

diplom dostal 29.6.1929 (28.7.) v Praze

Roku 1925 veden na Kuksu jako apoth.prakt., kněz konventu a oblát – terciarii, v Praze již roku 1928 jako pomocník lékárníka, dále zde působil od 1.7.1929 do 1.10.1932, roku 1932 veden v Brně jako oblát – terciarii, kněz konventu, od 1.12.1935 do 30.11.1940 byl opět v Praze jako mag.pharm a oblát – terciarii.
zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM^{77, 90}, NA^{78, 80}

Fr. REICHENBACHER Thomas

* 1700

† 2.6.1726 Valtice

sliby složil 26.11.1722 ve Valticích jako phylosophus, později uváděn jako pharmacop.

16.10.1723 uváděn v Praze, po 29.10.1725 přeložen z Prahy do Vídně.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. RIEGEL Ignác Adrianus

* 1.3.1826 Rychnov nad Kněžnou

† 1.4.1901 Vizovice

oblečen byl 22.10.1847 v Praze

slavné sliby složil 18.5.1851 v Novém Městě nad Metují

---

⁸⁹ NA, fond MB, kniha 42

⁹⁰ ČFM, Catalogus Ordinis S. Joannis de Deo Almae Provincie Čechoslovacae ad s.Raphaëlem Archangelum pro anno domini 1932

V letech 1860 – 1863 působil na Kuksu jako pharm. II., 1870 – 1873 ve Vídni, 1876 – 1879 v Gorici, od roku 1892 byl na odpočinku ve Vizovicích, roku 1894 zde uveden jako janitor (vrátný).

Zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. RITSCHEL Filipp

* 1848 Lovosice

† ?

Diplom získal 18.7.1871 v Praze

V Praze byl od 1.10.1900, roku 1901 zde veden jako provisor.

zdroj informací: ČFM⁸⁵, NA⁸⁸

Fr. ROSSKOSNY Corbinianus

* 1798 Praha

† 27.12.1840 Brno

oblečen byl 16.10.1818 v Praze

sliby složil 3.3.1822 v Brně

Roku 1821 uveden v Praze jako třetí lékárník, v říjnu téhož roku odchází z Prahy pryč (asi do Brna).

Zdroj informací: NA^{78, 83}

R.Fr. RÖSSLER (ROESLER) Franz Seraph. Rodericus

* 25.6.1825 Tachov

† 19.3.1871 Praha

oblečen byl roku 1848 v Praze

sliby složil 9.3.1851 ve Štýrském Hradci

Roku 1850 je uváděn ve Štýrském Hradci, poté na Kuksu, 1855 v Prostějově jako podlékárník, od roku 1860 je uváděn jako chirurgus practicus et infirmarius II.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁹¹

---

⁹¹ NA, fond MB, karton 17

Fr. ROTH Aquilinus

* 1724 Kadaň

† 15.4.1781 Praha

oblečen byl 1754 v Praze

slavné sliby složil 2.2.1755 také v Praze , pharmacop.

V září roku 1756 odchází z Prahy do Kuksu, 13.8.1772 odchází z Prahy do Mnichova.

Zdroj informací Drha⁸¹

Fr. RUŽEK Franc. Reginaldus

* 4.2.? 1825 Sudějovice

† 1855 Praha

sliby složil 28.8.1847 v Praze

Od roku 1843 uveden v Praze, 1847 zde jako prakt.apoth., 25.10.1848 odchází do Prostějova, roku 1853 je opět v Praze jako asistent, 14.10.1854 z Prahy odchází, 22.10.1855 se do Prahy vrátil.

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. SALLAS Karel Ant. Nicetius

* 17.7.1726 Klatovy

† 1.11. (2.11.) 1792 Kuks jako podlékárník

oblečen byl 1748 v Praze

Roku 1749 v Praze uváděn jako apothecarius, 21.10.1750 odchází do Těšína, 12.6.1763 je ve Spišském Podhradí.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. SCHAEFFER (SCHÄFFER) František Xaver Jan Mikuláš Nicasius

* 1743 Dvůr Králové

† 23.5.1811 Valtice

sliby složil 8.9.1766 v Praze

30.4.1766 v Praze jako adjunkt pharm., 10.6.1769 z Prahy do Bratislavy, 23.1.1795 z Kuksu do Nového Města, kde je jako apoth.I. a podpřevor, 20.8.1798 přeložen z Prahy do Papy.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁸⁴

Fr. SCHICH Jan Nepomuk Capistranus

* 19.11.1798 Slaný

† 30.12.1859 Praha

oblečen byl 5.4.1814 v Praze

slavné sliby složil 1.1.1820 v Novém Městě

9.12.1815 odchází z Prahy do Prostějova, roku 1818 uveden v Novém Městě,

1819 zde jako apoth.II, v letech 1841 – 1843 v Budíně jako převor, 1845 převorem

v Gorici, 1.7.1846 převorem a provisorom na Kuksu, 1853 – 2.7.1859 v Kismarten

(Eisenstadt), 2.7.1859 – 30.12.1859 v Praze jako subprior a magister pharm.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

● SCHIEDECK Rudolf

* 1.4.1905 Brno

† ?

Tyroc.vysvědčení získal 1.10.1928

diplom získal 23.6.1930 v Praze

V Praze byl od 1.10.1938 od 31.12.1941, od 11.5.1945 do 21.1.1947 zde působil

jako provisor⁷⁷, v lékárně nemocnice Na Františku byl jako vedoucí lékárny do roku

1968

Zdroj informací: ČFM⁷⁷

R.Fr. SCHIEPEK Arnošt Balthassarus

* 6.1.1824 Koryčany

† 7.2.1904 Hütteldorf

oblečen byl 14.6.1844 ve Vídni

slavné sliby složil 18.6.1848 ve Vídni

PhMr. získal roku 1853 ve Vídni

V letech 1857 – 1860 působil jako provisor v Těšíně, 1863 ve v9dni,

1866 převorem v Těšíně, 26.4.1868 – 18.6.1869 byl na Kuksu jako převor,

18.6.1869 – 28.6.1875 v Praze také jako převor, 28.6.1875 převorem ve Vídni –

Hütteldorfu, 16.6.1878 – 1881 zastával funkci provinciála, 1881 – 2.9.1897

v Letovicích jako převor a definitor provincie.

Zdroj informací : Drha⁸¹

Fr. SCHINKMANN Johanes Honestus

* 9.5.1761 Dvůr Králové

† 12.12.1798 Prostějov

oblečen byl 6.3.1780 v Praze již jako pharmacop.

sliby složil 15.5.1785 v Praze jako apothecarius

14.4.1785 v Praze jako novic, 11.9.1786 odchází z Prahy do Valtic, v únoru 1792

v Praze jako pharmacop., 1794 v Praze jako apothecarius, v červnu 1796 z Prahy

odchází do Prostějova.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA^{78, 82}

Fr. SCHMID Joannes Mathias Isaias

* 16.2. 1765 Žebrák

† 5.12.1824 Praha

oblečen byl 2.3.1785 v Praze jako student

sliby složil 1.3.1789 v Brně

13.4.1787 odchází z Prahy do Valtic, 1.3.1789 v Brně skládá sliby, 5.7.1798 v Brně

získává titul, 30.7.1800 je vikářem v Novém Městě, 30.9.1806 odchází z Nového

Města, v prosinci 1816 je v Praze jako apoth.exam., v květnu 1813 je převorem

Prostějově.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷⁸

Fr. SCHMIDT Ignatius Protus

* křtěn 24.7.1718 Olomouc

† 1.1.1781 Kuks jako lékárník

oblečen 1740 v Praze

sliby složil 19.1.1741 také v Praze

Roku 1745 uváděn jako studiosus medicinae, 2.9.1748 odchází z Prahy do Vídně,

27.4.1760 – 1763 převorem v Prostějově, 1766 z Prostějova do Letovic.

Zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. SCHÖDL Gilbertus

* ?

† 7.10.1789 Valtice jako pharmacop.

24.4.1786 odchází z Prahy do Valtic, kde pak i umírá.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. SCHWAB Raphael Patricius

* 24.10.1749 Kuks

† 10.4.1791 Spišské Podhradí jako převor a apoth.examinatus

oblečen byl 17.3.1768 v Praze

sliby složil 19.3.1769 v Praze

14.5.1770 odchází z Prahy do Vídně, 5.9.1781 přichází z Těšína do Prahy, kde je uváděn jako apothec., 16.8.1784 odchází do Valtic.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. SICHROWSKY Robertus

* 6.11.1776 Dvůr Králové

† 1837 Praha

oblečen 20.7.1794

sliby složil 16.11.1800 v Polonii

1796 v Praze jako Unterapotheker, 4.6.1808 získal ve Vídni PhMr., 1820 a 1821 zde jako exam.apoth, 1822 provisorom v Praze, 1823 zde jako Oberapotheker, 1825 – 1837 zde jako Oberapotheker, do gremiální knihy zapsán 2.1.1826

Zdroj informací: NA^{78, 83}

Fr. SKLENCZKA Vendelinus

* 8.10.1773

† ?

sliby složil 24.10.1797 ve Valticích

V srpnu 1796 odchází z Prahy do Valtic, kde poté skládá sliby, 1799 v Letovicích jako provisor.

Zdroj informací: NA⁹², Kolčava⁷⁴

Fr. SKUTTAN (SKUTAN, SCUTTAN) Jan Filip Jakub Zephyrinus

* 1.5.1743 Saběnice

† 21.4.1816 Vizovice jako zkoušený lékárník

---

⁹² NA, fond MB, karton 12

oblečen 18.1.1767 v Praze

slavné sliby složil 20.1.1768 také v Praze jako rhetor et pharm.

13.6.1768 odchází z Prahy na Kuks, 22.2.1770 z Kuksu do Letovic,
odtud 8.7.1778 do Vídně.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁸²

Fr. SLIPKA Fabianus

* ?

† ?

sliby složil 3.5.1731 ve Valticích jako pharmacop.

15.10.1732 přišel do Prahy.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

● SOCHOR Antonín

* 21.2.1898 Hostomice pod Brdy

† ?

Tyrocinální vysvědčení získal 9.9.1918, diplom 9.7.1920 v Praze

V letech 1928 – 1930 v Praze jako provisor, kondicionující lékárník,
resp.od 1.7.1928 do 3.10.1938 jako odpovědný správce.

Zdroj informací: NA^{72, 88}, Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

R.Fr. SPATH Metoděj Telesphorus

* 30.9.1866 Klatovy

† 9.1.1935 Vizovice

oblečen byl 31.8.1885 v Praze

jednoduché sliby složil 25.9.1887 v Praze

slavné sliby složil 17.4.1892 v Linci

15.4.1888 odchází z Prahy do Těšína, 1891 je v Linci jako pharm.prakt.,

17.4.1892 v Linci skládá slavné sliby, 1894 zde jako pharm.prakt.,

1897 ve Valticích jako pharmacop., 1900 v Těšíně, 1901 a 1902 v Letovicích jako
pharmacop., 1903 v Linci, 1906 – 1920 na Kuksu jako pharmacop.,

22.11.1920 odchází do Nového Města, 1921 je v Novém Městě nad Metují,

od 16.5.1922 je na Kuksu jako pharmacop., 1924 a 1925 na Kuksu jako asistent

pharm., 19.5.1931 ve Skalici, od 6.10.1932 ve Vizovicích jako quiescens.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

Fr. SPECKHARD Medardus

* 1646? Ochsenfurth

† 5.10.1690 Balaura

sliby složil 15.8.1676 ve Valticích již jako apothecarius

14.4.1682 přeložen z Prahy do Vídně, 29.8.1685 z Prahy do polní nemocnice.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. SPISAR Bruno Benedikt

* 17.4.1890 Želč na Moravě

† ?

oblečen byl 20.6.1923 v Praze

1.10.1922 v Praze jako aspirant, 1924 v Praze jako prakt. apoth., tyrocinální zkoušku dělal 17.9.1924.

Zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁸⁷

R.Fr. STERNBERG Wenzel Laurus

* 17.10.1828 Praha

† 17.3.1907 Vídeň – Hütteldorf jako mag.pharm., jubilant a definit.provinc.honor

oblečen byl 2.9.1846 v Praze

sliby složil 15.6.1850 v Praze

1849 v Praze jako praktikant apoth., 24.11.1851 z Prahy odešel do Štýrského Hradce,

1853 zde jako pharm.IV., ještě téhož roku se vrací do Prahy, kde je uveden

jako Unterapotheker, , zde je do 14.10.1854, kdy odchází do Valtic,

1857 je ve Vídni jako student pharm.anni I., 1860 ve Vídni jako pharm.III.,

1863 v Prostějově jako provisor, 1867 provisorem v Brně, 1867 – 1875 podpřevorem

v Brně, 1875 v Linci, 1879 – 1882 provisorem ve Vídni,

1885 převorem v Prostějově, 1888 převorem ve Vídni – Hütteldorfu,

1891 v Hütteldorfu jako subprior konventu a definitor provinc. honor,

1897 a 1906 zde jako jubilantu, 1907 zde jako definitor provinc. honor.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷², ČFM^{73, 86}

Fr. STIEPANSKY Optatus

* ?

† ?

26.11.1843 z Prahy do Valtic asi jako pharm.prakt., 30.8.1844 v Novém Městě nad Metují.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. STRAHL Mathias

* asi 1724

† 23.6.1777 Morávka

oblečen byl 1745 v Praze

slavné sliby složil 8.2.1746 v Praze

9.3.1747 odchází z Prahy do Kuksu, 9.6.1757 jde z Prostějova do Letovic, kde je do 2.8.1765, roku 1765 je v Praze jako apothec., odtud odchází do Těšína, kde působí jako Oberapotheker.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁸²

● STRAKA Jaromír

* 19.1.1895 Zlonice

† ?

tyroc. zkoušku udělal 11.3.1915, diplom získal 28.6.1919

Roku 1928 v Praze jako PhMr., v Praze 1.3.1928 – 1.7.1928 jako provisor.

Zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷, NA⁸⁸

Fr. STROMAYER Augustinus

* 1637

† 8.10.1679

oblečen byl 29.12.1665 v Praze jako studiosu

sliby složil 15.6.1666 ve Štýrském Hradci

19.9.1668 ve Valticích jako pharmacop., 19.9.1671 opět, 30.9.1672 ve Štýrském Hradci, od 19.7.1675 v Praze až do smrti.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

● SVOBODA Jaroslav

* 17.5.1914 Třebíč

† ?

Tyroc.vysvědčení získal 10.9.1934

V Praze od 1.5.1941 do 15.6.1941.

zdroj informací: ČFM⁷⁷

Fr. ŠERABALEK (ŠKRABALEK) Bodevinus (Podevinus)

* ?

† ?

sliby složil 21.10.1756 v Praze

1756 v Praze jako apothecarius, roku 1761 zde uveden jako druhý lékárník.

Zdroj informací: NA^{78, 83}

Fr. ŠINDELÁŘ Jaroslav Heribertus

* 25.3.1901

† ?

oblečen byl 13.1.1935 v Praze

jednoduché sliby složil 19.1.1936

V Praze zaznamenán roku 1937 jako student farmacie.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. ŠPAČEK

* 23.1.1895 Praha – Žižkov

† ?

tyrocinální zkoušku složil 25.2.1915

diplom získal 3.11.1918

1.3.1918 – 1.3.1919 v Praze, 15.7.1922 v Praze, poté z řádu vystoupil.

Zdroj informací: ČFM⁷⁷

Fr. ŠTUFKA Joann Cajetanus

* 2.3.1886 Míšek

† ?

oblečen byl 23.2.1908 v Praze

jednoduché sliby složil 8.9.1910 ve Vídni

1909 v Praze jako novic, 1910 do Vídně, 13.9.1911 přišel z Vídně jako apoth. prakt.,
v Praze působil v letech 1911 – 1914, 30.7.1914 odchází do Brna.

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. ŠWESTKA Josef Facundus

* 19.1.1794

† ?

sliby složil 22.1.1815

22.2.1831 přišel z Prostějova do Prahy, zde je uveden jako apoth. exam.,
roku 1832 jako druhý lékárník, 9.1.1833 odtud odchází.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. TEÜBER Generosus

* asi 1714 Schönwald

† 9.8.1754 Valtice jako pharmacop.

slavné sliby složil 15.3.1744 ve Valticích jako phylosophus, později uváděn
jako pharmacop.

25.1.1745 přichází z Kuksu do Prahy, 2.9.1748 z Prahy odchází do Vídně, poté
odchází do Valtic, kde umírá.

Zdroj informací: Drha⁸¹, Kolčava⁷⁴

Fr. THÜRSCHMIDT Andrea Rodericus

* 28.8.1854 Gross – Tajax

† 8.12.1896

oblečen byl 14.4.1877 ve Vídni

slavné sliby složil 12.4.1885 ve Vídni

1887 v Praze jako student apoth., 19.7.1889 zde získal diplom, 6.8.1889 odchází
do Brna, 1891 v Letovicích jako provisor, 28.5.1896 přišel z Letovic do Prahy,
kde poté působil jako Oberapotheker. 1897 zde provisorem.

Zdroj informací: ČFM⁷³, NA⁷²

Fr. TOMESH Franz Flosculus

* asi 1752 Hustopeče

† 6.4.1801 Praha

sliby složil 15.2.1778 ve Valticích jako pharmacop

31.12.1787 v Novém Městě jako pharmacop., 1790 zde jako apoth. exam.,

31.3.1791 odtud odchází do Valtic, kde je zaznamenán jako apoth. examinatus,

9.12.1795 v Prostějově – slib, od 31.7.1796 v Praze jako apothec., 1798 - 1799 zde jako první lékárník, od 1800 zde jako Oberapotheker.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷⁸

Fr. TÖGL Josef Licarion

* 27.3.1845

† ?

oblečen byl 10.3.1867

slavné sliby složil 22.5.1870

12.12.1866 jde do Brna, 26.10.1867 z Brna do Prahy, 5.6.1872 odchází

do Prostějova, 21.10.1876 přichází z Lince do Prahy jako student pharm.,

31.7.1878 odchází do Vídně.

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. TUMA Antonius Raphael

* 1.4.1794 (24.10.1794, 1793) Lysolaje

† 14.1.1848 Praha

oblečen byl 19.11.1810 (19.2.1810) v Praze

slavné sliby složil 18.1.1815 na Kuksu

Roku 1812 v Praze jako adjunkt apoth, 5.10.1813 z Prahy do Kuksu,

31.12.1819 – 15.12.1820 v Praze, 17.7.1831 převorem v Budíně, též roku 1832,

poté převorem v Těšíně, od 3.5.1840 v Praze jako Oberapotheker a provisor,

5.5.1840 zapsán do gremiální knihy, 1842 a 1844 v Praze jako Oberapotheker.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA^{72, 78}

● TYRÁLÍKOVÁ Aloisie, provdaná Jarcová

* 1.6.1908 Valašské Meziříčí

† ?

tyroc.zkoušku složila 21.7.1930, diplom získala 27.6.1933

V lékárně Milosrdných bartří působila od 1.7.1933 do 15.11.1938.

Zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

Fr. TYÚKOS František Serafín Modestus

* 4.10.1853 Nové Zámky

† ?

oblečen byl 28.1.1873 ve Vídni

slavné sliby složil 15.11.1877 ve Vídni

1879 1882 na Kuksu jako pharm.II, 6.8.1883 z Prostějova do Brna, 12.10.1884 přišel

z Prostějova do Prahy, 1886 zde získal titul, 5.10.1886 odtud odchází do Vídně,

od 1891 v Zebrzydovicích jako provisor, veden zde i 1894, 1897,1900 a 1903 v Linci jako provisor.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

● UCHYTIL Rudolf

* 11.7.1886

† ?

Od 1.10.1907 v Praze veden jako studující intendant.

zdroj informací: ČFM⁷⁷

R.Fr. VAVŘÍK Franciscus Ildephonsus

* 21.3.1894 Střed. Bludovice

† ?

oblečen byl 25.11.1912 ve Vídni

jednoduché sliby složil 11.3.1918 v Těšíně

slavné sliby složil 28.9.1922 v Praze

30.9.1919 získává tyrocínální vysvědčení, 10.9.1920 přichází do Prahy z Těšina,

1921 zde uváděn jako student pharm. a asistent lékárníka, 1922 jako student pharm.

anni II., 12.7.1922 zde získává titul, 2.9.1922 odchází do Prostějova,

1925 v Prostějově jako mag.pharm. a provisor lékárny.

Zdroj informací: ČFM⁸⁷, NA^{78, 89}

● VEJVODA Josef

* 15.4.1915 Jindřichův Hradec

† ?

tyrocinální zkoušku udělal 22.9.1937, diplom 24.6.1939

V Praze byl v období 26.6.1939 – 20.4.1941

Zdroj informací: Ryšavá⁷⁶, ČFM⁷⁷

Fr. VITA (VITTA) Filip Caprasius

* 3.4.1779 Vyškov

† 20.5.1822 Kuks jako examen.apoth.

oblečen byl 2.1.1801 v Praze

slavné sliby složil 12.4.1803 v Prostějově jako studiosus

1801 v Praze jako student pharm., 30.4.1813 – 20.10.1814 v Praze jako student

apoth., 20.10.1814 odchází do Vídně, kde je do 29.3.1818, 1.9.1815 v Praze získává

titul, 29.3.1818 – 26.9.1818 v Praze, zde byl 10.7.1818 zapsán do grémia,

od 26.9.1818 působil v Prostějově.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

Fr. VOIGT Eugenius

* 8.9.1794

† 31.1.1830 Praha

oblečen byl 9.12.1820

sliby složil 2.11.1823

Roku 1821 v Praze jako novic, 29.8.1824 odchází do Nového Města,

1828 se vrátil do Prahy, od roku 1829 zde jako apothec.

Zdroj informací: NA⁷⁸

R.Fr. WACH Franciscus Chrysologus

* 27.7.1834 Tachov

† 29.6.1866 Kuks

oblečen byl 1854 v Praze

sliby složil 15.11.1857 ve Štýrském Hradci

1853 v Praze jako novic, 1856 v Praze jako pract.pharm., 22.8.1857 odchází do Štýrského Hradce, 1860 v Prostějově jako pharm.II, 1861 v Bratislavě vysvěcen na kněze, 1866 na Kuksu

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA^{72, 78}

R.Fr. WACHA Franc Valens

* 22.9.1827 Lysolaje

† ?

oblečen byl 25.9.1846 v Praze

slavné sliby složil 26.12.1850 na Kuksu

1848 v Praze jako lékárenský praktikant, 4.10.1849 odchází na Kuks, kde skládá

slavné sliby, 28.5.1852 je v Novém Městě nad Metují, 1853 v Letovicích

jako pharm.II., 1857 ve Štýrském Hradci jako pharm.IV., 26.9.1857 odtud do Prahy,

zde je do 24.10.1859, kdy odchází do Lince, 1860 zde uveden jako mag.pharm.

a pharm.II., od 1863 převorem v Zebrzydovicích, 20.11.1869 lékárníkem na Kuksu,

8.2.1870 zapsán do grémia, od 1870 na Kuksu převorem, 6.9.1871 odchází z Kuksu

do Prahy, zde jako Oberapotheker., 8.5.1872 vystoupil z řádu.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

Fr. WANKE Pantaleon

* ?

† ?

sliby složil 5.10.1732 ve Valticích

22.10.1753 přeložen z Nového Města do Prahy.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. WARCZEKA (WARŽECZKA) Jacobus Renatus

* 12.7.1752 Žiželice

† 10.10.1783 Prostějov

oblečen byl 11.8.1775 v Praze

sliby složil 28.8.1776 v Praze

9.6.1777 odchází z Prahy do Valtic, od 26.3.1783 v Letovicích

jako apothec.examnatus, 16.5.1783 odchází do Prostějova.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. WEISS Kosmas

* 1762 Mikulov

† 2.8.1794 Brno

sliby složil 19.1.1786 ve Valticích

1783 a 1784 ve Valticích jako pharmacop, v únoru 1788 přichází do Prahy,
v červenci 1789 odchází do Brna, 1790 převorem v Brně.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. WESSENERBERGER Sabinian

* 1723 Olomouc

† 23.11.1775 Prostějov

oblečen byl 1745 v Praze

sliby složil 2.5.1746 v Praze

31.12.1746 odchází z Prahy do Vídně, 16.9.1748 je zpět v Praze,

24.3.1750 z Prahy odchází do Valtic, 26.4.1757 ve Vídni jako apothec.examinatus,

20.4.1766 převorem v Brně, 1772 a 1775 převorem v Prostějově.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴

Fr. WINARŽICKY Wilhelmus

* 6.1.1769 Slaný

† 10.2.1850 Varachini jako apoth.exam. a jubilantus

oblečen byl 1.4.1789

sliby složil 6.1. 1793 v Praze

9.5.1790 odchází z Prahy do Valtic, 1793 v Praze složil sliby.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA^{82, 83}

Fr. WOJTĚCHOVSKY Carolus Nepomucenus

* 13.2.1829 Ješín

† ?

oblečen byl 30.4.1850 v Praze

slavné sliby složil 8.3.1855 v Praze

1852 – 1853 v Praze jako prakt.apoth., od 1854 zde jako Unterapotheker,

17.3.1855 odchází na Kuks, 1856 – 1860 v Praze jako Unterapotheker,

roku 1860 zde uveden jako pharmacopeus III., 29.8.1860 odchází do Bratislavy,
2.3.1863 je v Linci, 1891 v Linci jako subprior, sacerd conv. et spirit infirm.

Zdroj informací: ČFM⁷³, NA⁷²

Fr. WOLF Karel Josef Calixtus (Calistus)

* 19.2.1817 Terezín

† 25.7.1867 Praha

oblečen byl 24.1.1838 v Praze

slavné sliby složil 8.12.1842 ve Valticích

V Praze již roku 1836 jako student univerzity, 1838 zde novicem, 12.6.1841 odchází
z Prahy do Valtic, 1845 ve Valticích jako pharm.prakt., 21.11.1845 v Praze, 1846
zde jako student, 1849 jako prakt.pharm., 27.11.1849 odchází do Vídně, 28.5.1851 –
1853 v Novém Městě nad Metují, 28.5.1853 na Kuksu jako provisor, 1860zde jako
magister pharm., provisor, 25.7.1867 převezen z Kuksu do Prahy.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA^{72, 78}

Fr. WRANA Venceslaus

* asi 1749 Jankovice, Čechy

† 5.11.1795 Těšín jako apothecarius

slavné sliby složil 24.4.1774 ve Valticích

V srpnu 1781 v Novém Městě nad Metují, 3.6.1783 z Nového Města na Kuks,
leden 1784 z Prahy do Letovic, 11.9.1784 z Kuksu do Prahy.

Zdroj informací: Drha⁸¹

Fr. WURMBRAND Ferdinandus Bartholomeus

* 1802 Praha

† 7.12.1868 Valtice

oblečen byl 8.8.1820 ve Vídni

sliby složil 8.9.1824 ve Vídni

26.10.1827 odchází do Vídně jako apothec., 30.8.1834 přišel z Vizovic do Prahy,
1834 zde uveden jako apothec., 21.9.1835 odchází do Nového Města.

Zdroj informací: NA^{78, 83}

Fr. WURMBRAND Hieronymus Petrus Bonifacius

* 1.10.1780 Praha – Staré Město (18.2.1780)

† 19.9.1826 Zebrzydovice

oblečen byl 26.(29.).9.1797 v Praze

slavné sliby složil 28.9.1802 v Praze

1801 a 1803 na Kuksu jako pharm.II, 3.3.1805 – 21.9.1806 v Praze,

11.7.1819 – 17.7.1825 převorem ve Vídni, 17.7.1825 – 1826 provinciálem.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

Fr. WYKYDAL de Lelis Camillus

* 1.8.1840 Dědice

† 11.3.1899 Vídeň

oblečen 1.10.1859 ve Vídni

jednoduché sliby složil 8.9.1862 ve Vídni

slavné sliby složil 7.7.1867 na Kuksu

31.12.1867 – 6.10.1869 v Novém Městě nad Metují, 6.10.1869 – 16.8.1871 v Praze

jako student, od 16.8.1871 v Linci, 1873 – 1874 provisorem ve Vizovicích,

27.10.1876 – 30.7.1877 v Praze jako mag.pharm., od 30.7.1877 v Prostějově,

1891 a 1894 v Prostějově provisorem lékárny, 1897 provisorem ve Vídni.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. WYŠATA (VYŠATA) Alois Probus

* 21.6.1849 Jindřichův Hradec

† ?

oblečen byl 12.10.1867 v Praze

jednoduché sliby složil 23.5.1869 v Praze

slavné sliby složil 29.6.1872 ve Vídni

5.10.1869 z Prahy do Nového Města nad Metují, 29.6.1872 ve Vídni,

1.11.1874 z Vídně do Prahy, zde jako Unterapotheker, 5.10.1876 odchází na Kuks,

1879 ve Vídni jako pharm.III., 1885 – 1888 provisorem v Letovicích

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. ZACHLOD Georg Cyprianus

* 24.8.1871

† ?

oblečen 24.3.1896 v Praze

1897 v Praze jako novic, 21.3.1898 odchází do Vídně, 1901 a 1902 v Praze jako pharm.prakt., 18.12.1903 přišel jako asistent, 18.4.1903 odchází do Krakova, 25.1.1904 vystoupil z řádu

Zdroj informací: NA⁷²

Fr. ZAPLETAL Joann Vincentius

* 26.7.1861 Punkov

† 20.2.1912 Těšín

oblečen byl 20.6.1880 ve Vídni

jednoduché sliby složil 11.12.1881 ve Vídni

slavné sliby složil 28.8.1886 ve Valticích

1888 v Novém Městě, 20.4.1890 zde jako pharmacop., 1891 ve Vídni jako pharmacop., 7.5.1892 přišel do Prahy z Vídně, zde jako apoth.asistent, 30.9.1892 odchází zpět do Vídně, 1894 a 1897 ve Vídni jako pharmacop., 1894 zde získal titul, 17.11.1897 z Vídně do Brna, 1899, 1900 a 1901 v Brně jako pharmacop., 18.6.1901 odchází na Kuks, 1906, 1907 a 1909 v Linci jako provisor lékárny, 30.10.1910 odchází z Brna do Těšína, 1912 zde provisorem

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷²

Fr. ZBOŘIL Ignác Julius

* 1.2.1793

† 19.2.(19.11.)1825 Praha jako Apotheker

oblečen byl 12.2.1821 ve Vídni

slavné sliby složil 31.3.1823 na Kuksu

Do Prahy přišel 30.12.1824, od roku 1825 veden jako druhý lékárník.

Zdroj informací: Drha⁸¹, NA⁷⁸

R.Fr. ZELENKA Alois Anastasius

* 7.3.1846 Kácov

† 1.4.1911 Letovice

oblečen 5.2.1867 v Praze

slavné sliby složil 14.1.1872 v Těšíně

17.10.1868 odchází do Brna, 1879 ve Vídni získává titul, 31.7.1881 přichází

z Vizovic do Prahy jako oberapotheker, je zde do 24.8.1884, kdy odchází do Brna,

1891 provisorem ve Vídni, 1897 provisorem v Těšíně, 1906 a 1907 v Brně jako prior

konventu, definitor provinciae actuales, 1909 v Letovicích jako provisor lékárny

a prior konventu.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷², ČFM^{73,86}

R.Fr. ZEUGSWETTER Franciscus de Paula Procopius

* 16.2.1829 Rudmans, Rakousko

† 22.7.1885 Vídeň

sliby složil 9.3.1851

diplom získal 17.7.1861 ve Vídni

1860 jako pharm.student anni I., 28.4.1868 přišel z Vídně do Prahy jako provisor,

9.9.1871 z Prahy do Lince, 1881 – 1887 provinciálem.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁷²

Fr. ZIEGLER (ZÜGLER) Fridericus

* 1775 Jindřichův Hradec

† 20.3.1781 Temešvár

oblečen byl v prosinci 1755 v Praze

sliby složil 21.10.1756 v Praze

1756 v Praze jako apothecarius, v dubnu 1757 z Prahy do Valtic, 20.12.1770 z Terstu

do Prahy, zde jako apothec., 12.3.1771 z Prahy do Erlau.

Zdroj informací: Kolčava⁷⁴, NA⁸⁰

Fr. ZIKA Martin Eugenius

* 1781

† 23.2.1818 Praha

Oblečen byl 2.3. 1798

Sliby složil 11.7.1802 ve Vídni

2.11.1805 přišel do Prahy jako Oberapotheker, v letech 1811 – 1817 zde jako první lékárník.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Ansbertus Josef

* 1769 (1767)

† ?

oblečen byl 26.6.1789

sliby složil 31.3.1793

1811 – 24.10.1818 v Praze jako druhý lékárník

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Nicodemus Thomas

* 1803

† ?

oblečen byl 13.2.1822

sliby složil 2.2.1826

1824 a 1825 v Praze jako novic, 1826 v Praze jako adjunkt apoth.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Licinius

* 1794

† ?

oblečen byl ?

sliby složil ?

1814 v Praze jako adjunkt.apoth.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Nereus

* 1790

† ?

oblečen byl 15.3.1810

sliby složil ?

1811 v Praze jako apoth.adjunkt, 17.8.1812 odchází do Papy.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Ernestus

* ?

† ?

oblečen byl 1809

sliby složil 28.8.1811

1818 v Praze jako lékárník, 2.11.1818 z Prahy odchází.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Ludovicus

* 1759

† ?

oblečen 2.3.1785

sliby složil 1786

1801 přišel do Prahy, zde jako druhý lékárník, 2.8.1816 přišel do Prahy z Nového Města, v Praze jako první lékárník

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Hyeronimus Franz

* 1760

† 4.3.1818

oblečen byl ?

sliby složil ?

1799 v Praze jako examin.apoth., 7.5.1800 z Prahy odchází.

Zdroj informací: NA⁷⁸

Fr. Godefridus

* 1786 Praha

† ?

oblečen byl 1808

sliby složil ?

1808 v Praze jako novic, apothec., vystupuje z řádu.

Zdroj informací: NA⁷⁸

8. ZÁVĚR

Lékárenská činnost a péče o nemocné v nemocnici Na Františku má velice bohatou a zajímavou historii a je těsně spjata s řádem Milosrdných bratří.

Z materiálů, které jsem prostudovala, není však bohužel možné jednoznačně určit přesné datum vzniku lékárny, nejpravděpodobnější se jeví rok 1624.

První zmínka o lékárnících, kterou jsem našla, je datována rokem 1665, respektive rokem 1671. Naopak posledního řádového lékárníka jsem zaznamenala roku 1940. Civilní lékárníci se v lékárně začali objevovat koncem 19. století, především však před první světovou válkou, zastávali především funkci provisorů lékárny.

Lékárna vždy sloužila a slouží nemocnici i veřejnosti. Lze konstatovat, že je v provozu prakticky od svého založení dodnes, pouze s krátkým přerušením během druhé světové války, kdy nemocnice sloužila jako lazaret Luftwaffe a lékárna byla od roku 1941 do 1945 zavřena.

Řád vlastnil a financoval lékárnu i celou nemocnici z nadací a příspěvků až do roku 1950, kdy byly obě složky nemocnice zestátněny. Lékárna se stala součástí národního podniku Medika, poté Lékárenské služby Ústavu národního zdraví Národního výboru hlavního města Prahy. V roce 1993 se stala součástí Nemocnice Na Františku.

Z původního vybavení lékárny se bohužel moc nedochovalo. Pouze pár předmětů se nachází v Českém farmaceutickém muzeu na Kuksu.

Lékárna je provozována dodnes, nachází se prakticky ve stejných prostorech, kde pracovali i Milosrdní bratři. Od r. 1999 má lékárna navíc výdejnu léků, umístěnou u ambulantních složek nemocnice. Tradičně zabezpečuje léčivé přípravky a zdravotnické prostředky jak pro nemocnici, tak i pro veřejnost. Lékárna je organizačně vedena jako jedno z oddělení nemocnice, v současné době její personální obsazení tvoří tři lékárníci a tři farmaceutičtí asistenti.

Doufám, že ze získaných podkladů, byť v mnohých případech obsahujících informace, rozcházející se v datech či jménech, se mně podařilo zpracovat velkou část historie lékárny nemocnice Na Františku v Praze.

9. POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY

- Augusta P., *Knihy o Praze 1*, MILPO MEDIA, Praha 1998
- Bogar B., *Milosrdní bratři*, Praha 1934
- Broncová D., *Historie farmacie v českých zemích*, MILPO MEDIA, Praha 2003
- Buben M., *Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích*, III.díl, 2.svazek – Žebravé řády, Libri, Praha 2006
- Drha J., *Muzeologicko – historický výzkum lékárny Milosrdných bratří v Kuksu (diplomová práce)*, FaF UK Hradec Králové 2005
- Ederer A., *Ulice a uličky Starého Města pražského*, MILPO MEDIA, Praha 2006
- Fröhlichová Z., *Kronika rynečku na Starém Městě pražském*, Praha 1940
- Havránek E.Th., *Neznámá Praha II.*, reprint prvního vydání z roku 1939, Paseka, Praha 2004
- Held J.T., *Kurze geschichte der Heilanstalt der barmherzigen Brüder in Prag*, Prag 1823
- Hlaváčková L, Svobodný P., *Pražské špitály a nemocnice*, NLN, Praha 1999
- Hlaváčková L, Svobodný P., *Dějiny lékařství v českých zemích*, Triton, Praha 2004
- Internetové stránky Nemocnice na Františku, <http://www.nnfp.cz>
- Jirovská L., *Nejstarší lékárny v Praze*, informační leták, Vydavatelství vnitřního obchodu, Praha 1960
- Kolčava J., *Lékařství řádu milosrdných bratří*. In: *Československá farmacie*, 1972, roč. XXI, č.5
- Kolčava J., *Dějiny lékárny milosrdných bratří ve Valticích*, II díl (diplomová práce), Brno 1970
- Ledvinka V., Pešek J., Praha, NLN, Praha 2000
- Mutschlechner N., *Lékař, který zvolil Boha*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1995
- Nemocnice Na Františku s poliklinikou 1354-2004, informace pro Vás, Promenáda V.O.S., Karlovy Vary 2003
- Palivec V., *Staropražské lékařské památky*, nakl. Libri, Praha 2005
- Ryšavá E., *Vývoj gremiálních zřízení lékárníků v českých zemích VIII.* (diplomová práce), FaF UK Hradec Králové 1976
- Rusek V., Smečka V., *České lékárny*, NUGA 2000
- Špínka M. a kol., *15 let lékařské služby v hlavním městě Praze*, Praha 1965
- Vlček P. a kol., *Encyklopedie českých klášterů*, nakl. Libri, Praha 1998

Vlček V., Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964, Matice cyrilometodějská s.r.o., Olomouc 2004

Zdravotnické noviny č.49, 1990

Archivní materiály z Národního archivu v Praze, fond Milosrdní bratři

Archivní materiály z Českého farmaceutického muzea na Kuksu

Rozhovor s RNDr.Jitkou Gleichovou, bývalou vedoucí lékárny

10. ABSTRAKT

Historie lékárenské činnosti v pražské nemocnici Na Františku

Student: Severinová Lenka

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Dohnal František, CSc.

Katedra sociální a klinické farmacie

Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Univerzita Karlova v Praze, Česká republika

Předmět práce: Historický vývoj lékárenské činnosti v nemocnici Na Františku v Praze.

Cíl: Zmapovat historii lékárny a její činnost od jejího vzniku až do současnosti.

Metody: Zpracování historických písemných pramenů z Národního archivu v Praze, Českého farmaceutického muzea na Kuksu, Muzea hlavního města Prahy, Městské knihovny v Praze, dále zpracování již sepsaných diplomových prací a rozhovory s pamětníky.

Výsledky: Historie lékárenské činnosti v nemocnici Na Františku je spojena především s řádem Milosrdných bratří, kteří sem přišli po bitvě na Bílé hoře v prosinci roku 1620. Lékárna zde vznikla pravděpodobně roku 1624. Lékárenskou činnost zde tento řád provozoval prakticky bez přerušení do roku 1941, kdy celý konvent sloužil jako nemocnice německé Luftwaffe. Svou činnost lékárna obnovila opět roku 1945. Počátkem roku 1950 byla tato řádová lékárna zestátněna a stala se součástí národního podniku Medika. Od roku 1960 spadala pod Lékárenskou službu hlavního města Prahy, od roku 1993 do dneška je lékárna součástí Nemocnice Na Františku jako jedno z jejích oddělení. I dnes, stejně jako v minulosti, je lékárnou veřejnou.

Závěr: I přes obtížné získávání materiálů se mi podařilo zmapovat historii lékárny.

11. SUMMARY

History of Pharmacy Practice in the Prague Hospital „ Na Františku“

Student: Severinová Lenka

Tutor: Doc. PhDr. Dohnal František, CSc.

Social and Clinical Pharmacy Department

Pharmaceutical Faculty in Hradec Králové

The Charles University in Prague, Czech Republic

Subject of my thesis: Historical development of the pharmaceutical work in the hospital Na Františku in Prague.

Aim: To describe the history of the pharmacy and its activities from the start until today.

Methods: Elaborating historical documents from the National Archive in Prague, the Czech Pharmaceutical Museum in Kuks, the Prague City Museum, the City Library of Prague, interviews with contemporaries and other thesis.

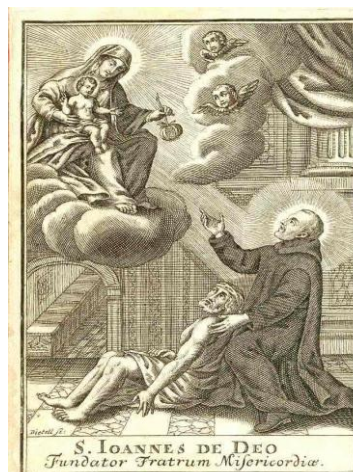
Results: The history of the pharmaceutical work in the hospital Na Františku is connected especially with the Hospitaller Order of St. John of God, who came to Prague after the battle of the White Mountain in December 1620. The pharmacy was probably grounded in 1624. Since that time, the pharmacy had been working without a break until 1941 when it was converted into a German military hospital. It was in 1945 when the pharmacy was renewed again. In the beginning of 1950 it was nationalized and became a part of a state company Medika. From 1960 till 1993 the pharmacy belonged to the Pharmaceutical Service of Prague and since 1993 it has belonged to the hospital Na Františku as one of its wards. Today as well as in the past it has been a public pharmacy.

Conclusion: Despite of some troubles in gaining historical documents I successfully managed to describe the history of the pharmacy.

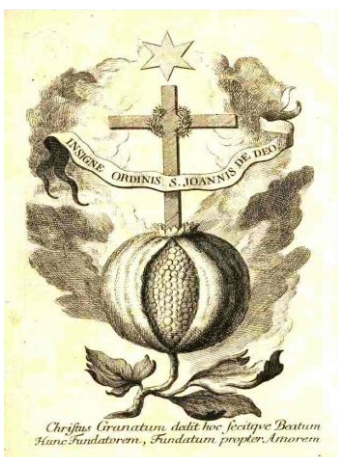
12. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

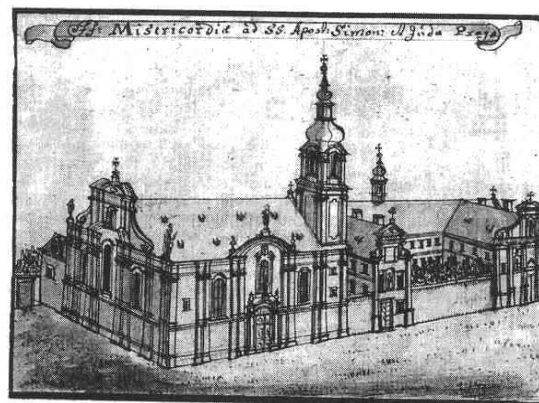
obr.1. svatý Jan z Boha, zakladatel řádu Milosrdných bratří (ČFM)

obr.2 svatý Jan z Boha pečuje o nemocného (ČFM)

obr.3 řádový znak – puklé granátové jablko s korunkou a křížem (ČFM)

obr.4 Kostel sv.Šimona a Judy a konvent před stavbou uličního křídla, (Vlček P., Encyklopedie českých klášterů, str. 536)

obr.5 Pohled na nemocnici z roku 1753 (Ederer A., Ulice a uličky Starého Města pražského, str. 104)

obr.6 Podoba konventu v polovině 19.století (NA, karton 189)

obr.7 Původní vchod do konventu
(foto L.Severinová)

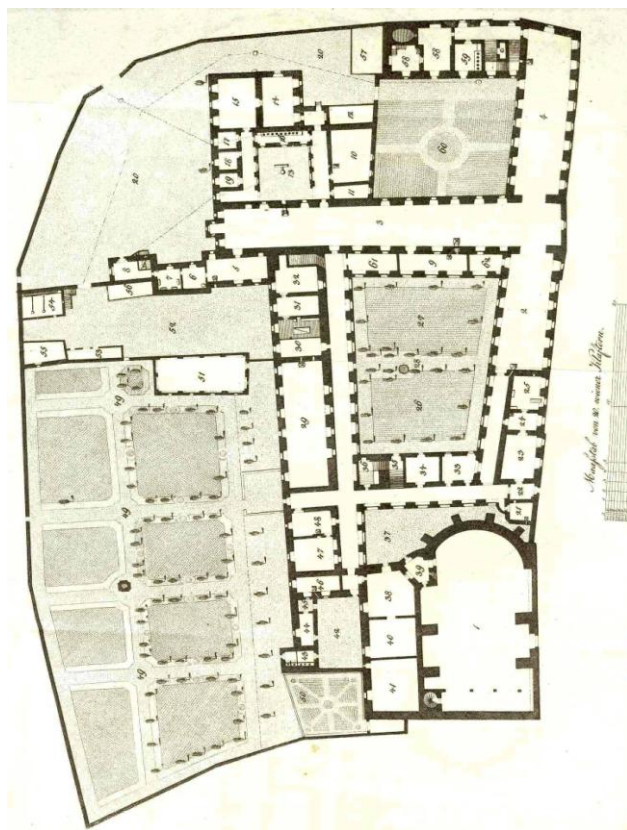

obr.8 V nejstarší části bývalého konventu nástěnná malba, vyobrazuje poslání milosrdných bratří – péči o nemocné (foto L.Severinová)

obr.9 Barokní lavabo (foto L.Severinová)

obr.10 Půdorys nemocnice Na Františku z roku 1823
(Hlaváčková L., Svobodný P., Pražské špitály a nemocnice, str.30)

obr.11 Letecký pohled na bývalý konvent Milosrdných bratří
z roku 2006 (Berger J., Praha očima ptáků, str.32)

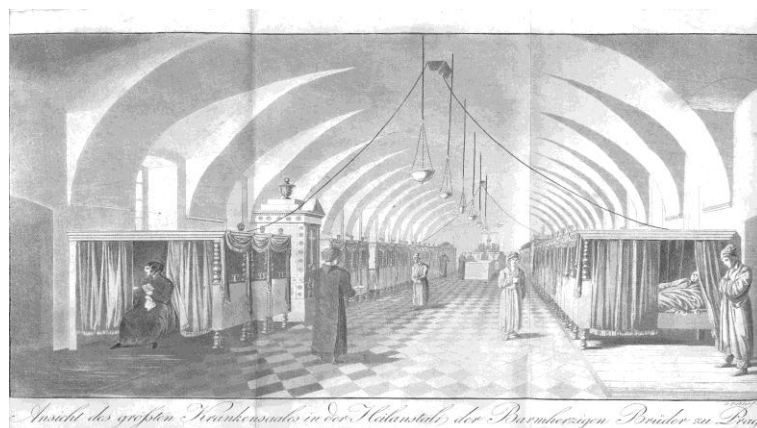
obr.12 Druhé dveře do konventu. Nade dveřmi vytesaný letopočet 1635 a iniciály pražského převora Filipa Quida. Dnes část ústavní lékárny. (foto L.Severinová)

obr.13 Nástěnná freska zobrazující pražské bratry z počátku 20.století. Bratři drží v rukou podobu nové nemocnice, která byla dostavena roku 1927. (foto L.Severinová)

obr.14 Barokní mříž, která oddělovala nemocnici od klauzury, dnes je součástí ústavní lékárny. (foto L.Severinová)

obr.15 Pohled do hlavního sálu nemocnice z roku 1823

Erzürnen: Hochwürdt Herr S. P. Reg. Majst. haben
sich über die von dem Priore und Convent der heiligen
Fratrum Misericordia widersezt vorgebrachte Allerunter-
thänigste Vorstellung und Bittt um die Allergnädigste Erlaub-
niß die Medicamenten aus ihrer Apotheke: Apotheken
widerum wie hieselbe über die Speyerer Stadt verkauf-
ten zu dürfen, und ihnen unterm 22. Octis 1770. an-
stalteten Briefe die zuvornm Erweg- Derwegen ynsamt
körtzegen Laynen, vorsehenswegen desselbe umzusetzen:
mit der fundation Coon diesen ihnen Zweck zu willfahren,
allerunterthänigst angewiltseten set. Die nunmehr Aller-
höchst erwiltset Herr Majst. Anordnungen bid auf weitere
Anordnung zur anzuordnen: Inwiefern ihnen ungenügend,
Publicum Verkauf ihrer Medicamenten jedoch ihnen
selbten und unter nachfolgenden Bedingungen widerum
zu gestatten yndert bewilliget, daß
1° der Verkauf ihnen ganz allein zum Nutzen der
armen Kranken angewiltset; 2° Ihnen selbten ihnen
ihnen Hospital innerlich od äußerlich zu practiciren, oder
selbst oder Anordnung ihnen Medici Asturigen und
zu geben oder unter der Hand in die Häuser heimlich zu
hantiren nicht erlaubt. 3te Herr Apotheker ihnen
andern Lungen: Apotheken visitiert werden und
unter der Aufsicht ihnen Medicinischer facultat stehen,
und dem 4te Die vorsehenswegen vorsehenswegen
bestimten pgn sollen abgeit ihnen von der Medici-
nischen facultat ordentlich examinirt und approbir-
ten Provisoren zu halten, wofingegen 5te sobald
selbe wider die Speyerer wipentlich sollen, ihnen also

obr.16 Guberniální dekret o prodeji léků přes ulici z 10.7.1772, dvě strany (NA)

gleich ohne weitere Auftrage der öffentlichen Verbände
für allzeit beschaffen seyn, und ihre Exstrukta zu
Hort werden solle. Letz wird dem H. Gubernio
diese allergnädigste Vorwilligung zur Neujahrsest und
dem Fest der heil. Dreieinigk. Heil. und unverschieden Pri-
vem mit dem Convent daziger Carmeliten Ordens
firmal zu bescheiden, und selbe auf die gütliche
Befolgung der gnädigst königlichen Beding-
ungen anzusehen, auf einem Ort selbst und
der Fundation = Costen auf ihrem unterbrüchigen
Erhaltung in dieser Stadt zu halten.
Und so. Wien den 10. Julij 1772.

Leu

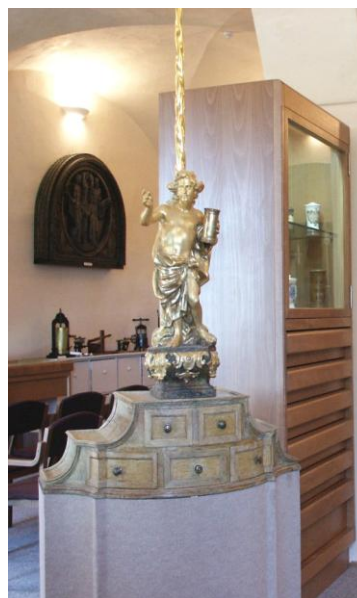
Das königl. böhm. laud. Gubernium.

obr.17 Stojatky na léčivé přípravky, nechybí znak řádu – granátové jablko (ČFM)

obr.18 Keramické nádoby na léčivé přípravky (ČFM)

obr.19 Sochy z lékárny Milosrdných bratří (ČFM)

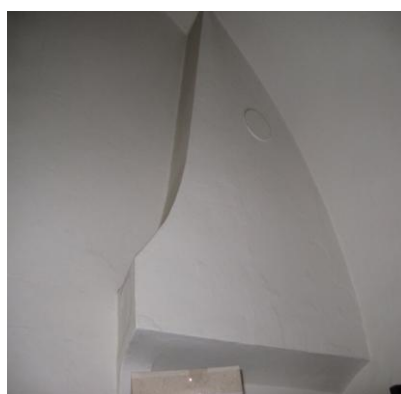
obr.20 Malovaná skříňka na léčivé rostliny,
nad skříňkou portréty převorů milosrdných bratří

obr.21 Detail zásuvky

obr.22 Vchod do lékárny z ulice
Milosrdných, který se používal
do roku 1999 (foto L.Severinová)

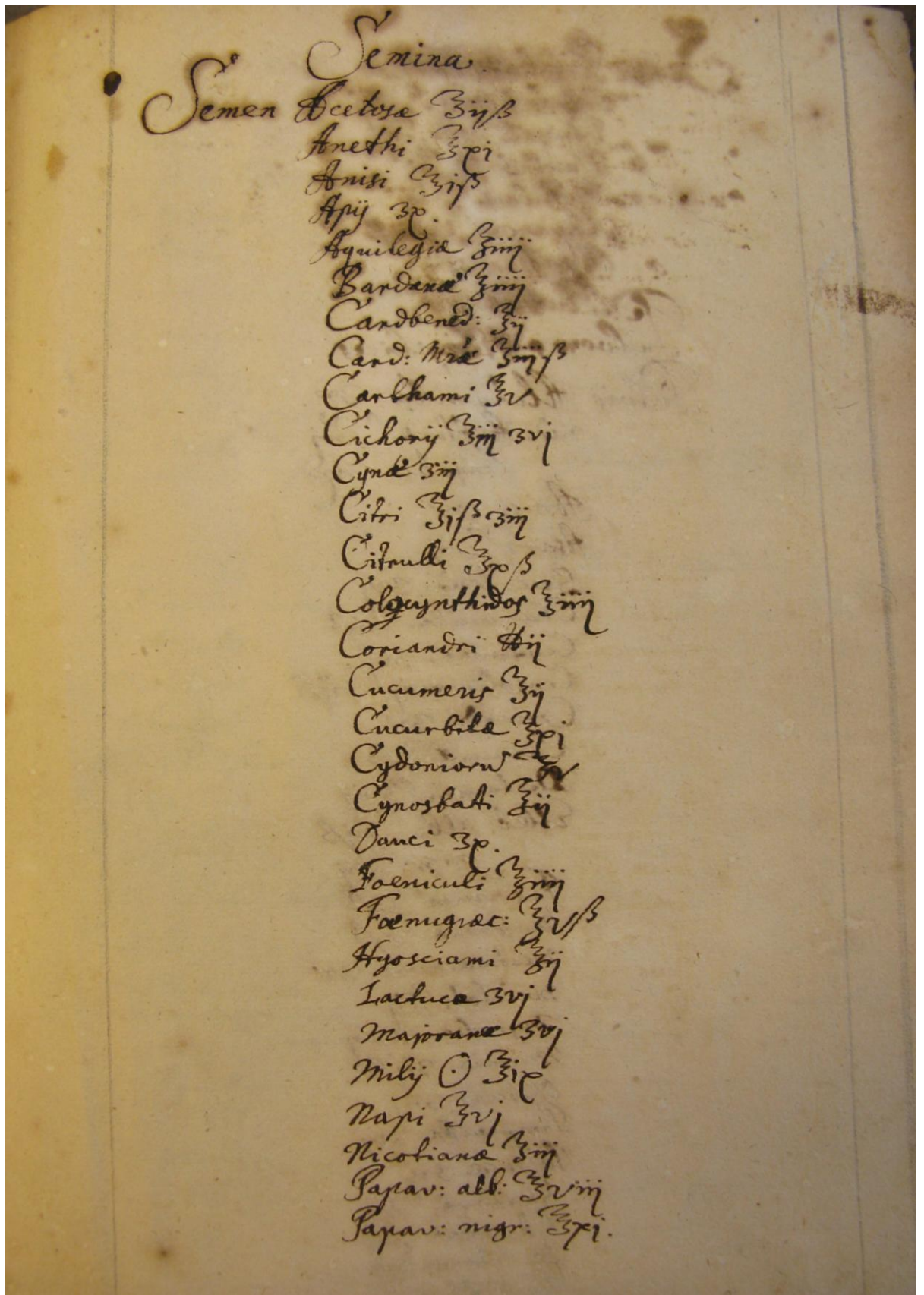

obr.23 Zazděný komín ohniště, U
objevem během rekonstrukce
v roce 1999 (foto L.Severinová)

obr.24 Pravděpodobná podoba lékárny z počátku 20.století (Listy Zlatá Praha, 1908,
roč. XXV., č.13, str. 155)

obr.25 Ukázka surovin a léčivých přípravků z inventáře z roku 1671, dvě strany (NA)

Corne Ceroi ust: ʒccc
 Rad: Curcuma ʒijʒ
       Doronici ʒij
 Euphorby ʒv.
 Ghac: Maria ʒv.
 Gran: Paradys: ʒij
 Gum: Amomiac: ʒvij
       Sandarac: ʒij
       Tacamahac: ʒv.
       Vernicis ʒvʒ
 Gypsum ʒij ʒij
 Hermodactyl: ʒijʒ
 Lap: Aquila ʒij ʒv
 Lap: Carphon: ʒijʒ
 Lap: Spongia ʒijʒ
 Lion: Aloes ʒij
       Lentic: ʒij ʒij
       Rhody: ʒij ʒv
       Guajac ʒij ʒij
       Sassafras ʒijʒ
 Lythargy: ʒij
 Mandib: Luc: psc: ʒijʒ
 Mastix elect: ʒij ʒv
 Mumiæ ʒv
 Myroha ʒijʒ
 Myrobalan: Belyric: ʒij ʒv
       Chebul: ʒijʒ
       Citrim: ʒij
       Emblie: ʒij
       Indor: ʒij
 Nihil: alb: ʒij
 Nitri: crud: ʒijʒ
 Nucleorum persicorum magna quantitas.

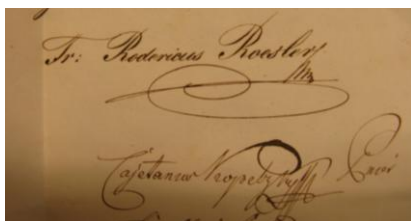

Inventarium

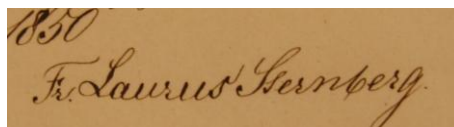
der Apotheke zu *Prag* *Barmerherrige Brüder*
februar 1890.

	Gewicht des Vorrathes		Werth, Betrag und Anschaffungskosten		Bedarf eines Jahres		Anmerkung
	Pfund	Loth	fl.	kr.	Pfund	Loth	
Acetum aromaticum	—	600	—	18	3	—	
„ colchici aut.	—	—	—	—	—	—	
„ lavandulae	—	—	—	—	—	—	
„ pyrethri	—	—	—	—	—	—	
„ rosarum	—	—	—	30	—	—	
„ rubi idaei	2	—	—	—	—	—	
„ rutaee	1	10	—	23	5	—	
„ sambuci	—	500	—	30	5	—	
„ scillae	—	500	—	30	2	—	
Acid. acet. concentr.	—	100	—	10	—	—	
„ „ concentratiss.	—	400	—	15	2	300	
„ „ dilutum	—	50	—	5	—	7	
arsenicus	—	70	—	30	—	100	
benzoici	—	500	—	35	2	—	
boracici	—	—	—	—	—	—	
fluorici	—	—	—	—	—	200	
Halleri	—	5	—	10	—	—	
hydrocyanici	1	—	—	28	1	100	
hydrochlor. conc.	—	100	—	5	—	400	
„ „ dil.	1	—	—	54	—	500	
nitrici conc.	—	100	—	5	1	—	
„ „ dil. pur.	—	50	—	10	—	—	
oxalici	1	30	—	58	—	300	
phosphor. pur.	—	20	—	30	—	—	
„ „ sicci	—	500	—	25	—	200	
pyrolignos. r.	—	—	—	—	—	—	
silicici	—	—	—	45	2	—	
sulfur. conc. p.	1	100	—	5	—	300	
„ „ dilut.	—	100	—	1	2	300	
tannici	—	—	—	20	5	—	
tartrici	1	—	—	2	—	—	
Aeruginis	—	—	—	—	—	—	
Aetheris acetici	—	300	—	38	—	300	
„ sulfurici	—	500	—	49	1	—	
Aethiopsis antimon	—	30	—	10	—	—	
„ martial.	—	—	—	—	—	—	
„ mineral.	—	—	—	—	—	—	
Agarici albi	—	200	—	40	—	50	
Alcoholis	67	—	—	18	—	200	500
„ sulfur.	—	—	—	—	—	—	—
Aloes hepatic.	—	500	—	48	—	—	100
„ succoter.	—	500	—	70	3	—	—

obr.26 Ukázka inventáře lékárny z roku 1890 (NA)

obr.27 Podpis Fr.Roderica Roeslera (1825-1871), pozdějšího lékárníka v Praze a převora Cajetana Kopetzkého (1794-1872), také lékárníka. (NA)

obr.28 Podpis lékárníka Laura Sterberga (1828-1907) (NA)

obr.29 Vstupní dveře do ústavní lékárny (foto L.Severinová)

obr.30 Pohled do ústavní části lékárny (foto L.Severinová)

obr.31 Pohled do výdejny léčivých přípravků, (Nemocnice Na Františku s poliklinikou 1354-2004, str. 25)